Fundamento de Esperanto: eldono flandra-holanda: = Fundament van Esperanto

Esperantista Centra Librejo

Paris; FRA 1929

2. Aufl. I

ÖNB
+Z100418909

ELDONO FLANDRA-HOLANDA

L. L. ZAMENHOF

Fundamento de Esperanto

(Fundament van Esperanto)

TRADUKITA
de
FRANS SCHOOFS

Dua korektita eldono

ANTVERPENO
BELGA ESPERANTO - INSTITUTO
Koopera Societo
Kleine Hondstraat, 11
1929

ELDONO FLANDRA-HOLANDA

L. L. ZAMENHOF

Fundamento de Esperanto

(Fundament van Esperanto)

TRADUKITA
de
FRANS SCHOOFS
Diplomita Profesoro de Esperanto
Fondinto kaj Honora Prezidanto de la Antverpena Grupo
« La Verda Stelo »,
Prezidanto de la Belga Ligo Esperantista
Kunfondinto kaj Direktanto de « Belga Esperantisto »
Membro de la Organizaj Komitatoj
de la 7-a kaj 20-a Internaciaj Kongresoj de Esperanto.

ANTVERPENO
BELGA ESPERANTO - INSTITUTO
Koopera Societo
Kleine Hondstraat, 11
1929

Voor Esperantische woordenboeken, leer- en leesmateriaal,

Voor uwe aansluiting bij een plaatselijke Esperanto-groep, of bij den Belgischen Esperanto-Bond,

Voor inschrijving op het maandschrift *Belga Esperantisto* en andere Esperantische bladen en tijdschriften,

Voor het inrichten van voordrachten over Esperanto,

Voor lessen van Esperanto per briefwisseling,

Voor privaatlessen in Esperanto,

Voor alle inlichtingen betreffende de internationale hulptaal,

WENDE MEN ZICH TOT :

Belga Esperanto-Instituto

Samenwerkende maatschappij

Kleine Hondstraat, 11

ANTWERPEN

Telefoon : 943.74 Postcheckrekening : 1689.58

AL LA MEMORO

DE LA BEDAŬRATA GENIA AŬTORO DE ESPERANTO

DOKTORO L. L. ZAMENHOF

(1859-1917)

PLEJ KORE DEDIĈAS ĜI TIUN MODESTAN TRADUKAN LABORON

LA TRADUKINTO

FRANS SCHOOFS.

Mi plenumas agrablan devon, publike dankante mian samideanon S-ron J. L. Bruijn ('s-Gravenhage), pro lia afabla kunlaboro. Dank' al lia revizio, la nova eldono de la Fundamento trafos sian celon inter la holandanoj same kiel inter la flandroj.

LA TRADUKINTO.

ANTAŬPAROLO

Por ke lingvo internacia povu bone kaj regule progresadi kaj por ke ĝi havu plenan certecon, ke ĝi neniam disfalos kaj ia facilanima paŝo de ĝiaj amikoj estontaj ne detruos la laborojn de ĝiaj amikoj estintaj, — estas plej necesa antaŭ ĉio unu kondiĉo : la ekzistado de klare difinita, neniam tuŝebla kaj neniam ŝanĝebla **Fundamento** de la lingvo. Kiam nia lingvo estos oficiale akceptita de la *registaroj* de la plej ĉefaj regnoj kaj tiuj ĉi registaroj per speciala *leĝo* garantios al Esperanto tute certan vivon kaj uzatecon kaj plenan sendanĝerecon kontraŭ ĉiuj personaj kapricoj aŭ disputoj, tiam aŭtoritata komitato, interkonsente elektita de tiuj registaroj, havos la rajton fari en la fundamento de la lingvo unu fojon por ĉiam ĉiujn deziritajn ŝanĝojn, *se* tiaj ŝanĝoj montriĝos necesaj ; sed *ĝis tiu tempo* la fundamento de Esperanto devas plej severe resti absolute senŝanĝa, ĉar severa netuŝebleco de nia fundamento estas la plej grava kaŭzo de nia ĝisnuna progresado kaj la plej grava kondiĉo por nia regula kaj paca progresado estonta. *Neniu persono kaj neniu societo devas havi la rajton arbitre fari en nia Fundamento iun eĉ plej malgrandan ŝanĝon !* Tiun ĉi tre gravan principon la esperantistoj volu ĉiam bone memori kaj kontraŭ la

ektuŝo de tiu ĉi principo ili volu ĉiam energie batali, ĉar la momento, en kiu ni ektuŝus tiun principon, estus la komenco de nia morto.

Laŭ silenta interkonsento de ĉiuj esperantistoj jam de tre longa tempo la sekvantaj tri verkoj estas rigardataj kiel fundamento de Esperanto : 1) La 16-regula *gramatiko*; 2) la « *Universala Vortaro* »; 3) la « *Ekzercaro* ». Tiujn ĉi tri verkojn la aŭtoro de Esperanto rigardadis ĉiam kiel *leĝojn* por li, kaj malgraŭ oftaj tentoj kaj delogoj li neniam permesis al si (almenaŭ *konscie*) eĉ la plej malgrandan pekon kontraŭ tiuj ĉi leĝoj; li esperas, ke pro la bono de nia afero ankaŭ ĉiuj aliaj esperantistoj ĉiam rigardados tiujn ĉi tri verkojn kiel la solan leĝan kaj netuŝeblan fundamenton de Esperanto.

Por ke ia regno estu forta kaj glora kaj povu sane disvolviĝadi, estas necese ke ĉiu regnano sciu, ke li neniam dependos de la kapricoj de tiu aŭ alia persono, sed devas obei ĉiam nur klarajn, tute difinitajn fundamentajn *leĝojn* de sia lando, kiuj estas egale devigaj por la regantoj kaj regatoj kaj en kiuj neniu havas la rajton fari arbitre laŭ persona bontrovo ian ŝanĝon aŭ aldonon. Tiel same, por ke nia afero bone progresadu, estas necese, ke ĉiu esperantisto havu la plenan certecon, ke leĝdonanto por li ĉiam estos ne ia *persono*, sed ia klare difinita *verko*. Tial, por meti finon al ĉiuj malkompreniĝoj kaj disputoj, kaj por ke ĉiu esperantisto sciu tute klare, per kio li devas en ĉio sin gvidi, la aŭtoro de Esperanto decidis nun eldoni en formo de unu libro tiujn tri verkojn, kiuj laŭ silenta inter-

konsento de ĉiuj esperantistoj jam de longe fariĝis fundamento por Esperanto, kaj li petas, ke la okuloj de ĉiuj esperantistoj estu ĉiam turnataj ne al li, sed al *tiu ĉi libro*. Ĝis la tempo, kiam ia por ĉiuj aŭtoritata kaj nedisputebla institucio decidos alie, ĉio, kio troviĝas en tiu ĉi libro, devas esti rigardata kiel deviga por ĉiuj; ĉio, kio estas kontraŭ tiu ĉi libro, devas esti rigardata kiel malbona, se ĝi eĉ apartenus al la plumo de la aŭtoro de Esperanto mem. Nur la supre nomitaj tri verkoj publikigitaj en la libro « Fundamento de Esperanto », devas esti rigardataj kiel oficialaj; ĉio alia, kion mi verkis aŭ verkos, konsilas, korektas, aprobas, k. t. p., estas nur verkoj *privataj*, kiujn la esperantistoj — se ili trovas tion ĉi utila por la unueco de nia afero — povas rigardadi kiel *modela*, sed ne kiel *deviga*.

Havante la karakteron de *fundamento*, la tri verkoj represitaj en tiu ĉi libro devas antaŭ ĉio esti *netuŝeblaj*. Tial la legantoj ne miru, ke ili trovos en la nacia traduko de diversaj vortoj en tiu ĉi libro (precipe en la angla parto) tute nekorektite tiujn samajn *erarojn*, kiuj sin trovis en la unua eldono de la « Universala Vortaro ». Mi permesis al mi nur korekti la *preserarojn*: sed se ia vorto estis erare aŭ nelerte *tradukita*, mi ĝin lasis en tiu ĉi libro tute senŝanĝe; ĉar se mi volus plibonigi, tio ĉi jam estus *ŝanĝo*, kiu povus kaŭzi disputojn kaj kiu en verko fundamenta ne povas esti tolerata. *La fundamento devas resti severe netuŝebla eĉ kune kun siaj eraroj.* La *erareco* en la nacia traduko de tiu aŭ alia vorto ne prezentas grandan malfeliĉon,

ĉar, komparante la kuntekstan tradukon en la aliaj lingvoj, oni facile trovos la veran sencon de ĉiu vorto; sed senkompare pli grandan danĝeron prezentus la *ŝanĝado* de la traduko de ia vorto, ĉar, perdinte la severan netuŝeblecon, la verko perdus sian eksterordinare necesan karakteron de dogma fundamenteco, kaj, trovante en unu eldono alian tradukon ol en alia, la uzanto ne havus la certecon, ke mi morgaŭ ne faros ian alian ŝanĝon, kaj li perdus sian konfidon kaj apogon. Al ĉiu, kiu montros al mi ian nebonan esprimon en la Fundamenta libro, mi respondos trankvile : « jes, ĝi estas eraro, sed ĝi devas resti netuŝebla, ĉar ĝi apartenas al la fundamenta dokumento, en kiu neniu havas la rajton fari ian ŝanĝon. »

La « Fundamento de Esperanto » tute ne devas esti rigardata kiel la plej bona lernolibro kaj vortaro de Esperanto. Ho, ne! Kiu volas *perfektiĝi* en Esperanto, al tiu mi rekomendas la diversajn lernolibrojn kaj vortarojn, multe *pli bonajn* kaj *pli vastajn*, kiuj estas eldonitaj de niaj plej kompetentaj amikoj por ĉiu nacio aparte kaj el kiuj la plej gravaj estas eldonitaj tre bone kaj zorgeme, sub mia persona kontrolo kaj kunhelpo. Sed la « Fundamento de Esperanto » devas troviĝi en la manoj de ĉiu bona esperantisto kiel konstanta *gvida dokumento*, por ke li bone ellernu kaj per ofta enrigardado konstante memorigadu al si, kio en nia lingvo estas oficiala kaj netuŝebla, por ke li povu ĉiam bone distingi la vortojn kaj regulojn *oficialajn*, kiuj devos troviĝi en ĉiuj lernoverkoj de Esperanto, de la vortoj kaj reguloj rekomendataj *private*

kiuj eble ne al ĉiuj esperantistoj estas konataj aŭ eble ne de ĉiuj estas aprobataj. La « Fundamento de Esperanto » devas troviĝi en la manoj de ĉiu esperantisto kiel konstanta *kontrolilo*, kiu gardos lin de deflankiĝado de la vojo de unueco.

Mi diris, ke la fundamento de nia lingvo devas esti absolute netuŝebla, se eĉ ŝajnus al ni, ke tiu aŭ alia punkto estas sendube erara. Tio ĉi povus naski la penson, ke nia lingvo restos ĉiam rigida kaj neniam disvolviĝos.... Ho, ne! Malgraŭ la severa netuŝebleco de la fundamento, nia lingvo havos la plenan eblon ne sole konstante riĉiĝadi, sed eĉ konstante *pliboniĝadi* kaj *perfektiĝadi*; la netuŝebleco de la fundamento nur garantios al ni konstante, ke tiu perfektiĝado fariĝados ne per arbitra, interbatala kaj ruiniga *rompado* kaj *ŝanĝado*, ne per nuligado aŭ sentaŭgigado de nia ĝisnuna literaturo, sed per vojo *natura*, senkonfuza kaj sendanĝera. Pli detale mi parolos pri tio ĉi en la Bulonja kongreso; nun mi diros pri tio ĉi nur kelkajn vortojn, por ke mia opinio ne ŝajnu tro paradoksa :

1) *Riĉigadi* la lingvon per novaj vortoj oni povas jam *nun*, per konsiliĝado kun tiuj personoj, kiuj estas rigardataj kiel la plej aŭtoritataj en nia lingvo, kaj zorgante pri tio, ke ĉiuj uzu tiujn vortojn en la sama formo; sed tiuj ĉi vortoj devas esti nur rekomendataj, ne altrudataj; oni devas ilin uzadi nur en la *literaturo*; sed en korespondado kun personoj *nekonataj* estas bone ĉiam peni uzadi nur vortojn el la « Fundamento », ĉar nur pri tiaj vortoj ni povas esti certaj, ke nia adresato ilin nepre trovos en sia vortaro. Nur

iam poste, kiam la plej granda parto de la novaj vortoj estos jam tute matura, ia aŭtoritata institucio enkondukos ilin en la vortaron *oficialan*, kiel « *Aldonon al la Fundamento* ».

2) Se ia aŭtoritata centra institucio trovos, ke tiu aŭ alia vorto aŭ regulo en nia lingvo estas *tro neoportuna*, ĝi ne devos *forigi* aŭ *ŝanĝi* la diritan formon, sed ĝi povos proponi formon *novan*, kiun ĝi rekomendos uzadi *paralele* kun la formo malnova. Kun la tempo la formo nova iom post iom elpuŝos la formon malnovan, kiu fariĝos *arĥaismo*, kiel ni tion ĉi vidas en ĉiu natura lingvo. Sed, prezentante parton de la *fundamento*, tiuj ĉi arĥaismoj neniam estos elĵetitaj, sed ĉiam estos presataj en ĉiuj lernolibroj kaj vortaroj samtempe kun la formoj novaj, kaj tiamaniere ni havos la certecon, ke eĉ ĉe la plej granda perfektiĝado la unueco de Esperanto neniam estos rompata kaj neniu verko esperanta eĉ el la plej frua tempo iam perdos sian valoron kaj kompreneblecon por la estontaj generacioj.

Mi montris en *principo*, kiamaniere la severa netuŝebleco de la « Fundamento » gardos ĉiam la unuecon de nia lingvo, ne malhelpante tamen al la lingvo ne sole riĉiĝadi, sed eĉ konstante *perfektiĝadi*. Sed en la *praktiko* ni (pro kaŭzoj jam multajn fojojn priparolitaj) devas kompreneble esti *tre singardaj* kun ĉia « perfektigado » de la lingvo : a) ni devas tion ĉi fari ne facilanime, sed nur en okazoj de efektiva *neceseco*; b) fari tion ĉi (post matura prijuĝado) povas ne apartaj personoj, sed nur ia centra institucio kiu havos

nedisputeblan aŭtoritatecon por la tuta esperantistaro.

Mi finas do per la jenaj vortoj :

1. pro la unueco de nia afero ĉiu bona esperantisto devas antaŭ ĉio bone koni la *fundamenton* de nia lingvo;

2. la fundamento de nia lingvo devas resti por ĉiam *netuŝebla*;

3. ĝis la tempo kiam aŭtoritata centra institucio decidos *pligrandigi* (neniam *ŝanĝi*!) la ĝisnunan fundamenton per oficialigo de novaj vortoj aŭ reguloj, ĉio bona, kio ne troviĝas en la « Fundamento de Esperanto », devas esti rigardata ne kiel deviga, sed nur kiel *rekomendata*.

La ideoj, kiujn mi supre esprimis pri la Fundamento de Esperanto, prezentas dume nur mian *privatan* opinion. Leĝan sankcion ili ricevos nur en tia okazo, se ili estos akceptitaj de la unua internacia kongreso de esperantistoj, al kiu tiu ĉi verko kune kun sia antaŭparolo estos prezentita.

L. Zamenhof.

Varsovio, Julio 1905.

I

FUNDAMENTA GRAMATIKO

DE LA

Lingvo internacia " Esperanto "

SPRAAKLEER

A) ALPHABET

Aa,	**Bb,**	**Cc,**	**Ĉĉ,**	**Dd,**	**Ee,**	**Ff,**
a	b	ts	tsj	d	e	f
Gg,	**Ĝĝ,**	**Hh,**	**Ĥĥ,**	**Ii,**	**Jj,**	**Ĵĵ,**
g Fransche	dzj	h	ch	i	j	j Fransche
Kk,	**Ll,**	**Mm,**	**Nn,**	**Oo,**	**Pp,**	**Rr,**
k	l	m	n	o	p	r
Ss,	**Ŝŝ,**	**Tt,**	**Uu,**	**Ŭŭ,**	**Vv,**	**Zz.**
s	sj	t	oe	korte oe	v	z

Aanmerking. — De drukkerijen, die de letterteekens *ĉ*, *ĝ*, *ĥ*, *ĵ*, *ŝ*, *ŭ*, niet bezitten, mogen ze vervangen door *ch*, *gh*, *hh*, *jh*, *sh*, *u*.

Uitspraak der letters.

Esperanto.	Volgens het Internationaal Phonetisch Alphabet.	Uitspraak zooals in de Nederlandsche woorden :	Andere verduidelijkingen :
—	—	—	—
a	a	k*a*s............	Fransche « c*a*s »; Italiaansche « f*a* » (muzieknoot).
b	b	*b*oter...........	
c	ts	fie*ts*, *Ts*aar.....	Duitsche « *z* » in « *Z*eit ».
ĉ	tʃ	*tsj*irpen, *Tch*eco.	Engelsche « *ch*eese ».
d	d	*d*apper.........	
e	ɛ	h*e*sp, b*e*d.......	Fransche « *e*st », « *e*spoir » Italiaansche « r*e* » (muzieknoot).
f	f	*f*luiten.........	Engelsche « *g*ood ».
g	g	*g* (van uit de keel; zachte K)	Fransche « *g*ant ». Duitsche « *g*ut ».
ĝ	dʒ	—	West-Vlaamsche « *dj*akke » (zweep). Fransche « a*dj*udant ». Engelsche « *g*entleman », « *J*ohn ».
h	h	*h*uis............	Altijd aanblazen Engelsche « *h*ouse ». Duitsche « *H*aus ».
ĥ	x	la*ch*en..........	Spaansche letter « *j* » in « *j*efe ».
i	i	m*i*n.............	Italiaansche « m*i* » (muzieknoot).
j	j	*j*aar............	
ĵ	ʒ	*j*alappe.........	Fransche « *J*ean », « *j*our », « *g*endarme ».
k	k	*k*at.............	
l	l	*l*epe*l*...........	
m	m	*m*aat...........	
n	n	*n*aald..........	
o	ɔ	*o*rgel...........	Italiaansche « s*o*l » (muzieknoot).
p	p	*p*arel..........	
r	r	*r*atel...........	
s	s	*s*i*ss*en..........	
ŝ	ʃ	*sj*aal, *ch*ocolade.	Fransche « *ch*ar ». Engelsche « *sh*ip », Duitsche « *sch*iff ».

Esperanto.	Volgens het Internationaal Phonetisch Alphabet.	Uitspraak zooals in de Nederlandsche woorden :	Andere verduidelijkingen :
—	—	—	—
t	t	*tafel*...........	
u	u̗	*doek*...........	Zooals « *u* » in 't Duitsch, in 't Spaansch, in 't Italiaansch.
ŭ	w	*lauw, leeuw*.....	Korte *oe* ; Engelsche « *well* ».
v	v	*leven*..........	Fransche « *vie, voix* ».
z	z	*lezer*..........	

De klinkers a, e, i, o worden niet lang uitgesproken; ook niet te veel open of niet te veel gesloten.

B) REDEDEELEN

1. — In Esperanto is er slechts één bepalend **lidwoord** (*la*) dat onveranderd blijft voor alle geslachten, getallen en naamvallen. Er is geen onbepaald lidwoord.

Aanmerking. — Het gebruik van het bepalend lidwoord is hetzelfde als in onze taal.

2. — Het **zelfstandig naamwoord** eindigt altijd op *o*. Om het meervoud te vormen voegt men *j* aan de eindletter van het enkelvoud. Er zijn slechts twee naamvallen : *nominatief* of *eerste naamval* en *accusatief* of *vierde naamval*. De accusatief of vierde naamval wordt gevormd door bijvoeging van een *n* aan den nominatief. De andere naamvallen worden gemaakt met behulp van voorzetsels : de *genitief* of *tweede naamval* met *de* (van), de *datief* of *derde naamval* met *al* (aan), de *ablatief* of *zesde naamval* met *per* (door, door middel van) of met andere voorzetsels, volgens den zin. B. v. : *la patr'o* — de vader, *al la*

patr'o — aan den vader, *de la patr'o* — des vaders, van den vader, *la patr'o'n* — den vader (accusatief, als voorwerp van den zin), *kun la patr'o* — met den vader, *por la patr'o* — voor den vader, *la patr'o'j'n* — de vaders (accusatief meervoud, voorwerp), enz.

3. — Het **bijvoeglijk naamwoord** of **hoedanigheidswoord** eindigt altijd op *a*. Het meervoud en de naamvallen worden gevormd zooals bij de zelfstandige naamwoorden. De *vergelijkende trap* wordt gevormd door het woord *pli* — meer, en de *overtreffende trap* door het woord *plej* — meest. Het woord « *dan* » van den vergelijkenden trap wordt vertaald door « *ol* » en « *van* » van den overtreffenden trap door « *el* » (uit). B. v. : *pli blank'a ol neĝ'o* — witter dan sneeuw, *mi hav'as la plej bel'an patr'in'o'n el ĉiu'j* — ik heb de schoonste aller moeders.

4. — De **grondtelwoorden** (grondgetallen) zijn onveranderlijk : unu (1), du (2), tri (3), kvar (4), kvin (5), ses (6), sep (7), ok (8), naŭ (9), dek (10), cent (100), mil (1 000).

De tientallen en de honderdtallen bekomt men door eenvoudige samenvoeging der tien eerste getallen, b. v. : *kvin'cent tri'dek tri* = 533.

Rangschikkende telwoorden vormt men door toevoeging van de uitgangsletter *a* der hoedanigheidswoorden, b. v. : *unu'a* — eerste; *du'a* — tweede: *ok'dek'kvin'a* = vijf-en-tachtigste.

Vermenigvuldigende telwoorden, door toevoeging van het achtervoegsel « *obl* », b. v. : « *tri'obl'a* — drievoudig.

De breuken door toevoeging van het achtervoegsel « *on* », b. v. : *kvar'on'o* — een kwart, *cent'on'o* — een honderdste.

Verzamelende telwoorden door toevoeging van het achtervoegsel « *op* » b. v. : *du'op'e* — met tweeën, met z'n tweeën, twee aan twee, *kvar'op'e* — met vieren.

Verdeelende telwoorden (distributieve telwoorden) door het woordje « *po* »; b. v. : *po kvin* — tegen vijf, à rato van vijf (elk).

De telwoorden kunnen ook in den vorm van naamwoord of bijwoord gebruikt worden : B. v. : *cent'o*, — een honderdtal; *du'e* — ten tweede; *unu'o* — (de) eenheid.

5. — De **persoonlijke voornaamwoorden** zijn : *mi* (ik, mij), *vi* (gij, u), *li* (hij, hem), *ŝi* (zij, haar), *ĝi* (het, hem, haar) voor dieren en zaken, *si* (zich), *ni* (wij, ons), *ili* (zij, hen, haar), *oni* (men). Om er bezittelijke bijvoeglijke voornaamwoorden van te maken voegt men er de *a* van het bijvoeglijk naamwoord bij. De naamvallen worden gevormd zooals die van de naamwoorden en de hoedanigheidswoorden. B. v. : *mi'n* — mij, me (accusatief of vierde naamval); *mi'a* (mijn); *la vi'a'j* (de uwe-n).

6. — Het **werkwoord** ondergaat geen verandering, noch voor de personen, noch voor de getallen. B. v. : *mi far'as* — ik maak (doe); *la patr'o far'as* — de vader maakt (doet); *ili far'as* — zij maken (doen).

Vormen van het werkwoord :

a) De *tegenwoordige tijd* gaat uit op *as*; *mi far'as* — ik maak (doe).

b) De *verleden tijd*, op *is* : *vi far'is* — gij maaktet, gij deedt, gij hebt gemaakt, gij hebt gedaan.

c) De *toekomende tijd*, op *os* : *ili far'os* — zij zullen maken, zij zullen doen.

ĉ) De *voorwaardelijke wijze*, op *us* : *ŝi far'us* — zij zou maken, zij zou doen.

d) De *gebiedende wijze*, op *u* : *far'u* — maak, maakt, doe, doet, *ni far'u* — maken wij, laat ons maken, doen wij, laat ons doen.

e) De *noemvorm* of *onbepaalde wijze*, op *i* : *far'i* — maken, doen.

f) Het *bedrijvend tegenwoordig deelwoord*, op *ant* : *far'ant'a* makend (aan het maken), doende, *far'ant'e* : al makende, al doende.

g) Het *bedrijvend verleden deelwoord*, op *int* : *far'int'a*, gemaakt, gedaan — gemaakt hebbend, gedaan hebbend.

ĝ) Het *bedrijvend toekomend deelwoord*, op *ont* : *far'ont'a*, moetende, zullende maken, of doen, die zal maken of doen.

h) Het *lijdend tegenwoordig deelwoord*, op *at* : *far'at'a*, gemaakt of gedaan wordend, wat wordt volledig gemaakt of gedaan.

ĥ) Het *lijdend verleden deelwoord*, op *it* : *far'it'a*, gemaakt of gedaan geworden — wat volledig gemaakt of gedaan is.

i) Het *lijdend toekomend deelwoord*, op *ot* : *far'ot'a*, moetende (zullende) gemaakt of gedaan worden-wat zal gemaakt of gedaan worden.

Alle lijdende vormen worden samengesteld uit den gepasten vorm van het werkwoord *est'* (zijn) en het lijdend deelwoord van het betreffend werkwoord, waarbij dan het voorzetsel *de* (voor ons voorzetsel « door ») gebruikt wordt; b. v. : *ŝi est'as am'at'a de ĉiu'j* — zij wordt door allen bemind (de handeling

gebeurt). *La pord'o est'as ferm'it'a* — de deur is gesloten (de handeling is gedaan).

7. — Het **bijwoord** eindigt altijd op *e*. De trappen van vergelijking worden aangeduid op dezelfde wijze als bij de bijvoeglijke voornaamwoorden of hoedanigheidswoorden.

B. v. : *mi'a frat'o pli bon'e kant'as ol mi* — mijn broeder zingt beter dan ik.

8. — Alle **voorzetsels** regeeren den nominatief of eersten naamval.

C) ALGEMEENE REGELS

9. — Elk woord moet uitgesproken worden juist zooals het geschreven is; er zijn geen stomme of klanklooze letters.

10. — De klemtoon valt altijd op de voorlaatste lettergreep.

11. — Samengestelde woorden maakt men door eenvoudige samenvoeging der stammen waaruit ze bestaan. Men scheidt de verschillende samenstellende elementen door middel van kleine streepjes (afkappingsteekens) (1). Het grondwoord komt altijd achteraan. De spraakkundige uitgangen worden aanzien als zelfstandige woorden. B. v. : *Vapor'ŝip'o* (stoomschip) wordt samengesteld uit : *Vapor'* — stoom, *ŝip'* — schip, *o*, uitgang van het zelfstandig naamwoord.

(1) In brieven of werken bestemd voor personen, die de taal reeds kennen, mag men die streepjes weglaten. — Zij hebben slechts ten doel, zonder eenige voorafgaande studie van de spraakkunst en met het uitsluitend gebruik van het woordenboek, de juiste beteekenis van alle samenstellende elementen te vinden, om alzoo de geheele beteekenis van het woord te bekomen.

12. — Wanneer in den zin een ontkennend woord voorkomt, valt het ontkennend woordje « *ne* » weg. — B. v. : *Mi neniam vid'is* — Ik heb nooit gezien.

13. — Indien het woord de plaats aanduidt waarheen de handeling zich richt (antwoord op de vraag « waarheen? »), neemt het den uitgang van den accusatief of vierden naamval aan. B. v. : *tie*, daar; *tien*, daarheen; *kie vi est'as*? — waar zijt gij? — *kie'n vi ir'as*? — waarheen gaat gij?; *Mi ir'as Pariz'o'n* — Ik ga naar Parijs.

14. — Elk voorzetsel heeft een vaste en wel bepaalde beteekenis. Wanneer het uit den zin van de bepaling niet duidelijk te zien is, welk voorzetsel gebruikt moet worden, dan wordt het voorzetsel « *je* » genomen dat geen zelfstandige beteekenis heeft. B. v. : *ĝoj'i je tio* — er zich over verheugen; *ridi je tio* — er om lachen; *je vi'a san'o* — op uwe gezondheid.

Dit geeft hoegenaamd geen aanleiding tot onduidelijkheid. In andere talen gebruikt men, in zulke twijfelachtige gevallen, een of ander door het gebruik « aangenomen » voorzetsel. Het Esperanto bezit te dien einde het eenig voorzetsel « *je* ».

Wanneer er geen dubbelzinnigheid te vreezen is, kan het voorzetsel « je » in vele gevallen vervangen worden door den accusatief of vierden naamval.

15. — De zoogenaamde « vreemde » woorden, d. w. z. die, welke de meeste talen aan dezelfde bron ontleend hebben, ondergaan geen verandering in Esperanto. Zij nemen slechts de internationale schrijfwijze aan alsook de spraakkundige uitgangen van de taal. Bij verschillende woorden, die een gemeenschappelijken wortel hebben, is het beter,

alleen het grondwoord onveranderd te gebruiken en de afgeleide woorden te vormen volgens de regels der internationale taal. B. v. : *teatr'o* (theater), *teatr'a* (theatraal) — (niet « teatrala ») enz.

16. — Ter wille van de welluidendheid mag men soms de *a* van het lidwoord en den uitgang *o* van het zelfstandig naamwoord laten wegvallen; in zulke gevallen wordt de weggelaten letter vervangen door een afkappingsteeken. B. v. : *dom'* in plaats van *dom'o*; *de l'mond'o* in plaats van *de la mond'o*.

II

EKZERCARO

DE LA

Lingvo internacia " Esperanto "

§ 1.

Alfabeto.

Aa, Bb, Cc, Ĉĉ, Dd, Ee, Ff, Gg, Ĝĝ, Hh, Ĥĥ, Ii, Jj, Ĵĵ, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Ŝŝ, Tt, Uu, Ŭŭ, Vv, Zz

Aa, Bb, Cc, Ĉĉ, Dd, Ee, Ff, Gg, Ĝĝ, Hh, Ĥĥ, Ii, Jj, Ĵĵ, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Ŝŝ, Tt, Uu, Ŭŭ, Vv, Zz.

Nomoj de la literoj : a, bo, co, ĉo, do, e, fo, go, ĝo, ho, ĥo, i, jo, ĵo, ko, lo, mo, no, o, po, ro, so, ŝo, to, u, ŭo, vo, zo.

§ 2.

Ekzerco de legado.

Al. Bá-lo. Pát-ro. Nú-bo. Cé-lo. Ci-tró-no. Cén-to. Sén-to. Scé-no. Scí-o. Có-lo. Kó-lo. O-fi-cí-ro. Fa-cí-la. Lá-ca. Pa-cú-lo. Ĉar. Ĉe-mí-zo. Ĉi-ká-no. Ĉi-é-lo. Ĉu. Fe-lí-ĉa. Cí-a. Ĉí-a. Pro-cé-so. Sen-ĉé-sa. Ec.

Eĉ. Ek. Da. Lú-do. Den-to. Pléndi. El. En. De. Té-ni. Sen. Vé-ro. Fá-li. Fi-dé-la. Trá-fi. Gá-lo. Grán-da. Gén-to. Gíp-so. Gús-to. Lé-gi. Pá-go. Pá-ĝo. Lé-ĝo. Ĝis. Ĝús-ta. Ré-ĝi. Ĝar-dé-no. Lón-ga. Rég-no. Síg-ni. Gvar-dí-o. Lín-gvo. Ĝu-á-do. Há-ro. Hi-rún-do. Há-ki. Ne-hé-la. Pac-hó-ro. Ses-hó-ra. Bat-hú-fo. Hó-ro. Ĥó-ro. Kó-ro. Ĥo-lé-ro. Ĥe-mí-o. I-mí-ti. Fí-lo. Bír-do. Tró-vi. Prin-tém-po. Min. Fo-í-ro. Fe-í-no. Í-el. Í-am. Í-u. Jam. Ju. Jes. Ju-rís-to. Kra-jó-no. Ma-jés-ta. Tuj. Dó-moj. Ru-í-no. Prúj-no. Ba-lá-i. Pá-laj. De-í-no. Véj-no. Pe-ré-i. Mál-plej. Jús-ta. Ĵus. Ĵé-ti. Ĵa-lú-za. Ĵur-ná-lo. Má-jo. Bo-ná-ĵo. Ká-po. Ma-kú-lo. Kés-to. Su-ké-ro. Ák-vo. Ko-ké-to. Li-kvó-ro. Pac-ká-po.

§ 3.

Ekzerco de legado.

Lá-vi. Le-ví-lo. Pa-ró-li. Mem. Im-plí-ki. Em-ba-rá-so. Nó-mo. In-di-fe-rén-ta. In-ter-na-cí-a. Ol. He-ró-i. He-ro-í-no. Fój-no. Pí-a. Pál-pi. Ri-pé-ti. Ar-bá-ro. Sá-ma. Stá-ri. Si-gé-lo. Sis-té-mo. Pe-sí-lo. Pe-zí-lo. Sén-ti. So-fís-mo. Ci-pré-so. Ŝi. Pá-ŝo. Stá-lo. Ŝtá-lo. Vés-to. Véŝ-to. Dis-ŝí-ri. Ŝan-cé-li. Ta-pí-ŝo. Te-o-rí-o. Pa-tén-to. U-tí-la. Ún-go. Plú-mo. Tu-múl-to. Plu. Lú-i. Kí-u. Ba-lá-u. Tra-ú-lo. Pe-ré-u. Ne-ú-lo. Fráŭ-lo. Paŭ-lí-no. Láŭ-di. Eŭ-ró-po. Tro-ú-zi. Ho-dí-aŭ. Vá-na. Vér-so. Sól-vi. Zór-gi. Ze-ní-to. Zo-o-lo-gí-o. A-zé-no. Me-zú-ro. Ná-zo. Tre-zó-ro. Mez-nók-to. Zú-mo. Sú-mo. Zó-no. Só-no. Pé-zo. Pé-co. Pé-so. Ne-ní-o. A-dí-aŭ. Fi-zí-ko. Ge-o-gra-fí-o. Spi-rí-to. Lip-há-ro. In-díg-ni. Ne-ní-el. Spe-gú-lo. Spí-no Ŝpí-no. Né-i. Ré-e. He-ró-o. Kon-scí-i. Tra-e-té-ra

He-ro-é-to. Lú-e. Mó-le. Pa-le. Tra-í-re. Pa-sí-e. Me-tí-o. In-ĝe-ni-é-ro. In-sék-to. Re-sér-vi. Re-zér-vi

§ 4.

Ekzerco de legado.

Citrono. Cento. Sceno. Scio. Balau. Ŝanceli. Neniel. Embaraso. Zoologio. Reservi. Traire. Hodiaŭ. Disŝiri. Neulo. Majesta. Packapo. Heroino. Pezo. Internacia. Seshora. Cipreso. Stalo. Feino. Plu. Sukero. Gento. Indigni. Sigelo. Krajono. Ruino. Pesilo. Lipharo. Metio. Ĝardeno. Sono. Laŭdi. Pale. Facila. Insekto. Kiu. Zorgi. Ĉikano. Traetera. Sofismo. Domoj. Spino. Majo. Signi. Ec. Bonaĵo. Legi. Iel. Juristo. Ĉielo. Ĥemio.

§ 5.

Patro kaj frato. — Leono estas besto. — Rozo estas floro kaj kolombo estas birdo. — La rozo apartenas al Teodoro. — La suno brilas. — La patro estas sana. — La patro estas tajloro.

patro, vader.
o, uitgang van het zelfstandig naamwoord (substantief).
kaj, en.
frato, broeder.
leono, leeuw.
esti, zijn.
as, uitgang van den tegenwoordigen tijd der werkwoorden.
besto, beest, dier.
rozo, roos.
floro, bloem (plant).
kolombo, duif.
birdo, vogel.
la, bepalend lidwoord : de, het.
aparteni, (toe) behooren.
al, aan, naar, vervangt den 3n naamval (datief).
suno, zon.
brili, glanzen, blinken, schijnen.
sana, gezond.
a, uitgang van het bijvoeglijk naamwoord of hoedanigheidswoord (adjectief)
tajloro, kleermaker.

§ 6.

Infano ne estas matura homo. — La infano jam ne ploras. — La ĉielo estas blua. — Kie estas la libro kaj la krajono? — La libro estas sur la tablo, kaj la krajono kuŝas sur la fenestro. — Sur la fenestro kuŝas krajono kaj plumo. — Jen estas pomo. — Jen estas la pomo, kiun mi trovis. — Sur la tero kuŝas ŝtono

infano, kind.
ne, neen, niet, geen.
matura, rijp, volwassen.
homo, mensch.
jam, reeds.
plori, weenen, schreien.
ĉielo, hemel.
blua, blauw.
kie, waar.
libro, boek.
krajono, potlood.
sur, op.
tablo, tafel.
kuŝi, liggen.
fenestro, venster.
plumo, pen, pluim, veder.
jen, ziehier, ziedaar.
pomo, appel.
kiu, wie, welk (e).
n, uitgang van den accusatief of vierden naamval, of van het voorwerp van den zin.
mi, ik, mij.
trovi, vinden.
is, uitgang van den verleden tijd der werkwoorden.
tero, aarde.
ŝtono, steen.

§ 7.

Leono estas forta. — La dentoj de leono estas akraj. — Al leono ne donu la manon. — Mi vidas leonon. — Resti kun leono estas danĝere. — Kiu kuraĝas rajdi sur leono? — Mi parolas pri leono.

forta, sterk, krachtig.
dento, tand.
j, uitgang van het meervoud.
de, van, vanaf (bezit en vertrekpunt), door (bij lijdenden vorm van het deelwoord).
akra, scherp.
doni, geven.
u, uitgang van de gebiedende en bijvoeglijke wijzen der werkwoorden.
mano, hand.
vidi, zien.

resti, blijven.
kun, met, mede.
danĝero, gevaar.
e, uitgang van het bijwoord (adverbum).
kuraĝa, moedig, koen, dapper.
rajdi, paard rijden.
i, uitgang van den noemvorm (onbepaalde wijze) der werkwoorden.
paroli, spreken.
pri, betreffende, nopens, over.

§ 8.

La patro estas bona. — Jen kuŝas la ĉapelo de la patro. — Diru al la patro, ke mi estas diligenta. — Mi amas la patron. — Venu kune kun la patro. — La filo staras apud la patro. — La mano de Johano estas pura. — Mi konas Johanon. — Ludoviko, donu al mi panon. — Mi manĝas per la buŝo kaj flaras per la nazo. — Antaŭ la domo staras arbo. — La patro estas en la ĉambro.

bona, goed.
ĉapelo, hoed.
diri, zeggen.
ke, dat (voegwoord).
diligenta, vlijtig, ijverig.
ami, beminnen.
veni, komen.
kune, te zamen, samen.
filo, zoon.
stari, staan.
apud, nabij.
pura, zuiver, louter, rein.
koni, kennen.
pano, brood.
manĝi, eten.
per, met, door middel van, bij middel van, door.
buŝo, mond.
flari, ruiken, snuiven.
nazo, neus.
antaŭ, voor (tijd en plaats).
domo, huis.
arbo, boom.
ĉambro, kamer.

§ 9.

La birdoj flugas. — La kanto de la birdoj estas agrabla. — Donu al la birdoj akvon, ĉar ili volas trinki. — La knabo forpelis la birdojn. — Ni vidas per la okuloj kaj aŭdas per la oreloj. — Bonaj infanoj lernas diligente. — Aleksandro ne volas lerni, kaj

tial mi batas Aleksandron. — De la patro mi ricevis libron, kaj de la frato mi ricevis plumon. — Mi venas de la avo, kaj mi iras nun al la onklo. — Mi legas libron. — La patro ne legas libron, sed li skribas leteron.

flugi, vliegen.
kanti, zingen.
agrabla, aangenaam.
akvo, water.
ĉar, want, wijl, omdat.
ili, zij (meervoud) hen, haar.
voli, willen.
trinki, drinken.
knabo, knaap, jongen.
for, weg, ver.
peli, verdrijven, verjagen.
ni, wij, ons.
okulo, oog.
aŭdi, hooren.
orelo, oor.
lerni, leeren.
tial, daarom.
bati, slaan.
ricevi, ontvangen, bekomen, krijgen.
avo, grootvader.
iri, gaan.
nun, nu.
onklo, oom.
legi, lezen.
sed, maar, doch.
li, hij, hem.
skribi, schrijven.
letero, brief.

§ 10.

Papero estas blanka. — Blanka papero kuŝas sur la tablo. — La blanka papero jam ne kuŝas sur la tablo. — Jen estas la kajero de la juna fraŭlino. — La patro donis al mi dolĉan pomon. — Rakontu al mia juna amiko belan historion. — Mi ne amas obstinajn homojn. — Mi deziras al vi bonan tagon, sinjoro! — Bonan matenon! — Ĝojan feston! (mi deziras al vi). — Kia ĝoja festo! (estas hodiaŭ). — Sur la ĉielo staras la bela suno. — En la tago ni vidas la helan sunon, kaj en la nokto ni vidas la palan lunon kaj la belajn stelojn. — La papero estas tre blanka, sed la neĝo estas pli blanka. — Lakto estas pli nutra, ol vino. — Mi havas pli freŝan panon, ol vi. — Ne, vi eraras, sinjoro : via pano estas malpli freŝa, ol mia.

— El ĉiuj miaj infanoj Ernesto estas la plej juna. — Mi estas tiel forta, kiel vi. — El ĉiuj siaj fratoj Antono estas la malplej saĝa

papero, papier.
blanka, wit.
kajero, schrijfboek, aflevering.
juna, jong.
fraŭlo, jonkman, vrijgezel.
in, kenmerkt het vrouwelijk geslacht; b.v.: *patro* vader, *patrino* moeder.
fraŭlino, juffer, jonge dochter.
dolĉa, zacht, zoet.
rakonti, vertellen, verhalen.
mia, mijn (bezittelijk voornaamwoord).
amiko, vriend.
bela, schoon, mooi.
historio, geschiedenis.
obstina, koppig, halsstarrig, eigenzinnig.
deziri, wenschen.
vi, gij, u.
tago, dag.
sinjoro, heer, mijnheer.
mateno, morgen (vroeg), ochtend.
ĝoji, zich verheugen.
festi, feesten, feest vieren.
kia, welk, wat voor een.
hodiaŭ, heden, vandaag.
en, in.
hela, klaar, helder.
nokto, nacht.
pala, bleek.
luno, maan.
stelo, ster.
neĝo, sneeuw.
pli, meer.
lakto, melk.
nutri, voeden.
ol, dan (bij een vergelijking).
vino, wijn.
havi, hebben.
freŝa, frisch, versch.
erari, zich vergissen, in dwaling verkeeren, dwalen.
mal, kenmerkt het tegenovergestelde; b. v. : *bona* goed, *malbona* slecht; *estimi* achten, *malestimi* verachten.
el, uit.
ĉiu, elk, ieder, iedereen.
ĉiuj, allen.
plej, het meest.
tiel, zoo (danig), derwijze, op die —, op zulke wijze.
kiel, hoe (danig), (zoo) als, op welke wijze.
si, zich (zelf).
sia, zijn, haar, hun, van zich (zelf). Wordt gebruikt wanneer de bezitter van den derden persoon enkel of meervoud is, en onderwerp van den zin.
saĝa, wijs, verstandig.

§ 11.

La feino.

Unu vidvino havis du filinojn. La pli maljuna estis tiel simila al la patrino per sia karaktero kaj vizaĝo,

ke ĉiu, kiu ŝin vidis, povis pensi, ke li vidas la patrinon; ili ambaŭ estis tiel malagrablaj kaj tiel fieraj, ke oni ne povis vivi kun ili. La pli juna filino, kiu estis la plena portreto de sia patro laŭ sia boneco kaj honesteco, estis krom tio unu el la plej belaj knabinoj, kiujn oni povis trovi.

feino, fee, toovergodin.
unu, één (1).
vidvo, weduwnaar.
du, twee (2).
simila, gelijkend.
karaktero, karakter, inborst.
vizaĝo, gelaat, aangezicht.
povi, kunnen.
pensi, denken.
ambaŭ, beide.
fiera, fier, trotsch.
oni, men.
vivi, leven.
plena, vol.
portreto, portret, afbeeldsel.
laŭ, volgens, naar (gelang).
ec, kenmerkt de afgetrokken of abstracte hoedanigheid (eigenschap): b. v. : *bona* goed, *boneco* goedheid; *viro* man, *vireco* mannelijkheid.
honesta, eerlijk, billijk.
krom, behalve, uitgezonderd.
tio, dat, datgene, het gindsche.

§ 12.

Du homoj povas pli multe fari ol unu. — Mi havas nur unu buŝon, sed mi havas du orelojn. — Li promenas kun tri hundoj. — Li faris ĉion per la dek fingroj de siaj manoj. — El ŝiaj multaj infanoj unuj estas bonaj kaj aliaj estas malbonaj. — Kvin kaj sep faras dek du. — Dek kaj dek faras dudek. — Kvar kaj dek ok faras dudek du. — Tridek kaj kvardek kvin faras sepdek kvin. — Mil okcent naŭdek tri. — Li havas dek unu infanojn. — Sesdek minutoj faras unu horon, kaj unu minuto konsistas el sesdek sekundoj. — Januaro estas la unua monato de la jaro, Aprilo estas la kvara, Novembro estas la dek-unua, Decembro estas la dek-dua. — La dudeka (tago) de Februaro estas la kvindek-unua tago de la jaro. — La sepan tagon de

la semajno Dio elektis, ke ĝi estu pli sankta, ol la ses unuaj tagoj. — Kion Dio kreis en la sesa tago? — Kiun daton ni havas hodiaŭ? — Hodiaŭ estas la dudek-sepa (tago) de Marto — Georgo Vaŝington estis naskita la dudek-duan de Februaro de la jaro mil-sepcent-tridek-dua.

multe, veel.
fari, maken, doen.
nur, slechts, alleenlijk.
promeni, wandelen.
tri, drie (3).
hundo, hond.
ĉio, alles.
dek, tien (10).
fingro, vinger.
alia, ander.
kvin, vijf (5).
sep, zeven (7).
kvar, vier (4).
ok, acht (8).
mil, duizend (1 000).
cent, honderd (100).
naŭ, negen (9).
ses, zes (6).
minuto, minuut.
horo, uur.
konsisti, bestaan (uit).
sekundo, seconde.
Januaro, Januari.
monato, maand.
jaro, jaar.
Aprilo, April.
Novembro, November.
Decembro, December.
Februaro, Februari.
semajno, week.
Dio, God.
elekti, (uit) kiezen.
ĝi, het.
sankta, heilig.
krei, scheppen.
dato, datum.
Marto, Maart.
naski, baren, ter wereld brengen.
it, uitgang van het lijdend verleden deelwoord.

§ 13.

La feino. (Daŭrigo.)

Ĉar ĉiu amas ordinare personon, kiu estas simila al li, tial tiu ĉi patrino varmege amis sian pli maljunan filinon, kaj en tiu sama tempo ŝi havis teruran malamon kontraŭ la pli juna. Ŝi devigis ŝin manĝi en la kuirejo kaj laboradi senĉese. Inter aliaj aferoj tiu ĉi malfeliĉa infano devis du fojojn en ĉiu tago iri

ĉerpi akvon en tre malproksima loko kaj alporti domen plenan grandan kruĉon.

daŭri, duren.
ig, doen of maken....
ordinara, gewoon, alledaagsch.
persono, persoon.
tiu, die, dat, gindsch.
ĉi, kenmerkt de nabijheid; b. v. : *tiu*, die, dat, *tiu ĉi* — deze, dit; *tie* daar, *tie ĉi* — hier.
varma, warm.
eg, kenmerkt vergrooting van begrip, hoogste graad; b. v. : *pordo* deur — *pordego* poort; *peti* verzoeken — *petegi* smeeken.
sama, zelfde.
tempo, tijd.
teruro, schrik, ontzetting.
kontraŭ, tegen, tegenover,
devi, moeten.
kuiri, koken.
ej, kenmerkt de plaats bestemd tot...; b. v. : *preĝi*, bidden — *preĝejo*, kerk; *kuiri*, koken, *kuirejo*, keuken.
labori, werken.
ad, duidt aan den duur eener handeling; b. v. : *pafo*, schot — *pafado*, het schieten.
sen, zonder.
ĉesi, ophouden.
inter, tusschen.
afero, zaak, aangelegenheid
feliĉa, gelukkig.
fojo, maal, keer.
ĉerpi, putten, (uit)scheppen.
tre, zeer.
proksima, aanstaand, nabij, dichtbij.
loko, plaats, oord.
porti, dragen.
n, kenmerk van den accusatief of vierden naamval (voorwerp van den zin) of van de plaats waarheen men gaat, waarheen een handeling zich richt.
kruĉo, kruik, kan.

§ 14.

Mi havas cent pomojn. — Mi havas centon da pomoj. — Tiu ĉi urbo havas milionon da loĝantoj. — Mi aĉetis dekduon (aŭ dek-duon) da kuleroj kaj du dekduojn da forkoj. — Mil jaroj (aŭ milo da jaroj) faras miljaron. — Unue mi redonas al vi la monon, kiun vi pruntis al mi; due mi dankas vin por la prunto; trie mi petas vin ankaŭ poste prunti al mi, kiam mi bezonos monon. — Por ĉiu tago mi ricevas kvin frankojn, sed por la hodiaŭa tago mi ricevis duoblan pagon, t. e. (= tio estas) dek frankojn. —

Kvinoble sep estas tridek kvin. — Tri estas duono de ses. — Ok estas kvar kvinonoj de dek. — Kvar metroj da tiu ĉi ŝtofo kostas naŭ frankojn; tial du metroj kostas kvar kaj duonon frankojn (aŭ da frankoj). — Unu tago estas tricent-sesdek-kvinono aŭ tricent-sesdek-sesono de jaro. — Tiuj ĉi du amikoj promenas ĉiam duope. — Kvinope ili sin ĵetis sur min, sed mi venkis ĉiujn kvin atakantojn. — Por miaj kvar infanoj mi aĉetis dek du pomojn, kaj al ĉiu el la infanoj mi donis po tri pomoj. — Tiu ĉi libro havas sesdek paĝojn; tial, se mi legos en ĉiu tago po dek kvin paĝoj, mi finos la tutan libron en kvar tagoj.

on, kenmerkt de verdeelende telwoorden of breuken; b. v. : *kvar* — vier, *kvarono*, het kwart, vierde.
da, wordt gebruikt na woorden die een maat, gewicht of hoeveelheid aanduiden (het Fransche « article partitif » de).
urbo, stad.
loĝi, wonen.
ant, uitgang van het bedrijvend tegenwoordig deelwoord.
aĉeti, koopen.
aŭ, of.
kulero, lepel.
forko, vork.
re, opnieuw, terug, weder (om), nog eens.
mono, geld.
prunti, leenen.
danki (be) danken.
por, voor, ten voordeele van, om te.
peti, verzoeken.
ankaŭ, ook, tevens.
post, na, daarna.
kiam, wanneer.
bezoni, noodig hebben.
obl, kenmerkt het vermenigvuldigend telwoord; b. v. : *du*, twee — *duobla*, dubbel.
pagi, betalen.
ŝtofo, stof (voor kleeding).
kosti, kosten.
ĉiam, altijd, immer.
op, kenmerk van de verzamelende telwoorden; b. v. : *du* twee, *duope* met twee of getweeën.
ĵeti, werpen, slingeren, gooien.
venki, overwinnen.
ataki, aanvallen.
paĝo, bladzijde.
se, indien, als.
fini, eindigen, afmaken.
tuta, geheel, gansch.

§ 15.

La feino. (Daŭrigo.)

En unu tago, kiam ŝi estis apud tiu fonto, venis al ŝi malriĉa virino, kiu petis ŝin, ke ŝi donu al ŝi trinki. « Tre volonte, mia bona », diris la bela knabino. Kaj ŝi tuj lavis sian kruĉon kaj ĉerpis akvon en la plej pura loko de la fonto kaj alportis al la virino, ĉiam subtenante la kruĉon, por ke la virino povu trinki pli oportune. Kiam la bona virino trankviligis sian soifon, ŝi diris al la knabino : « Vi estas tiel bela, tiel bona kaj tiel honesta, ke mi devas fari al vi donacon » (ĉar tio ĉi estis feino, kiu prenis sur sin la formon de malriĉa vilaĝa virino, por vidi, kiel granda estos la ĝentileco de tiu ĉi juna knabino). « Mi faras al vi donacon », daŭrigis la feino, « ke ĉe ĉiu vorto, kiun vi diros, el via buŝo eliros aŭ floro aŭ multekosta ŝtono ».

fonto, bron, put.
rica, rijk.
viro, man.
volonte, gaarne.
tuj, dadelijk.
lavi, wasschen.
sub, onder.
teni, houden.
oportuna, geschikt, gemakkelijk, van pas.
trankvila, rustig, kalm, bedaard.
soifi, dorsten, dorst hebben.
donaci, ten geschenke geven.
pr eni, nemen.
formo, vorm.
vilaĝo, dorp.
ĝentila, beleefd, hoffelijk.
ĉe, bij.

§ 16.

Mi legas. — Ci skribas (anstataŭ « ci » oni uzas ordinare « vi »). — Li estas knabo, kaj ŝi estas knabino. — La tranĉilo tranĉas bone, ĉar ĝi estas akra. — Ni estas homoj. — Vi estas infanoj. — Ili estas

rusoj. — Kie estas la knaboj? — Ili estas en la ĝardeno. — Kie estas la knabinoj? — Ili ankaŭ estas en la ĝardeno. — Kie estas la tranĉiloj? — Ili kuŝas sur la tablo. — Mi vokas la knabon, kaj li venas. — Mi vokas la knabinon, kaj ŝi venas. — La infano ploras, ĉar ĝi volas manĝi. — La infanoj ploras, ĉar ili volas manĝi. — Knabo, vi estas neĝentila. — Sinjoro, vi estas neĝentila. — Sinjoroj, vi estas neĝentilaj. — Mia hundo, vi estas tre fidela. — Oni diras, ke la vero ĉiam venkas. — En la vintro oni hejtas la fornojn. — Kiam oni estas riĉa (aŭ riĉaj), oni havas multajn amikojn.

ci, gij, jij, je.
anstataŭ, in plaats van, instede van.
uzi, gebruiken.
tranĉi, snijden.
il, kenmerkt het werktuig, instrument.
ruso, Rus.
ĝardeno, hof, tuin.
voki, roepen.
voli, willen.
fidela, (ge) trouw.
vero, waarheid.
vintro, winter.
hejti, heet maken, stoken.
forno, kachel, oven, fornuis.

§ 17.

La feino. (Daŭrigo.)

Kiam tiu ĉi bela knabino venis domen, ŝia patrino insultis ŝin, kial ŝi revenis tiel malfrue de la fonto. « Pardonu al mi, patrino », diris la malfeliĉa knabino, « ke mi restis tiel longe ». Kaj kiam ŝi parolis tiujn ĉi vortojn, elsaltis el ŝia buŝo tri rozoj, tri perloj kaj tri grandaj diamantoj. « Kion mi vidas! » diris ŝia patrino kun grandega miro. « Ŝajnas al mi, ke el ŝia buŝo elsaltas perloj kaj diamantoj! De kio tio ĉi venas, mia filino? » (Tio ĉi estis la unua fojo, ke ŝi nomis ŝin sia filino.) La malfeliĉa infano rakontis al ŝi naive ĉion, kio okazis al ŝi, kaj, dum ŝi parolis, elfalis e

ŝia buŝo multego da diamantoj. « Se estas tiel », diris la patrino, « mi devas tien sendi mian filinon. Marinjo, rigardu, kio eliras el la buŝo de via fratino, kiam ŝi parolas; ĉu ne estus al vi agrable havi tian saman kapablon? Vi devas nur iri al la fonto ĉerpi akvon; kaj kiam malriĉa virino petos de vi trinki, vi donos ĝin al ŝi ĝentile. »

insulti, schimpen, schelden.
kial, waarom, om welke reden.
frue, vroeg (tijdig).
pardoni, vergeven.
longa, lang.
salti, springen.
perlo, parel, perel.
granda, groot.
diamanto, diamant.
miri, zich verwonderen.
ŝajni, schijnen, lijken.
nomi, noemen.
naiva, naïef, ongekunsteld.
okazi, gebeuren, plaats hebben.
dum, gedurende, terwijl.
sendi, zenden.
kapabla, bekwaam.

§ 18.

Li amas min, sed mi lin ne amas. — Mi volis lin bati, sed li forkuris de mi. — Diru al mi vian nomon. — Ne skribu al mi tiajn longajn leterojn. — Venu al mi hodiaŭ vespere. — Mi rakontos al vi historion. — Ĉu vi diros al mi la veron? — La domo apartenas al li. — Li estas mia onklo, ĉar mia patro estas lia frato. — Sinjoro Petro kaj lia edzino tre amas miajn infanojn; mi ankaŭ tre amas iliajn (infanojn). — Montru al ili vian novan veston. — Mi amas min mem, vi amas vin mem, li amas sin mem, kaj ĉiu homo amas sin mem. — Mia frato diris al Stefano, ke li amas lin pli, ol sin mem. — Mi zorgas pri ŝi tiel, kiel mi zorgas pri mi mem; sed ŝi mem tute ne zorgas pri si kaj tute sin ne gardas. — Miaj fratoj havis hodiaŭ gastojn; post la vespermanĝo niaj fratoj eliris kun la gastoj el sia domo kaj akompanis ilin ĝis ilia domo. — Mi jam

havas mian ĉapelon; nun serĉu vi vian — Mi lavis min en mia ĉambro, kaj ŝi lavis sin en sia ĉambro. — La infano serĉis sian pupon; mi montris al la infano, kie kuŝas ĝia pupo. — Oni ne forgesas facile sian unuan amon.

kuri, loopen.
vespero, avond.
ĉu, of, is het zoo dat...? maakt den vragenden vorm in zinnen, die door geen ander vragend woord voorafgegaan worden.
edzo, echtgenoot.
montri, (aan) toonen, wijzen.
nova, nieuw.
vesti, (aan) kleeden.
mem, zelf.
zorgi, zorgen, zorg dragen.
gardi, (be) waken, hoeden, oppassen.
gasto, gast.
akompani, begeleiden, vergezellen.
ĝis, tot.
serĉi, zoeken.
pupo, pop.
forgesi, vergeten.
facila, gemakkelijk.

§ 19.

La feino. (Daŭrigo.)

« Estus tre bele », respondis la filino malĝentile, « ke mi iru al la fonto »! — « Mi volas ke vi tien iru », diris la patrino, « kaj iru tuj! » La filino iris, sed ĉiam murmurante. Ŝi prenis la plej belan arĝentan vazon, kiu estis en la loĝejo. Apenaŭ ŝi venis al la fonto, ŝi vidis unu sinjorinon, tre riĉe vestitan, kiu eliris el la arbaro kaj petis de ŝi trinki (tio ĉi estis tiu sama feino, kiu prenis sur sin la formon kaj la vestojn de princino, por vidi, kiel granda estos la malboneco de tiu ĉi knabino). « Ĉu mi venis tien ĉi », diris al ŝi la malĝentila kaj fiera knabino, « por doni al vi trinki? Certe, mi alportis arĝentan vazon speciale por tio, por doni trinki al tiu ĉi sinjorino! Mia opinio estas : « prenu mem akvon, se vi volas trinki ». — « Vi tute ne estas ĝentila », diris la feino sen kolero. « Bone, ĉar

vi estas tiel servema, mi faras al vi donacon, ke ĉe ĉiu vorto, kiun vi parolos, eliros el via buŝo aŭ serpento aŭ rano. »

us, uitgang van de voorwaardelijke wijze der werkwoorden.
murmuri, murmelen, morren, mopperen.
vazo, vaas.
arĝento, zilver.
apenaŭ, nauwelijks.
ar, bepaalde verzameling van voorwerpen, dieren en personen; b. v. : *arbo*, boom — *arbaro*, woud; *ŝtupo*, trede — *ŝtuparo*, trap.
princo, prins, vorst.
certa, zeker, gewis, beslist.
speciala, bijzonder.
opinio, meening, gedacht.
koleri, boos zijn, toornen.
servi, dienen.
em, kenmerkt de neiging tot .... of de gewoonte om te ....; b. v. : *babili*, babbelen — *babilema*, babbelziek.
serpento, slang.
rano, kikvorsch.

§ 20.

Nun mi legas, vi legas, kaj li legas; ni ĉiuj legas. — Vi skribas, kaj la infanoj skribas; ili ĉiuj sidas silente kaj skribas. — Hieraŭ mi renkontis vian filon, kaj li ĝentile salutis min. — Hodiaŭ estas sabato, kaj morgaŭ estos dimanĉo. — Hieraŭ estis vendredo, kaj post-morgaŭ estos lundo. — Antaŭ tri tagoj mi vizitis vian kuzon kaj mia vizito faris al li plezuron. — Ĉu vi jam trovis vian horloĝon? — Mi ĝin ankoraŭ ne serĉis; kiam mi finos mian laboron, mi serĉos mian horloĝon, sed mi timas, ke mi ĝin jam ne trovos. — Kiam mi venis al li, li dormis ; sed mi lin vekis. — Se mi estus sana, mi estus feliĉa. — Se li scius, ke mi estas tie ĉi, li tuj venus al mi. — Se la lernanto scius bone sian lecionon, la instruanto lin ne punus. — Kial vi ne respondas al mi? — Ĉu vi estas surda aŭ muta? — Iru for! — Infano, ne tuŝu la spegulon! — Karaj infanoj, estu ĉiam honestaj! — Li venu, kaj mi

pardonos al li. — Ordonu al li, ke li ne babilu. — Petu ŝin, ke ŝi sendu al mi kandelon. — Ni estu gajaj, ni uzu bone la vivon, ĉar la vivo ne estas longa. — Ŝi volas danci. — Morti pro la patrujo estas agrable. — La infano ne ĉesas petoli.

sidi, zitten.
silenti, zwijgen.
hieraŭ, gisteren.
renkonti, ontmoeten.
saluti, groeten.
sabato, Zaterdag.
morgaŭ, morgen.
dimanĉo, Zondag.
vendredo, Vrijdag.
lundo, Maandag.
viziti, bezoeken.
kuzo, neef, kozijn (kind van oom en tante).
plezuro, genoegen, plezier.
horloĝo, uurwerk.
timi, vreezen.
dormi, slapen.
veki, wekken.
scii, weten.
leciono, les.
instrui, onderwijzen.
puni, straffen.
surda, doof.
muta, stom.
tuŝi, (aan) raken, roeren.
spegulo, spiegel.
kara, lief, dierbaar, duur.
ordoni, bevelen.
babili, babbelen, praten.
kandelo, kaars.
gaja, vroolijk, lustig, blij.
danci, dansen.
morti, sterven.
petoli, dartelen, stoeien, den kwâjongen uithangen, guitenstreken uitsteken, streken uithalen.
uj, wat inhoudt of draagt, wat bewoond is door... (dus : inhoudsvat, boom of land); b. v. : *cigaro*, cigaar — *cigarujo*, cigarenkoker ; *pomo*, appel — *pomujo*, appelboom of appelaar; *Turko*, Turk — *Turkujo*, Turkije.

§ 21.

La feino. (Daŭrigo.)

Apenaŭ ŝia patrino ŝin rimarkis, ŝi kriis al ŝi : « Nu, mia filino? » — « Jes, patrino », respondis al ŝi la malĝentilulino, elĵetante unu serpenton kaj unu ranon. — « Ho, ĉielo! » ekkriis la patrino, « kion mi vidas? Ŝia fratino en ĉio estas kulpa; mi pagos al ŝi por tio ĉi! » — Kaj ŝi tuj kuris bati ŝin. La malfeliĉa infano forkuris kaj kaŝis sin en la plej proksima

arbaro. La filo de la reĝo, kiu revenis de ĉaso, ŝin renkontis; kaj, vidante, ke ŝi estas tiel bela, li demandis ŝin, kion ŝi faras tie ĉi tute sola kaj pro kio ŝi ploras. — « Ho ve, sinjoro, mia patrino forpelis min el la domo. »

rimarki, opmerken, (be)merken.
krii, schreeuwen, roepen.
nu, hewel! welnu!
jes, ja.
ek, kenmerkt een handeling, die begint of van korten duur is; b. v. : *kanti*, zingen — *ekkanti*, beginnen te zingen, aanheffen (lied); *krii*, roepen — *ekkrii*, uitroepen.
kulpa, schuldig.
kaŝi, verbergen.
reĝo, koning.
ĉasi, jagen.
demandi, vragen.
sola, alleen, eenig.
pro, voor, uit oorzaak van, ter wille van, wegens.
ho, o! ho! och!
ve, helaas! wee! ach!

§ 22.

Fluanta akvo estas pli pura, ol akvo staranta senmove. — Promenante sur la strato, mi falis. — Kiam Nikodemo batas Jozefon, tiam Nikodemo estas la batanto kaj Jozefo estas la batato. — Al homo, pekinta senintence, Dio facile pardonas. — Trovinte pomon, mi ĝin manĝis. — La falinta homo ne povis sin levi. — Ne riproĉu vian amikon, ĉar vi mem pli multe meritas riproĉon; li estas nur unufoja mensoginto dum vi estas ankoraŭ nun ĉiam mensoganto. — La tempo pasinta jam neniam revenos; la tempon venontan neniu ankoraŭ konas. — Venu, ni atendas vin, Savonto de la mondo. — En la lingvo « Esperanto » ni vidas la estontan lingvon de la tuta mondo. — Aŭgusto estas mia plej amata filo. — Mono havata estas pli grava ol havita. — Pasero kaptita estas pli bona, ol aglo kaptota. — La soldatoj kondukis la

arestitojn tra la stratoj. — Li venis al mi tute ne atendite. — Homo, kiun oni devas juĝi, estas juĝoto.

flui, vloeien, stroomen.
movi, bewegen.
strato, straat.
fali, vallen.
at, uitgang van het lijdend tegenwoordig deelwoord.
peki, zondigen.
int, uitgang van het bedrijvend verleden deelwoord.
intenci, het inzicht hebben, bedoelen.
levi, optillen, opheffen.
riproĉi, verwijten, vermanen.
meriti, verdienen, waard (ig) zijn.
mensogi, liegen.
pasi, voorbijgaan, vergaan.
neniam, nooit, nimmer.
ont, uitgang van het bedrijvend toekomend deelwoord.
neniu, niemand.
atendi, (ver) wachten.
savi, redden.
mondo, wereld.
lingvo, taal.
grava, belangrijk, gewichtig, ernstig.
pasero, musch.
kapti, vangen, grijpen, vatten.
aglo, arend.
ot, uitgang van het lijdend toekomend deelwoord.
soldato, soldaat.
konduki, voeren, (ge) leiden.
aresti, aanhouden.
tra, door, dwarsdoor.
juĝi, (be) oordeelen, rechtspreken.

§ 23.

La feino. (Fino.)

La reĝido, kiu vidis, ke el ŝia buŝo eliris kelke da perloj kaj kelke da diamantoj, petis ŝin, ke ŝi diru al li, de kie tio ĉi venas. Ŝi rakontis al li sian tutan aventuron. La reĝido konsideris, ke tia kapablo havas pli grandan indon, ol ĉio, kion oni povus doni dote al alia fraŭlino, forkondukis ŝin al la palaco de sia patro, la reĝo, kie li edziĝis je ŝi. Sed pri ŝia fratino ni povas diri, ke ŝi fariĝis tiel malaminda, ke ŝia propra patrino ŝin forpelis de si; kaj la malfeliĉa knabino, multe kurinte kaj trovinte neniun, kiu volus ŝin akcepti, baldaŭ mortis en angulo de arbaro.

kelke, eenig, enkele.
aventuro, avontuur, lotgeval.
konsideri, beschouwen, overwegen.
inda, waardig van... (-om...).
doto, uitzet, dotatie, huwelijksgift.
palaco, paleis.
iĝ, zich maken, worden; b. v.: *pala*, — bleek *paliĝi*, bleek worden, verbleeken; *sidi*, zitten — *sidiĝi*, zich zetten.
je, voorzetsel zonder bepaalde beteekenis, dat door verscheidene voorzetsels kan vertaald worden.
propra, eigen.
akcepti, aannemen, ontvangen.
baldaŭ, weldra, spoedig.
angulo, hoek.

§ 24.

Nun li diras al mi la veron. — Hieraŭ li diris al mi la veron. — Li ĉiam diradis al mi la veron. — Kiam vi vidis nin en la salono, li jam antaŭe diris al mi la veron (aŭ li estis dirinta al mi la veron). — Li diros al mi la veron. — Kiam vi venos al mi, li jam antaŭe diros al mi la veron (aŭ li estos dirinta al mi la veron; aŭ antaŭ ol vi venos al mi, li diros al mi la veron). — Se mi petus lin, li dirus al mi la veron. — Mi ne farus la eraron, se li antaŭe dirus al mi la veron (aŭ se li estus dirinta al mi la veron). — Kiam mi venos, diru al mi la veron. — Kiam mia patro venos, diru al mi antaŭe la veron (aŭ estu dirinta al mi la veron). — Mi volas diri al vi la veron. — Mi volas, ke tio, kion mi diris, estu vera (aŭ mi volas esti dirinta la veron).

salono, salon.
os, uitgang van den toekomenden tijd der werkwoorden.

§ 25.

Mi estas amata. Mi estis amata. Mi estos amata. Mi estus amata. Estu amata. Esti amata. — Vi estas lavita. Vi estis lavita. Vi estos lavita. Vi estus lavita.

Estu lavita. Esti lavita. — Li estas invitota. Li estis invitota. Li estos invitota. Li estus invitota. Estu invitota. Esti invitota. — Tiu ĉi komercaĵo estas ĉiam volonte aĉetata de mi. — La surtuto estas aĉetita de mi, sekve ĝi apartenas al mi. — Kiam via domo estis konstruata, mia domo estis jam longe konstruita. — Mi sciigas, ke de nun la ŝuldoj de mia filo ne estos pagataj de mi. — Estu trankvila, mia tuta ŝuldo estos pagita al vi baldaŭ. — Mia ora ringo ne estus nun tiel longe serĉata, se ĝi ne estus tiel lerte kaŝita de vi. — Laŭ la projekto de la inĝenieroj tiu ĉi fervojo estas konstruota en la daŭro de du jaroj; sed mi pensas, ke ĝi estos konstruata pli ol tri jarojn. — Honesta homo agas honeste. — La pastro, kiu mortis antaŭ nelonge (aŭ antaŭ nelonga tempo), loĝis longe en nia urbo. Ĉu hodiaŭ estas varme aŭ malvarme? — Sur la kameno inter du potoj staras fera kaldrono; el la kaldrono, en kiu sin trovas bolanta akvo, eliras vaporo; tra la fenestro, kiu sin trovas apud la pordo, la vaporo iras sur la korton.

inviti, uitnoodigen.
komerci, handel drijven, handelen.
aĵ, iets dat een zeker eigenschap bezit of uit een zeker stof gemaakt is; b. v.: *mola*, zacht — *molaĵo*, iets zachts; *frukto*, vrucht — *fruktaĵo*, iets uit vruchten bereid.
sekvi, volgen.
konstrui, (op) bouwen.
ŝuldi, verschuldigd zijn.
oro, goud.
ringo, ring
lerta, behendig, handig.
projekto, ontwerp.
inĝeniero, ingenieur.
fero, ijzer.
vojo, weg, baan.
agi, handelen.
pastro, priester, pastoor.
kameno, schoorsteen.
poto, pot.
kaldrono, ketel.
boli, koken, zieden.
vaporo, stoom.
pordo, deur.
korto, koer, binnenhof, binnenplaatsje.

§ 26.

Kie vi estas? — Mi estas en la ĝardeno. — Kien vi iras? — Mi iras en la ĝardenon. — La birdo flugas en la ĉambro (= ĝi estas en la ĉambro kaj flugas en ĝi). — La birdo flugas en la ĉambron (= ĝi estas ekster la ĉambro kaj flugas nun en ĝin). — Mi vojaĝas en Hispanujo. — Mi vojaĝas en Hispanujon. — Mi sidas sur seĝo kaj tenas la piedojn sur benketo. — Mi metis la manon sur la tablon. — El sub la kanapo la muso kuris sub la liton, kaj nun ĝi kuras sub la lito. — Super la tero sin trovas aero. — Anstataŭ kafo li donis al mi teon kun sukero, sed sen kremo. — Mi staras ekster la domo, kaj li estas interne. — En la salono estis neniu krom li kaj lia fianĉino. — La hirundo flugis trans la riveron, ĉar trans la rivero sin trovis aliaj hirundoj. — Mi restas tie ĉi laŭ la ordono de mia estro. — Kiam li estis ĉe mi, li staris tutan horon apud la fenestro. — Li diras, ke mi estas atenta. — Li petas, ke mi estu atenta. — Kvankam vi estas riĉa, mi dubas, ĉu vi estas feliĉa. — Se vi scius, kiu li estas, vi lin pli estimus. — Se li jam venis, petu lin al mi. — Ho, Dio! kion vi faras! — Ha, kiel bele! — For de tie ĉi! — Fi, kiel abomene! — Nu, iru pli rapide!

ekster, buiten.
vojaĝi, reizen.
piedo, voet.
benko, (zit) bank.
et, verkleint of verzwakt de beteekenis; b. v. : *muro*, muur — *mureto*, muurtje; *ridi*, lachen — *rideti*, glimlachen.
meti, zetten, leggen, plaatsen.
kanapo, canapé, ruststoel.
muso, muis.
lito, bed.
super, boven (over).
aero, lucht.
kafo, koffie.
teo, thee.
sukero, suiker.
kremo, room.
interne, van binnen, inwendig, innerlijk.

fianĉo, bruidegom, verloofde.
hirundo, zwaluw.
trans, over, trans-, aan gene zijde van....
rivero, rivier.
estro, hoofd, overste.
atenta, aandachtig, opmerkzaam.
kvankam, (of) schoon, (al) hoewel.
dubi, twijfelen.
estimi, achten.
fi, foei.
abomeno, afschuw.
rapida, snel, vlug, gezwind.

§ 27.

La artikolo « la » estas uzata tiam, kiam ni parolas pri personoj aŭ objektoj konataj. Ĝia uzado estas tia sama kiel en la aliaj lingvoj. La personoj, kiuj ne komprenas la uzadon de la artikolo (ekzemple Rusoj aŭ Poloj, kiuj ne scias alian lingvon krom sia propra), povas en la unua tempo tute ne uzi la artikolon, ĉar ĝi estas oportuna sed ne necesa. Anstataŭ « la » oni povas ankaŭ diri « l' » (sed nur post prepozicio, kiu finiĝas per vokalo). — Vortoj kunmetitaj estas kreataj per simpla kunligado de vortoj; oni prenas ordinare la purajn radikojn, sed, se la bonsoneco aŭ la klareco postulas, oni povas ankaŭ preni la tutan vorton, t. e. la radikon kune kun ĝia gramatika finiĝo. Ekzemploj : skribtablo aŭ skribotablo (= tablo, sur kiu oni skribas); internacia (= kiu estas inter diversaj nacioj); tutmonda (= de la tuta mondo); unutaga (= kiu daŭras unu tagon); unuataga (= kiu estas en la unua tago); vaporŝipo (= ŝipo, kiu sin movas per vaporo); matenmanĝi, tagmanĝi, vespermanĝi; abonpago (= pago por la abono).

artikolo, artikel, lidwoord.
tiam, dan, alsdan, toen, destijds.
objekto, voorwerp, ding, zaak.
tia, zulk, zoo.
kompreni, verstaan, begrijpen.
ekzemplo, voorbeeld.
polo, Pool.

necesa, noodig, noodwendig.
prepozicio, voorzetsel.
vokalo, klinker.
kunmeti, samenstellen.
simpla, eenvoudig.
ligi, binden.
radiko, wortel.
soni, klinken, luiden.
klara, klaar, duidelijk.
postuli, eischen, vorderen, verlangen.
gramatiko, grammatica, spraakleer.
nacio, natie.
diversa, verscheiden.
ŝipo, schip.
matenmanĝi, ontbijten.
aboni, zich abonneeren, inschrijven op.

§ 28.

Ĉiuj prepozicioj per si mem postulas ĉiam nur la nominativon. Se ni iam post prepozicio uzas la akuzativon, la akuzativo tie dependas ne de la prepozicio, sed de aliaj kaŭzoj. Ekzemple : por esprimi direkton, ni aldonas al la vorto la finon « n »; sekve : tie (=en tiu loko), tien (=al tiu loko); tiel same ni ankaŭ diras : « la birdo flugis en la ĝardenon, sur la tablon », kaj la vortoj « ĝardenon », « tablon » staras tie ĉi en akuzativo ne ĉar la prepozicioj « en » kaj « sur » tion ĉi postulas, sed nur ĉar ni volis esprimi direkton, t. e. montri, ke la birdo sin ne trovis antaŭe en la ĝardeno aŭ sur la tablo kaj tie flugis, sed ke ĝi de alia loko flugis al la ĝardeno, al la tablo (ni volas montri, ke la ĝardeno kaj tablo ne estis la loko de la flugado, sed nur la celo de la flugado); en tiaj okazoj ni uzus la finiĝon « n » tute egale ĉu ia prepozicio starus aŭ ne. — Morgaŭ mi veturos Parizon (aŭ en Parizon). — Mi restos hodiaŭ dome. — Jam estas tempo iri domen. — Ni disiĝis kaj iris en diversajn flankojn : mi iris dekstren, kaj li iris maldekstren. — Flanken, sinjoro! — Mi konas neniun en tiu ĉi urbo. — Mi neniel povas kompreni, kion vi parolas. — Mi renkontis nek lin, nek lian fraton (aŭ mi ne renkontis lin, nek lian fraton).

nominativo, nominatief, eerste naamval.
iam, eens, op den eenen of den anderen tijd.
akuzativo, accusatief, vierde naamval.
tie, daar, ginds.
dependi, afhangen, afhankelijk zijn.
kaŭzo, oorzaak.
esprimi, uitdrukken.
direkti, (be) sturen, richten.
celi, doelen, mikken aanleggen.
egala, gelijk, hetzelfde.
ia, welkdanig, een of ander.
veturi, zich bewegen door middel van (rijtuig, schip, enz.)
dis, kenmerkt de verdeeling, de verspreiding; b.v.: *iri*, gaan — *disiri*, uiteengaan, scheiden; *semi*, zaaien — *dissemi*, rondzaaien.
flanko, flank, zijde, kant.
dekstra, rechtsch, rechter-.
neniel, geenszins, op geenerleiwijze.
nek... nek, noch... noch.

§ 29.

Se ni bezonas uzi prepozicion kaj la senco ne montras al ni, kian prepozicion uzi, tiam ni povas uzi la komunan prepozicion « je ». Sed estas bone uzadi la vorton « je » kiel eble pli malofte. Anstataŭ la vorto « je » ni povas ankaŭ uzi akuzativon sen prepozicio. — Mi ridas je lia naiveco (aŭ mi ridas pro lia naiveco, aŭ : mi ridas lian naivecon). — Je la lasta fojo mi vidas lin ĉe vi (aŭ : la lastan fojon). — Mi veturis du tagojn kaj unu nokton. — Mi sopiras je mia perdita feliĉo (aŭ : mian perditan feliĉon). — El la dirita regulo sekvas, ke se ni pri ia verbo ne scias, ĉu ĝi postulas post si la akuzativon (t. e. ĉu ĝi estas aktiva) aŭ ne, ni povas ĉiam uzi la akuzativon. Ekzemple, ni povas diri « obei al la patro » kaj « obei la patron » (anstataŭ « obei je la patro »). Sed ni ne uzas la akuzativon tiam, kiam la klareco de la senco tion ĉi malpermesas; ekzemple : ni povas diri « pardoni al la malamiko » kaj « pardoni la malamikon », sed ni devas diri ĉiam « pardoni al la malamiko lian kulpon ».

senco, zin, verstand.
komuna, gemeen (zaam), algemeen.
ebla, mogelijk, wat kan.
ofte, dikwijls.
ridi, lachen.
lasta, laatste.
sopiri, smachten, verlangen naar, verzuchten.
regulo, regel, princiep.
verbo, werkwoord.
obei, gehoorzamen.
permesi, toelaten, toestaan, veroorloven.

§ 30.

Ia, ial, iam, ie, iel, ies, io, iom, iu. — La montritajn naŭ vortojn ni konsilas bone ellerni, ĉar el ili ĉiu povas jam fari al si grandan serion da aliaj pronomoj kaj adverboj. Se ni aldonas al ili la literon « k », ni ricevas vortojn demandajn aŭ rilatajn : kia, kial, kiam, kie, kiel, kies, kio, kiom, kiu. Se ni aldonas la literon « t », ni ricevas vortojn montrajn : tia, tial, tiam, tie, tiel, ties, tio, tiom, tiu. Aldonante la literon « ĉ », ni ricevas vortojn komunajn : ĉia, ĉial, ĉiam, ĉie, ĉiel, ĉies, ĉio, ĉiom, ĉiu. Aldonante la prefikson « nen », ni ricevas vortojn neajn : nenia, nenial, neniam, nenie, neniel, nenies, nenio, neniom, neniu. Aldonante al la vortoj montraj la vorton « ĉi », ni ricevas montron pli proksiman; ekzemple : tiu (pli malproksima), tiu ĉi (aŭ ĉi tiu) (pli proksima); tie (malproksime), tie ĉi aŭ ĉi tie (proksime). Aldonante al la vortoj demandaj la vorton « ajn », ni ricevas vortojn sendiferencajn : kia ajn, kial ajn, kiam ajn, kie ajn, kiel ajn, kies ajn, kio ajn, kiom ajn, kiu ajn. Ekster tio el la diritaj vortoj ni povas ankoraŭ fari aliajn vortojn, per helpo de gramatikaj finiĝoj kaj aliaj vortoj (sufiksoj); ekzemple : tiama, ĉiama, kioma tiea, ĉi tiea, tieulo, tiamulo k. t. p. (= kaj tiel plu).

ia, welkdanig, een of ander.
ial, om de een of de ander reden.
ìam, eens, op den eenen of anderen tijd.
ie, ergens, op de een of

ander plaats, waar ook.
iel, op de een of ander wijze, hoe dan ook.
ies. iemands.
io, iets, een of ander.
iom, ietwat, een weinig.
iu, iemand, de een of de andere.
konsili, (aan) raden, raad geven.
serio, reeks, serie.
pronomo, voornaamwoord.
adverbo, bijwoord.
litero, letter.
rilati, betreffen, in verband staan.
prefikso, voorvoegsel.
ajn..., het ook zij.
diferenci, zich onderscheiden van, verschillen, afwijken.
helpi, helpen.
sufikso, achtervoegsel.

§ 31.

Lia kolero longe daŭris. — Li estas hodiaŭ en kolera humoro. — Li koleras kaj insultas. — Li fermis kolere la pordon. — Lia filo mortis kaj estas nun malviva. — La korpo estas morta, la animo estas senmorta. — Li estas morte malsana, li ne vivos pli, ol unu tagon. — Li parolas, kaj lia parolo fluas dolĉe kaj agrable. — Ni faris la kontrakton ne skribe, sed parole. — Li estas bona parolanto. — Starante ekstere, li povis vidi nur la eksteran flankon de nia domo. — Li loĝas ekster la urbo. — La ekstero de tiu ĉi homo estas pli bona, ol lia interno. — Li tuj faris, kion mi volis, kaj mi dankis lin por la tuja plenumo de mia deziro. — Kia granda brulo! kio brulas? — Ligno estas bona brula materialo. — La fera bastono, kiu kuŝis en la forno, estas nun brule varmega. — Ĉu li donis al vi jesan respondon aŭ nean? — Li eliris el la dormoĉambro kaj eniris en la manĝoĉambron. — La birdo ne forflugis : ĝi nur deflugis de la arbo, alflugis al la domo kaj surflugis sur la tegmenton. — Por ĉiu aĉetita funto da teo tiu ĉi komercisto aldonas senpage funton da sukero. — Lernolibron oni devas ne tralegi, sed tralerni. — Li portas rozokoloran superveston

kaj teleroforman ĉapelon. — En mia skribotablo sin trovas kvar tirkestoj. — Liaj lipharoj estas pli grizaj, ol liaj vangharoj.

humoro, humeur, luim.
fermi, sluiten.
korpo, lichaam.
animo, ziel.
kontrakti, een contract, een overeenkomst afsluiten.
um, weinig gebruikt achtervoegsel met onbepaalde beteekenis : *plenumi* vervullen.
bruli, branden.
ligno, hout.
materialo, materiaal, grondstof.
bastono, stok.
tegmento, dak.
funto, pond.
ist, kenmerkt het beroep; b. v. : *boto*, laars — *botisto*, laarzenmaker; *maro*, — zee, *maristo*, zeeman.
koloro, kleur.
supre, boven (op), opper-.
telero, telloor, bord.
tero, aarde, grond.
kesto, kist, koffer.
lipo, lip.
haro, haar.
griza, grijs.
vango, wang, kaak.

§ 32.

Teatramanto ofte vizitas la teatron kaj ricevas baldaŭ teatrajn manierojn. — Kiu okupas sin je meĥaniko, estas meĥanikisto, kaj kiu okupas sin je ĥemio, estas ĥemiisto. — Diplomatiiston oni povas ankaŭ nomi diplomato, sed fizikiston oni ne povas nomi fiziko, ĉar fiziko estas la nomo de la scienco mem. — La fotografisto fotografis min, kaj mi sendis mian fotografaĵon al mia patro. — Glaso de vino estas glaso, en kiu antaŭe sin trovis vino, aŭ kiun oni uzas por vino ; glaso da vino estas glaso plena je vino. — Alportu al mi metron da nigra drapo (Metro de drapo signifus metron, kiu kuŝis sur drapo, aŭ kiu estas uzata por drapo). — Mi aĉetis dekon da ovoj — Tiu ĉi rivero havas ducent kilometrojn da longo. — Sur la bordo de la maro staris amaso da homoj. — Multaj

birdoj flugas en la aŭtuno en pli varmajn landojn. — Sur la arbo sin trovis multe (aŭ multo) da birdoj. — Kelkaj homoj sentas sin la plej feliĉaj, kiam ili vidas la suferojn de siaj najbaroj. — En la ĉambro sidis nur kelke da homoj. — « Da » post ia vorto montras, ke tiu ĉi vorto havas signifon de mezuro.

teatro, schouwburg, theater.
maniero, manier, wijze.
okupi, bezighouden, innemen, bezetten.
meĥaniko, mekaniek, werktuigkunde.
ĥemio, chemie, scheikunde.
diplomatio, diplomatie.
fiziko, physiek, natuurleer, natuurwetenschap.
scienco, wetenschap.
glaso, (drink) glas.
nigra, zwart.
drapo, laken (stof).
signifi, beteekenen, beduiden.
ovo, ei.
bordo, oever, kust, strand, boord.
maro, zee.
amaso, menigte, massa, hoop.
aŭtuno, Herfst.
lando, land.
suferi, lijden, dulden.
najbaro, gebuur, buurman.
mezuri, meten.

§ 33.

Mia frato ne estas granda, sed li ne estas ankaŭ malgranda : li estas de meza kresko. — Li estas tiel dika, ke li ne povas trairi tra nia mallarĝa pordo. — Haro estas tre maldika. — La nokto estis tiel malluma, ke ni nenion povis vidi eĉ antaŭ nia nazo. — Tiu ĉi malfreŝa pano estas malmola, kiel ŝtono. — Malbonaj infanoj amas turmenti bestojn. — Li sentis sin tiel malfeliĉa, ke li malbenis la tagon, en kiu li estis naskita. — Mi forte malestimas tiun ĉi malnoblan homon. — La fenestro longe estis nefermita; mi ĝin fermis, sed mia frato tuj ĝin denove malfermis. — Rekta vojo estas pli mallonga, ol kurba. — La tablo staras malrekte kaj kredeble baldaŭ renversiĝos. — Li staras supre sur la monto kaj rigardas malsupren sur

la kampon. — Malamiko venis en nian landon. — Oni tiel malhelpis al mi, ke mi malbonigis mian tutan laboron. — La edzino de mia patro estas mia patrino kaj la avino de miaj infanoj. — Sur la korto staras koko kun tri kokinoj. — Mia fratino estas tre bela knabino. — Mia onklino estas bona virino. — Mi vidis vian avinon kun ŝiaj kvar nepinoj kaj kun mia nevino. — Lia duonpatrino estas mia bofratino. — Mi havas bovon kaj bovinon. — La juna vidvino fariĝis denove fianĉino.

mezo, midden.
kreski, groeien, wassen.
dika, dik.
larĝa, breed.
lumi, lichten, licht geven.
mola, zacht, malsch, week.
turmenti, kwellen, pijnigen, martelen, folteren.
senti, voelen, waarnemen.
beni, zegenen.
nobla, edel (moedig).
rekta, recht.
kurba, bochtig, krom.
kredi, gelooven.
renversi, omwerpen, omstooten.
monto, berg.
kampo, veld.
koko, haan.
nepo, kleinzoon.
nevo, neef (oomzegger).
bo, duidt aan de verwantschap door huwelijk; b. v.: *patro*, vader — *bopatro* schoonvader.
duonpatro, stiefvader.
bovo, rund, os.

§ 34.

La tranĉilo estis tiel malakra, ke mi ne povis tranĉi per ĝi la viandon kaj mi devis uzi mian poŝan tranĉilon. — Ĉu vi havas korktirilon, por malŝtopi la botelon? — Mi volis ŝlosi la pordon, sed mi perdis la ŝlosilon. — Ŝi kombas al si la harojn per arĝenta kombilo. — En somero ni veturas per diversaj veturiloj, kaj en vintro ni veturas per glitveturilo. — Hodiaŭ estas bela frosta vetero, tial mi prenos miajn glitilojn kaj iros gliti. — Per hakilo ni hakas, per segilo ni segas, per fosilo ni fosas, per kudrilo ni kudras, per

tondilo ni tondas, per sonorilo ni sonoras, per fajfilo ni fajfas. — Mia skribilaro konsistas el inkujo, sablujo, kelke da plumoj, krajono kaj inksorbilo. — Oni metis antaŭ mi manĝilaron, kiu konsistis el telero, kulero, tranĉilo, forko, glaseto por brando, glaso por vino kaj telertuketo. — En varmega tago mi amas promeni en arbaro. — Nia lando venkos, ĉar nia militistaro estas granda kaj brava. — Sur kruta ŝtuparo li levis sin al la tegmento de la domo. — Mi ne scias la lingvon hispanan, sed per helpo de vortaro hispana-germana mi tamen komprenis iom vian leteron. — Sur tiuj ĉi vastaj kaj herboriĉaj kampoj paŝtas sin grandaj brutaroj, precipe aroj da bellanaj ŝafoj.

viando, vleesch (om te eten).
poŝo, zak, tasch.
korko, kurk, stop.
tiri, trekken.
ŝtopi, stoppen (sluiten).
botelo, flesch.
ŝlosi, sluiten (met sleutel).
kombi, kammen.
somero, Zomer.
gliti, glijden.
frosto, vorst (vriezen).
vetero, weder (gesteltenis).
haki, hakken, houwen, kappen.
segi, zagen.
fosi, graven.
kudri, naaien.
tondi, knippen, scheren.
sonori, klinken, luiden, bellen.
fajfi, fluiten, schuifelen.
inko, inkt.
sablo, zand, zavel.
sorbi, (op) slorpen, zuigen.
brando, brandewijn.
tuko, doek.
militi, oorlogen, oorlog voeren.
brava, dapper, braaf.
kruta, steil.
ŝtupo, trede, trap.
Hispano, Spanjaard.
Germano, Duitscher.
tamen, nochtans, toch, echter, evenwel.
vasta, uitgestrekt, ruim, wijd.
herbo, gras.
paŝti, weiden.
bruto, vee.
precipe, hoofdzakelijk, voornamelijk, in't bijzonder, vooral.
lano, wol.
ŝafo, schaap.

§ 35.

Vi parolas sensencaĵon, mia amiko. — Mi trinkis teon kun kuko kaj konfitaĵo. — Akvo estas fluidaĵo. — Mi ne volis trinki la vinon, ĉar ĝi enhavis en si ian suspektan malklaraĵon. — Sur la tablo staris diversaj sukeraĵoj. — En tiuj ĉi boteletoj sin trovas diversaj acidoj : vinagro, sulfuracido, azotacido kaj aliaj. — Via vino estas nur ia abomena acidaĵo. — La acideco de tiu ĉi vinagro estas tre malforta. — Mi manĝis bongustan ovaĵon. — Tiu ĉi granda altaĵo ne estas natura monto. — La alteco de tiu monto ne estas tre granda. — Kiam mi ien veturas, mi neniam prenas kun mi multon da pakaĵo. — Ĉemizojn, kolumojn, manumojn kaj ceterajn similajn objektojn ni nomas tolaĵo kvankam ili ne ĉiam estas faritaj el tolo. — Glaciaĵo estas dolĉa glaciigita frandaĵo. — La riĉeco de tiu ĉi homo estas granda, sed lia malsaĝeco estas ankoraŭ pli granda. — Li amas tiun ĉi knabinon pro ŝia beleco kaj boneco. — Lia heroeco tre plaĉis al mi. — La tuta supraĵo de la lago estis kovrita per naĝantaj folioj kaj diversaj aliaj kreskaĵoj. — Mi vivas kun li en granda amikeco.

kuko, koek.
konfiti, inmaken, inleggen (met suiker).
fluida, vloeibaar.
suspekti, verdenken, argwaan hebben.
acida, zuur.
vinagro, azijn.
sulfuro, zwavel.
azoto, stikstof, azotum.
gusto, smaak.
alta, hoog.
naturo, natuur.
paki, (in)pakken, verpakken.
ĉemizo, hemd.
kolo, hals.
cetera, overig.
tolo, linnen.
glacio, ijs.
frandi, snoepen.
heroo, held.
plaĉi, behagen, bevallen, believen
lago, meer.
kovri, (be)dekken.
naĝi, zwemmen, drijven.
folio, blad.

§ 36.

Patro kaj patrino kune estas nomataj gepatroj. — Petro, Anno kaj Elizabeto estas miaj gefratoj. — Gesinjoroj N. hodiaŭ vespere venos al ni. — Mi gratulis telegrafe la junajn geedzojn. — La gefianĉoj staris apud la altaro. — La patro de mia edzino estas mia bopatro, mi estas lia bofilo, kaj mia patro estas la bopatro de mia edzino. — Ĉiuj parencoj de mia edzino estas miaj boparencoj, sekve ŝia frato estas mia bofrato, ŝia fratino estas mia bofratino; mia frato kaj fratino (gefratoj) estas la bogefratoj de mia edzino. — La edzino de mia nevo kaj la nevino de mia edzino estas miaj bonevinoj. — Virino, kiu kuracas, estas kuracistino; edzino de kuracisto estas kuracistedzino. — La doktoredzino A. vizitis hodiaŭ la gedoktorojn P. — Li ne estas lavisto, li estas lavistinedzo. — La filoj, nepoj kaj pranepoj de reĝo estas reĝidoj. — La hebreoj estas Izraelidoj, ĉar ili devenas de Izraelo. — Ĉevalido estas nematura ĉevalo, kokido — nematura koko, bovido — nematura bovo, birdido — nematura birdo.

ge, vereenigt de beide geslachten; b.v.: *patro*, vader — *gepatroj*, ouders (vader en moeder).
gratuli, gelukwenschen.
altaro, altaar.
kuraci, genezen, heelen, ziekte behandelen.
doktoro, dokter.
pra, oer-, over-, voor-, groot-, oud-, achter-.
id, kind, afstammeling, jong; b. v.: *bovo*, rund, os. — *bo-ido*, kalf, *Izraelo*, Israël — *Izraelido*, Israëliet.
Hebreo, Jood.
ĉevalo, paard

§ 37.

La ŝipanoj devas obei la ŝipestron. — Ĉiuj loĝantoj de regno estas regnanoj. — Urbanoj estas ordinare

pli ruzaj, ol vilaĝanoj. — La regnestro de nia lando estas bona kaj saĝa reĝo. — La Parizanoj estas gajaj homoj. — Nia provincestro estas severa, sed justa. — Nia urbo havas bonajn policanojn, sed ne sufiĉe energian policestron. — Luteranoj kaj Kalvinanoj estas Kristanoj. — Germanoj kaj Francoj, kiuj loĝas en Rusujo, estas Rusujanoj, kvankam ili ne estas Rusoj. — Li estas nelerta kaj naiva provincano. — La loĝantoj de unu regno estas samregnanoj, la loĝantoj de unu urbo estas samurbanoj, la konfesantoj de unu religio estas samreligianoj. — Nia regimentestro estas por siaj soldatoj kiel bona patro. — La botisto faras botojn kaj ŝuojn. — La lignisto vendas lignon, kaj la lignaĵisto faras tablojn, seĝojn kaj aliajn lignajn objektojn. — Ŝteliston neniu lasas en sian domon. — La kuraĝa maristo dronis en la maro. — Verkisto verkas librojn, kaj skribisto simple transskribas paperojn. — Ni havas diversajn servantojn : kuiriston, ĉambristinon, infanistinon kaj veturigiston. — La riĉulo havas multe da mono. — Malsaĝulon ĉiu batas. — Timulo timas eĉ sian propran ombron. — Li estas mensogisto kaj malnoblulo. — Preĝu al la Sankta Virgulino.

an, lid, bewoner, genoot, aanhanger; b. v. : *regno*, Staat (Rijk) — *regnano*, burger; *Varsovio*, Warschau — *Varsoviano*, bewoner van Warschau.
regno, Staat, Rijk, gebied.
vilaĝano, dorpeling.
provinco, provincie.
severa, streng.
justa, rechtvaardig, billijk.
polico, politie.
sufiĉe, genoeg, voldoende.
Kristo, Christus.
Franco, Franschman.
konfesi, bekennen, belijden.
religio, godsdienst.
regimento, regiment.
boto, laars.
ŝuo, schoen.
lasi, laten.
droni, verdrinken.
verki, (een werk) schrijven, samenstellen.
ul, levend wezen gekenmerkt door...; *avara*, gierig — *avarulo*, gierigaard; *juna*, jong — *junulo*, jongeling.
eĉ, zelfs.

ombro, schaduw, lommer.
preĝi, bidden.
virga, maagdelijk, rein.

§ 38.

Mi aĉetis por la infanoj tableton kaj kelke da seĝetoj. — En nia lando sin ne trovas montoj, sed nur montetoj. — Tuj post la hejto la forno estis varmega, post unu horo ĝi estis jam nur varma, post du horoj ĝi estis nur iom varmeta, kaj post tri horoj ĝi estis jam tute malvarma. — En somero ni trovas malvarmeton en densaj arbaroj. — Li sidas apud la tablo kaj dormetas. — Mallarĝa vojeto kondukas tra tiu ĉi kampo al nia domo. — Sur lia vizaĝo mi vidis ĝojan rideton. — Kun bruo oni malfermis la pordegon, kaj la kaleŝo enveturis en la korton. — Tio ĉi estis jam ne simpla pluvo, sed pluvego. — Grandega hundo metis sur min sian antaŭan piedegon, kaj mi de teruro ne sciis, kion fari. — Antaŭ nia militistaro staris granda serio da pafilegoj. — Johanon, Nikolaon, Erneston, Vilhelmon, Marion, Klaron kaj Sofion iliaj gepatroj nomas Johanĉjo (aŭ Joĉjo), Nikolĉjo (aŭ Nikoĉjo aŭ Nikĉjo aŭ Niĉjo), Erneĉjo (aŭ Erĉjo), Vilhelĉjo (aŭ Vilheĉjo aŭ Vilĉjo aŭ Viĉjo), Manjo (aŭ Marinjo), Klanjo kaj Sonjo (aŭ Sofinjo).

densa, dicht, opeen, kompakt.
brui, gerucht maken.
kaleŝo, koets.
pluvo, regen.
pafi, schieten, vuren.
ĉj (mannelijk), **nj** (vrouwelijk), maakt verkleinenden, liefkozenden of vriendschappelijken vorm na de 2-5 eerste letters bij voornamen.

§ 39.

En la kota vetero mia vesto forte malpuriĝis; tial mi prenis broson kaj purigis la veston. — Li paliĝis

de timo kaj poste li ruĝiĝis de honto. — Li fianĉiĝis kun fraŭlino Berto; post tri monatoj estos la edziĝo; la edziĝa soleno estos en la nova preĝejo, kaj la edziĝa festo estos en la domo de liaj estontaj bogepatroj. — Tiu ĉi maljunulo tute malsaĝiĝis kaj infaniĝis. — Post infekta malsano oni ofte bruligas la vestojn de la malsanulo. — Forigu vian fraton, ĉar li malhelpas al ni. — Ŝi edziniĝis kun sia kuzo, kvankam ŝiaj gepatroj volis ŝin edzinigi kun alia persono. — En la printempo la glacio kaj la neĝo fluidiĝas. — Venigu la kuraciston, ĉar mi estas malsana. — Li venigis al si el Berlino multajn librojn. — Mia onklo ne mortis per natura morto, sed li tamen ne mortigis sin mem kaj ankaŭ estis mortigita de neniu; unu tagon, promenante apud la reloj de fervojo, li falis sub la radojn de veturanta vagonaro kaj mortiĝis. — Mi ne pendigis mian ĉapon sur tiu ĉi arbeto; sed la vento forblovis de mia kapo la ĉapon, kaj ĝi, flugante, pendiĝis sur la branĉoj de la arbeto. — Sidigu vin (aŭ sidiĝu), sinjoro! — La junulo aliĝis al nia militistaro kaj kuraĝe batalis kune kun ni kontraŭ niaj malamikoj.

koto, slijk, modder.
broso, borstel.
ruĝa, rood.
honti, zich schamen.
solena, plechtig, feestelijk.
infekti, besmetten, aansteken.
printempo, Lente.
relo, spoor, riggel.
rado, wiel, rad.
pendi, hangen, -d zijn.
ĉapo, muts.
vento, wind.
blovi, blazen.
kapo, hoofd, kop.
branĉo, tak.

§ 40.

En la daŭro de kelke da minutoj mi aŭdis du pafojn. — La pafado daŭris tre longe. — Mi eksaltis de sur-

prizo. — Mi saltas tre lerte. — Mi saltadis la tutan tagon de loko al loko. — Lia hieraŭa parolo estis tre bela, sed la tro multa parolado lacigas lin. — Kiam vi ekparolis, ni atendis aŭdi ion novan, sed baldaŭ ni vidis, ke ni trompiĝis. — Li kantas tre belan kanton. — La kantado estas agrabla okupo. — La diamanto havas belan brilon. — Du ekbriloj de fulmo trakuris tra la malluma ĉielo. — La domo, en kiu oni lernas, estas lernejo, kaj la domo, en kiu oni preĝas, estas preĝejo. — La kuiristo sidas en la kuirejo. — La kuracisto konsilis al mi iri en ŝvitbanejon. — Magazeno, en kiu oni vendas cigarojn, aŭ ĉambro, en kiu oni tenas cigarojn, estas cigarejo; skatoleto aŭ alia objekto, en kiu oni tenas cigarojn, estas cigarujo; tubeto, en kiun oni metas cigaron, kiam oni ĝin fumas, estas cigaringo. — Skatolo, en kiu oni tenas plumojn, estas plumujo, kaj bastoneto, sur kiu oni tenas plumon por skribado, estas plumingo. — En la kandelingo sidis brulanta kandelo. — En la poŝo de mia pantalono mi portas monujon, kaj en la poŝo de mia surtuto mi portas paperujon; pli grandan paperujon mi portas sub la brako. — La Rusoj loĝas en Rusujo kaj la Germanoj en Germanujo.

surprizi, verrassen.
laca, moe, vermoeid.
trompi, bedriegen, misleiden.
fulmo, bliksem.
ŝviti, zweeten.
bani, baden.
magazeno, magazijn, pakhuis.
vendi, verkoopen.
cigaro, sigaar.
tubo, buis, pijp.
fumo, rook.
ing, houder van... (voor...); b. v.: *kandelo*, kaars — *kandelingo*, kandelaar; *plumo*, pen — *plumingo*, pennestok, penhouder.
skatolo, doos.
pantalono, broek.
surtuto, overjas.
brako, arm.

§ 41.

Ŝtalo estas fleksebla, sed fero ne estas fleksebla. — Vitro estas rompebla kaj travidebla. — Ne ĉiu kreskaĵo estas manĝebla. — Via parolo estas tute nekomprenebla kaj viaj leteroj estas ĉiam skribitaj tute nelegeble. — Rakontu al mi vian malfeliĉon, ĉar eble mi povos helpi al vi. — Li rakontis al mi historion tute ne kredeblan. — Ĉu vi amas vian patron? Kia demando! kompreneble, ke mi lin amas. — Mi kredeble ne povos veni al vi hodiaŭ, ĉar mi pensas, ke mi mem havos hodiaŭ gastojn. — Li estas homo ne kredinda. — Via ago estas tre laŭdinda. — Tiu ĉi grava tago restos por mi ĉiam memorinda. — Lia edzino estas tre laborema kaj ŝparema, sed ŝi estas ankaŭ tre babilema kaj kriema. — Li estas tre ekkolerema kaj ekscitiĝas ofte ĉe la plej malgranda bagatelo; tamen li estas tre pardonema, li ne portas longe la koleron, kaj li tute ne estas venĝema. — Li estas tre kredema: eĉ la plej nekredeblajn aferojn, kiujn rakontas al li la plej nekredindaj homoj, li tuj kredas. — Centimo, pfenigo kaj kopeko estas moneroj. — Sablero enfalis en mian okulon. — Li estas tre purema, kaj eĉ unu polveron vi ne trovos sur lia vesto. — Unu fajrero estas sufiĉa, por eksplodigi pulvon.

ŝtalo, staal.
fleksi, buigen, plooien.
vitro, glas (stofnaam), ruit.
rompi, (iets) breken.
laŭdi, loven, prijzen.
memori, zich herinneren, gedenken.
ŝpari, (be) sparen.
bagatelo, bagatel, kleinigheid.
venĝi, wreken.
eksciti, opwekken, prikkelen.
er, kenmerkt de samenstellende eenheid; b. v.: *sablo*, zand — *sablero*, zandkorrel.
polvo, stof.
fajro, vuur.
eksplodi, ontploffen.
pulvo, poeder, kruit.

§ 42.

Ni ĉiuj kunvenis, por priparoli tre gravan aferon; sed ni ne povis atingi ian rezultaton, kaj ni disiris. — Malfeliĉo ofte kunigas la homojn, kaj feliĉo ofte disigas ilin. — Mi disŝiris la leteron kaj disĵetis ĝiajn pecetojn en ĉiujn angulojn de la ĉambro. — Li donis al mi monon, sed mi ĝin tuj redonis al li. — Mi foriras, sed atendu min, ĉar mi baldaŭ revenos. — La suno rebrilas en la klara akvo de la rivero. — Mi diris al la reĝo : via reĝa moŝto, pardonu min! — El la tri leteroj unu estis adresita : al Lia Episkopa Moŝto, Sinjoro N.; la dua : al Lia Grafa Moŝto, Sinjoro P.; la tria : al Lia Moŝto, Sinjoro D. — La sufikso « um » ne havas difinitan signifon, kaj tial la (tre malmultajn) vortojn kun « um » oni devas lerni, kiel simplajn vortojn. Ekzemple : plenumi, kolumo, manumo. — Mi volonte plenumis lian deziron. — En malbona vetero oni povas facile malvarmumi. — Sano, sana, sane, sani, sanu, saniga, saneco, sanilo, sanigi, saniĝi, sanejo, sanisto, sanulo, malsano, malsana, malsane, malsani, malsanulo, malsaniga, malsaniĝi, malsaneta, malsanema, malsanulejo, malsanulisto, malsanero, malsaneraro, sanigebla, sanigisto, sanigilo, resanigi, resaniĝanto, sanigilejo, sanigejo, malsanemulo, sanilaro, malsanaro, malsanulido, nesana, malsanado, sanulaĵo, malsaneco, malsanemeco, saniginda, sanilujo, sanigilujo, remalsano, remalsaniĝo, malsanulino, sanigista, sanigilista, sanilista, malsanulista k. t. p.

atingi, bereiken.
rezultato, uitslag, resultaat.
ŝiri, (ver) scheuren.
peco, stuk, brok.
moŝto, algemeene titel.
episkopo, bisschop.
grafo, graaf.
difini, bepalen.

☞ La plej grava libro por ĉiu, kiu deziras perfektiĝi en la lingvo Esperanto, estas la verko

FUNDAMENTA KRESTOMATIO

kiu konsistas el 458 paĝoj kaj enhavas tre multe da plej diversa materialo por legado en la plej modela esperanta stilo. Kosto: belgaj Frankoj: Fr. 20; afrankite: Fr. 22. Ricevebla ĉe *Belga Esperanto-Instituto,* 11, Kleine Hondstraat, Antverpeno. Poŝtĉeko 1689.58. — Telefono 543.74.

III

UNIVERSALA VORTARO

DE LA

Lingvo internacia " Esperanto "

Ĉion, kio estas skribita en la lingvo internacia Esperanto, oni povas kompreni kun helpo de tiu ĉi vortaro. Vortoj, kiuj formas kune unu ideon, estas skribitaj kune, sed dividitaj unu de la alia per streketo, tiel ekzemple la vorto « frat'in'o », prezentante unu ideon, estas kunmetita el tri vortoj, el kiuj ĉiun oni devas serĉi aparte.

Alles wat in de internationale taal Esperanto geschreven is, kan men vertalen door middel van dit woordenboek. De woorden, die te zamen slechts één begrip vormen, worden bijeen geschreven, doch van elkander gescheiden door kleine streepjes (afkappingsteekens); zoo drukt bij voorbeeld het woord « frat'in'o », slechts één begrip uit, gevormd door drie woorden, waarvan men de beteekenis afzonderlijk moet opzoeken in het woordenboek.

A

a, uitgang van het bijvoeglijk naamwoord of hoedanigheidswoord (adjectief); b. v.: *hom'*, mensch — *hom'a*, menschelijk.
abat', abt.
abel', bie, bij.
abi', den (-neboom).
abomen', afschuw.
abon', zich abonneeren, inschrijven op.
ablativ', ablatief.
abrikot', abrikoos.
absces', zweer, etterbuil.
absint', absinth.
acer', ahorn.
aĉet', koopen.
  sub'aĉet', omkoopen.
acid', zuur, wrang.
ad', duidt aan den duur eener handeling; b. v.: *paf'*, geweerschot — *paf'ad'* het schieten (salvo).
adiaŭ, vaarwel.
adjektiv', bijvoeglijk naamwoord of hoedanigheidswoord.
administr', beheeren.
admir', bewonderen.
admon', aanmanen.
ador', aanbidden.
adult', echtbreken.
adverb', bijwoord.
aer', lucht.
  aer'um', (ver)luchten.
afabl', beleefd, voorkomend.
  mal'afabl', knorrig, onvriendelijk.
afekt', zich aanstellen, opsmukken.
afer', zaak, aangelegenheid.
ag', handelen.
aĝ', ouderdom.
agac', doen griezelen, zenuwachtig maken.
agl', arend, adelaar.
agord', stemmen (muz.).
agrabl', aangenaam.
aj', iets dat een' zeker eigenschap bezit of uit zeker stof gemaakt is; b. v.: *mol'*, zacht, week, malsch — *mol'aj'*, iets malsch: *frukt'*, vrucht — *frukt'aj'*, iets uit vruchten bereid.
ajl', knoflook, look.
...ajn, het ook zij; b. v.: *kiu*, wie — *kiu ajn*, wie het ook zij.
akar', made, mijt, wormpje.
akcel', bespoedigen, verhaasten.
akcent', nadruk, klem, klemtoon.
akcept', aannemen, ontvangen.
akcipitr', havik.
akir', verkrijgen, verwerven, bekomen.
akn', puistje, pukkel.
akompan', begeleiden, vergezellen.

akr', scherp.
akrid', sprinkhaan.
aks', as.
akuŝ', bevallen.
akuŝ' ist' in', vroed - vrouw, verloskundige.
akuzativ', accusatief, 4e naamval.
akv', water.
al, aan, naar, vervangt den datief of derden naamval.
alaŭd', leeuwerik.
alcion', ijsvogel.
ali', ander.
alk', eland (zool.).
almenaŭ, ten minste.
almoz', aalmoes.
aln', els (boom).
alt', hoog.
altar', altaar.
alte', althee (plant).
altern', afwisselen.
alud', zinspelen.
alumet', lucifer, stekje.
alun', aluin.
am', beminnen.
amas', menigte, massa, hoop.
ambaŭ', beide.
ambos', aambeeld.
amel', stijfsel.
amfibi', tweeslachtig, half-slachtig.
amik', vriend.
am'ind'um', het hof maken.
amoniak', ammoniak.
ampleks', omvang, afmeting.
amuz', vermaken.
an', lid, bewoner, genoot, aanhanger; b. v. : *regn'*, Staat — *regn'an'*, burger; *Varsovi'a'n*, bewoner van de stad Warschau.
an'ar', schaar, groep.
ananas', ananas.
anas', eend.
mol'anas, eidereend.
anĝel', engel.
angil', aal, paling.
angul', hoek.
anim', ziel.
aniz', anijs.
ankaŭ, ook, tevens.
ankoraŭ, nog, tot nog toe.
ankr', anker.
anonc', aankondiging maken.
anser', gans.
anstataŭ, in plaats van, in stede van.
anstataŭ'i, vervangen.
ant', uitgang van het bedrijvend tegenwoordig deelwoord der werkwoorden.
antaŭ, voor.
antaŭ'tuk', voorschoot, schort.
antikv', antiek, ouderwetsch.
antimon', antimonium, spiesglansmetaal.
Anunciaci', Maria boodschap.
apart', afzonderlijk.
aparten', toebehooren.
apenaŭ, nauwelijks.
aper', verschijnen.
mal'aper', verdwijnen.
aplaŭd', toejuichen.
apog', leunen, steunen.
apr', ever, wild zwijn.
April', April.
aprob', goedkeuren.
apud', naast bij, nabij.
ar', bepaalde verzameling van personen, dieren en voorwerpen; b. v. : *arb'*, boom — *arb'ar'*, woud.
arane', spin.
aranĝ', (rang) schikken, regelen.
arb', boom.

arb'et'aj', struik.
arbitr', willekeurig.
arĉ', boog (viool).
arde', reiger.
ardez', lei (steen).
aren', arena, strijdperk.
arest', aanhouden.
arĝent', zilver.
argil', leem, klei.
argument', bewijzen, aanvoeren.
arĥitektur', architektuur, bouwkunst.
ark', boog.
ark'aĵ'o, gewelf.
arleken', arlekijn, hansworst.
arm', wapenen.
arogant', aanmatigend, verwaand.
arsenik', arsenicum, rattenkruid.
art', kunst.
artifik', kunstgreep.
artik', gewricht, lid.
artikol', artikel, lidwoord.
artiŝok', artisjok.
artrit', jicht.
as, uitgang van den tegenwoordigen tijd der werkwoorden.
as', aas (kaartspel).
asekur', verzekeren (assureeren).
asign', aanwijzen (geld).
asparag', asperge.
aspid', adder, aspissland.
at', uitgang van het lijdend tegenwoordig deelwoord.
atak', aanvallen.
atenc', een aanslag plegen, aanranden.
atend', (ver) wachten.
atent', aandachtig, opmerkzaam.
atest', getuigen, bevestigen.
ating', bereiken.
atripl', melde, ganzepoot (bot.).
atut', troef (kaartspel).
aŭ, of.
aŭd', hooren.
Aŭgust', Augustus, Oogst, Oogstmaand.
aŭskult', luisteren.
aŭtun', Herfst, najaar.
av', grootvader.
avar', gierig, vrekkig.
avel', hazelnoot.
aven', haver.
aventur', avontuur, lotgeval.
avert', waarschuwen, verwittigen.
avid', begeerig.
aviz', raadgeving, bericht.
azen', ezel.
azot', stikstof, azotum.

B

babil', babbelen, praten.
bagatel', bagatel, kleinigheid.
bajonet', bajonet.
bak', bakken, doen bakken (in den oven).
bala', vegen (met borstel).
balanc', schommelen, slingeren.
balbut', stotteren, stamelen, hakkelen.
baldaken', baldakijn, troonhemel.
baldaŭ', weldra, spoedig.
balen', walvisch.
balen'ost', balein.

balustrad', balustrade, leunwerk.
bambu', bamboes.
ban', zich baden.
band', bende, troep.
bant', lus, strik.
bapt', doopen.
bapt'an', peter, peet (oom).
bapt'o'fil', petekind.
bapt'o'patr', peter, peet.
bar', versperren, verhinderen.
bar'il', slagboom, barreel.
barakt', trappelen, zich verzetten.
barb', baard.
barbir', barbier.
barĉ', beetwortelsoep.
barel', vat, ton.
bark', bark (schip).
bask', slip, rokspand.
bast', bast (schors).
bastion', bastion, bolwerk.
baston', stok.
bat', slaan.
batal', strijden, kampen, vechten.
batal'il', wapen, strijdwapen.
bazar', bazaar.
bed', bed (hof), bloembed.
bedaŭr', betreuren, spijten.
bek', snavel, bek.
bel', schoon, mooi, fraai.
beladon', belladonna, wolfskruid, doodkruid.
ben', zegenen.
benk', (zit) bank.
ber', bes, bei, bezie.
best', beest, dier.
bet', beetwortel, beet.
betul', berk.
bezon', noodig hebben.
bien', (land) goed.
bier', bier.
bind', (in) binden (boeken).
bird', vogel.
biskvit', beschuit, tweebak.
bismut', bismuth, spiegeltin.
blank', wit.
blat', kakkerlak.
blek', blaten, hinniken (algemeene uitdrukking voor dierengeluiden).
blind', blind.
blond', blond.
blov', blazen, waaien.
blu', blauw.
bo', duidt aan de verwantschap door huwelijk; b.v.: *patr'*, vader — *bo'patr'*, schoonvader.
boa', boa, reuzenslang.
boat', boot.
boben', spoel, klos, bobijn.
boj', blaffen.
bol', koken, zieden.
bombon', bonbon.
bon', goed.
bor', boren.
boraks', borax
bord', oever, kust, strand, boord.
border', (om) zoomen.
bors', beurs (gebouw).
bot', laars.
botel', flesch.
bov', rund, os.
brak', arm.
bram', brasem.
bran', zemel.
branĉ', tak.
brand', brandewijn.
brank', kieuw.
brasik', kool.
brav', dapper, braaf.
bret', (boeken) plank, rek, schab.

brid', toom, teugel.
brik', baksteen, klinker.
bril', glanzen, blinken, schijnen.
briliant', briljant.
brod', borduren, stikken (met de hand).
brog', broeien, schroeien (d. i. : in heet water laten weeken, ook : met heet water begieten).
bronz', brons.
bros', borstel.
brov', wenkbrauw.
bru', gerucht maken.
brul', branden.
brul'um', brand (huidziekte) ontsteking.
brun', bruin.
brust', borst.
brut', vee.
bub', (straat) jongen.
bubal', buffel.
buĉ', slachten.
bud', kraam.
buf', pad (dier).
bufed', buffet.
buk', gesp.
buked', ruiker.
bukl', lok, krul.
bul', kluit, bol.
bulb', bloembol.
buljon', bouillon, vleeschnat.
bulk', broodje, kadetje.
burd', hommel.
burĝ', burger.
burĝon', (bloem) knop.
buŝ', mond.
buŝ'um', muilband, muilkorf.
buŝel', schepel (maat).
buter', boter.
butik', winkel.
buton', knoop.
buton'um', (vast) knoopen.

C Ĉ

ĉagren', verdrieten, bedroeven.
ĉam', gems.
ĉambelan', kamerheer.
ĉambr', kamer.
ĉampan', champagne, schuimwijn.
ĉan', haan (van een geweer).
ĉap', muts.
ĉapel', hoed.
ĉapitr', kapittel, hoofdstuk.
ĉar, want, wijl, daar, daarom, omdat.
ĉarlatan', kwakzalver.
ĉarm', bevallig, bekoorlijk.
ĉarnir', scharnier.
ĉarpent', timmeren.
ĉarpent'ist', timmerman.
ĉarpi', pluksel (wondverband).
ĉas', jagen.
ĉas'aĵ', wild.
ĉast', kuisch, zedig.
ĉe, bij.
ced', opgeven, toegeven, wijken, afstaan.
cedr', ceder.
ĉef', (opper) hoofd, overste.
cejan', korenbloem.
cel', doelen, mikken, aanleggen.
ĉel', cel.
cement', cement.
ĉemiz', hemd.
ĉen', ketting.
cent, honderd.
cerb', hersenen, brein.

ĉeriz', kers, kriek.
ĉerk', doodskist.
ĉerp', putten, (uit)scheppen.
cert', zeker, gewis, beslist.
  cert'ig', verzekeren, bevestigen.
cerv', hert.
  nord'a cerv', rendier.
ĉes', ophouden.
ceter', overig.
ĉeval', paard.
ci, gij, jij, je.
ci'a, uw, jouw (dijn).
ĉi, kenmerkt de nabijheid; b. v; *tiu*, die, *tiu ĉi* — deze; *tie*, daar, *tie ĉi* — hier.
ĉia, elk, ieder, een iegelijk alle soort(en) van.
ĉiam, altijd, immer, steeds.
ĉie, overal.
ĉiel, op elke wijze.
ĉiel', hemel.
  ĉiel'ark', regenboog.
  ĉiel'ir', Hemelvaart.
ĉif', (ver) frommelen, verkreukelen.
cifer', cijfer.
  cifer'plat', cijferplaat.
ĉifon', lap, lomp, vod.
cigar', sigaar.
cigared', cigarette.
cign', zwaan.
ĉikan', zich met kletspraat bezighouden, zeuren.
cikatr', litteeken.
cikoni', ooievaar.
cikori', cichorei, suikerij.
cim', wandluis, weegluis.
cimbal', cimbaal (muziek).
cinabr', vermiljoen.
cinam', kaneel.
cindr', asch.
ĉio, alles.
cipres', cypres.
cir', (wrijf) was.
ĉirkaŭ, rondom, ongeveer, om.
ĉirkaŭ'aĵ', omgeving, omstreken.
  ĉirkaŭ'i, omgeven, omringen.
  ĉirkaŭ'o, omvang, omtrek.
  ĉirkaŭ'man', armband.
  ĉirkaŭ'pren', omarmen, omvatten.
  ĉirkaŭ'skrib', omschrijven.
cirkel', passer.
cirkonstanc', omstandigheid.
cirkuler', omzendbrief.
cit', citeeren, aanhalen, vermelden, gewag maken.
citr', citer (muziek).
citron', citroen.
ĉiu, elk, ieder, iedereen.
  ĉiu'j, allen.
civiliz', beschaven, ontbolsteren, de zeden verzachten.
ĉiz', beitelen, uitsteken.
ĉj', na de 2-5 eerste letters van mannelijke voornamen, maakt verkleinenden, liefkozenden of vriendschappelijken vorm; b. v. : *Johan'*, Jan — *Joĉjo*, Jantje.
ĉokolad', chokolade.
col', duim (maat).
ĉu, of, is het zoo dat...? maakt den vragenden vorm in zinnen, die met geen ander vragend woord beginnen.

D

da, wordt gebruikt na woorden die een maat, een gewicht of een hoeveelheid aanduiden; b. v.: *kilogram'o da viand'o*, een kilogram vleesch; *glas'o da te'o*, een glas thee.
daktil', dadel.
dam'o'j, damspel.
damask', damast.
danc', dansen.
dand', dandy, fat.
danĝer', gevaar.
dank', (be) danken.
dat', datum.
dativ', datief, 3e naamval.
datur', doornappel.
daŭr', duren.
  daŭr'ig', voortzetten.
de, van (bezit) vanaf (vertrekpunt), door (bij lijdenden vorm van deelwoorden).
dec', passen, betamen, behooren.
decid', besluiten, beslissen.
Decembr', December.
deĉifr', ontcijferen.
dediĉ', (toe) wijden, opdragen.
defend', verdedigen.
degel', ontdooien.
degener', ontaarden, verbasteren.
degrad', in rang verlagen, af-, ontzetten, degradeeren.
dejor', dienst doen, van of op dienst zijn.
dek, tien (10).
deklinaci', verbuigen, deklineeren.
dekliv', helling, glooiing.
dekstr', rechts, rechter-.
  mal'dekstr', links, linker-.
delfen', dolfijn.
delikat', teeder, fijn.
delir', ijlen, raaskallen.
demand', (onder) vragen.
demon', booze geest, duivel.
denar', penning.
dens', dicht, opeen, kompakt.
dent', tand.
denunc', aanklagen, verklikken.
des, des te, zoo te; *ju pli... des pli*, hoe... des te.
deput', afvaardigen.
desegn', teekenen.
detal', uitvoerig.
detru', vernielen.
dev', moeten.
  dev'ig', dwingen, verplichten.
deviz', lijfspreuk, kenspreuk.
dezert', woestijn, eenzaamheid.
dezir', wenschen, verlangen.
Di', God.
diabl', duivel.
diamant', diamant.
diboĉ', brassen, liederlijk leven.
didelf', buideldier.
difekt', beschadigen.
diferenc', verschillen, afwijken, zich onderscheiden van....
difin', bepalen.
dig', dijk, dam, wal.
digest', verteren.
dik', dik,
dikt', dikteeren.

diligent', vlijtig, ieverig, ijverig.
dimanĉ', Zondag.
dir', zeggen.
direkt', (be) sturen, richten,
direkt'o, richting, koers.
direk'til'o' (**de ŝipo**), roer, stuur.
dis', kenmerkt de verdeeling, de verspreiding; b. v. : *ir'*, gaan — *dis'ir'*, uiteengaan, scheiden; *sem'*, zaaien — *dis'sem'*, rondzaaien, rondstrooien.
dis'ig', scheiden, ontbinden.
diskont', afkorten, disconteeren.
dispon', beschikken (over).
disput', twisten, woordenwisselen.
distil', distilleeren, stoken.
disting', onderscheiden, uitsteken boven, uitmunten.
distr', verstrooien, afleiden.
distrikt', kring, afdeeling, distrikt.
diven', raden, gissen.
divers', verscheiden, verschillend.
divid', (ver) deelen.
do, dus, doch.
dolĉ', zacht, zoet.
dolor', smarten, pijn doen.
dom', huis.
domaĝ', jammer, spijtig.
domen', domino.
don', geven.
al' don', bijvoegen, toevoegen.
donac', ten geschenke geven.
dorlot', vertroetelen.
dorm', slapen.
dorn', doorn, stekel.
dors', rug.
dot', geven, schenken.
dot'o, uitzet, dotatie, huwelijksgift.
drak', draak.
drap', laken (stof).
drapir', drapeeren, behangen, bekleeden.
draŝ', dorschen.
dres', africhten, dresseeren.
drink', onmatig drinken, zuipen.
drink'ej', kroeg.
drog', drogerij.
dron', verdrinken.
du, twee (2).
dub', twijfelen.
duk', hertog.
dum, gedurende, terwijl, tijdens.
dum'e, intusschen, ondertusschen, inmiddels.
dung', aanwerven, in dienst nemen, huren.
du'on'patr', stiefvader.

E

e, uitgang van het bijwoord; b. v. : *bon'*, goed — *bon'e*, wel.
eben', effen, glad.
ebl', mogelijk; b. v. : *kompren'*, verstaan, begrijpen — *kompren'ebl'*, begrijpelijk.
ebl'e, misschien.
ebon', ebbenhout.
ec', kenmerkt de afgetrokken (abstrakte) hoedanig-

heid of eigenschap, b. v.: *bon'*, goed — *bon'ec'*, goedheid; *vir'*, man — *vir'ec'*, mannelijkheid.
ec'a, volgens de hoedanigheid.
eĉ, zelfs.
edif', stichten (op geestelijk gebied).
eduk', opvoeden.
edz', echtgenoot, gemaal.
edz'iĝ', huwen, trouwen.
edz'ec', echt, huwelijke staat.
efektiv', werkelijk.
efik', werken, uitwerking hebben.
eg', kenmerkt vergrooting van begrip, hoogsten graad; b. v.: *pord'*, deur — *pord'eg'*, poort; *pet'*, verzoeken — *pet'eg'*, smeeken.
egal', gelijk, hetzelfde.
e ((', echo, weergalm.
ej', kenmerkt de plaats bestemd tot...; b. v.: *preĝ'*, bidden — *preĝ'ej'*, kerk — *kuir'*, koken — *kuir'ej'*, keuken.
ek', kenmerkt een handeling die begint of van korten duur is; b. v.: *kant'*, zingen — *ek'kant'*, beginnen te zingen, aanheffen (lied); *kri'*, roepen — *ek'kri'*, uitroepen.
eks', voormalig, gewezen.
ekscelenc' excellentie.
ekscit', opwekken, prikkelen.
ekskurs', uitstap.
ekspedi', verzenden.
eksplod', ontploffen.
ekspozici', tentoonstelling.
ekster, buiten.
eksterm', uitroeien, verdelgen.
ekstr', extra, bijzonder.
ekstrem', uiterste.
ekzamen', examineeren, onderzoeken.
ekzekut', terechtstellen, uitvoeren.
ekzempl', voorbeeld.
ekzempler', exemplaar.
ekzerc', oefenen.
ekzil', verbannen.
ekzist', bestaan.
el, uit.
elast', rekbaar.
elefant', olifant.
elekt', (uit) kiezen.
elokvent', welsprekend.
em', kenmerkt de neiging (gewoonte) tot...; b. v.: *babil'*, babbelen — *babilem'*, babbelzuchtig.
emajl', email, glazuur.
embaras', verlegenheid, hinder, last.
embri', kiem.
embusk', hinderlaag.
eminent', eminent, vooraanstaande.
en, in.
enigm', raadsel.
entrepren', ondernemen.
entuziasm', geestdrift.
enu', (zich) vervelen.
envi', benijden.
episkop', bisschop.
ĉef'episkop', aartsbisschop.
epok', tijdstip.
epolet', schouderbedekking, epaulette.
er', kenmerkt de samenstellende eenheid; b. v.: *sabl'*, zand — *sabl'er'*, zandkorrel.

erar', zich vergissen, in dwaling verkeeren, dwalen.
erinac', egel.
ermen', hermelijn.
ermit', kluizenaar, heremiet.
erp', eggen.
escept', uitzonderen.
esenc', essens, kern, het wezen, geest.
eskadr', eskader.
esper', (ver) hopen.
  mal'esper', wanhopen, in vertwijfeling zijn.
esplor', onderzoeken, navorschen.
esprim', uitdrukken.
est', zijn.
estim', achten, waardeeren.
esting', uitdooven, blusschen.
estr', kenmerkt het hoofd, den overste, den baas; b. v. : *ŝip'*, schip — *ŝip'estr'*, scheepskapitein.
estr'ar', overheid, bestuur.
eŝafod', schavot.
et', verkleint of verzwakt het begrip; b. v. : *mur'*, muur — *mur'et'*, muurtje; *rid'*, lachen — *rid'et'*, glimlachen.
etaĝ', verdiep, verdieping.
etat', staat, lijst.
etend', uitstrekken, uitbreiden.
eter', ether.
etern', eeuwig, altijd.
evit', vermijden, ontwijken.
ezok', snoek.

F

fab', boon.
fabel', vertelling, sprookje.
fabl', fabel.
fabrik', fabriek.
facet', facette, geslepen vlak.
facil', gemakkelijk.
faden', draad (om te naaien).
  metal'faden', metaaldraad.
fag', beukeboom.
fajenc', aardewerk.
fajf', fluiten, schuifelen.
fajl', vijlen.
fajr', vuur.
fak', vak, afdeeling.
faktur', faktuur, rekening.
fal', vallen.
  fal'et', struikelen.
falbal', falbala, strook, oplegsel, versiersel.
falĉ', maaien.
  falĉ'il', zeis, sikkel.
fald', (toe) vouwen, plooien.
falk', valk.
fals', vervalschen.
fam', gerucht, roep, faam.
famili', (huis) gezin, familie.
fand', gieten, smelten.
fanfaron', pralen, pochen.
fantom', spook.
far', doen, maken.
  far'iĝ', worden (zich maken).
faring' keelgat.
farm', pachten, huren.
fart', varen, zich (wel of niet wel) bevinden.
  fart'o, stand, toestand.
farun', bloem, meel.
fask', bundel, bos.
fason', (kleeder) snee, snit, façon, vorm.
fast', vasten.
faŭk', muil.

fav', wondroof, schurft.
favor', gunstig.
fazan', fazant.
fe'in', fee, toovergodin.
febr', koorts.
Februar', Februari.
feĉ', bezinksel, gist.
fel', vel, huid, pels, bont.
feliĉ', gelukkig.
felt', vilt.
femur', dij.
fend', splijten, kloven.
fenestr', venster.
fenkol', venkel.
fer', ijzer.
  fer'voj'o, ijzerenweg, spoorweg.
ferdek', (ver) dek, scheepsdek.
ferm', sluiten.
  mal'ferm', ontsluiten, openen.
ferment', gisten.
fervor', ijver, vlijt, toewijding.
fest', feesten, feest vieren.
festen', feesten, smullen, (festijn), banketteeren.
fianĉ', verloofde, bruidegom.
fibr', vezel.
fid', vertrouwen, zich verlaten op, rekenen op.
fidel', getrouw, trouw.
fier', trotsch, fier.
fig', vijg.
figur', afbeelden, voorstellen.
fil', zoon.
filik', varen (kruid).
filtr', filtreeren.
fin', eindigen, afmaken.
fingr', vinger.
firm', vast, stevig.
  firm'o, firma.
fiŝ, visch.
  fiŝ'ole', vischolie, traan.
fistul', fistel (ziekte), zweerbuisje.
flag', vlag, vaandel, banier.
flam', vlam.
flan', vla, vlade, vlaai.
flanel', flanel.
flank', flank, zijde, kant
flar', ruiken, snuiven.
flat', vleien, fleemen.
flav', geel.
fleg', verplegen, verzorgen.
flegm', flegma.
fleks', (om) buigen, plooien.
flik', oplappen, verstellen.
flirt', flirten, fladderen.
flok', vlok.
flor', bloeien, in bloem zijn.
  flor'o, bloem.
flos', vlot, houtvlot.
flu', vloeien, stroomen.
  de'flu'il', goot, riool, afloop.
flug', vliegen.
  flug'il', vleugel, zwengel.
fluid', vloeibaar.
flut', fluit.
foir', foor, jaarmarkt, kermis.
foj', maal, keer.
fojn', hooi.
fok', zeehond.
fokus', brandpunt.
foli', blad.
fond', stichten, oprichten.
font', bron, put.
fontan', fontein.
for, ver, weg, voort.
forĝ', smeden.
forges', vergeten.
fork', vork.
form', vorm.
formik', mier.
forn', kachel, oven, fornuis
for'permes', verlof geven.

fort', sterk, krachtig.
fortepian', piano, klavier.
fortik', sterk, kloek, stevig, vast.
fortik'aĵ', vesting, versterking.
fos', graven, (uit) schuppen.
fos'il', spade, schup, schop.
fosfor', fosforus.
fost', paal, pijler (in 't alg. : balk om te ondersteunen).
frag', aardbei.
fragment', brokstuk, gedeelte.
fraj', zaad, kuit (der visschen).
frak', frak, gekleede jas, rok.
frakas', verbrijzelen, verpletteren.
fraksen', esch (boom).
framason', vrijmetselaar.
framb', framboos.
frand', snoepen.
franĝ', franje.
frangol', sporkeboom, vuilboom, zwarte els.
frap', kloppen.
frat', broeder.
fraŭl', jonkman, vrijgezel.
fraŭl'in', juffrouw.
fremd', vreemd, buitenlandsch.
frenez', gek, waanzinnig, krankzinnig.
freŝ', frisch, versch.
fring', vink.
fringel', sijsje.
fripon', spitsboef, schelm, schurk.
friz', friseeren, krullen.
fromaĝ', kaas.
front', voorzijde.
frost', vriezen.
frot', wrijven.
fru', vroeg.
frugileg', kraai, roek.
frukt', vrucht.
frunt', voorhoofd.
ftiz', tering.
fulg' roet.
fulm', bliksem.
fum', rooks
fum'i, rooken.
fund', bodem, grond.
fundament', grondslag, fundament.
funebr', rouw, droefheid, treurigheid.
funebr'a, treur-, lijk-.
funel', trechter.
fung', paddestoel, kampernoelie (plant).
funt', pond.
furaĝ', voeder, levensmiddelen.
furioz', woedend, razend.
furunk', bloedvin, puist.
fuŝ', (ver) knoeien.
fusten', bombazijn.
fut', voet (maat).

G, Ĝ

gad', stokvisch.
gaj', lustig, vroolijk, blij.
gajl', galappel.
gajn', winnen, verdienen.
gal', gal.
galanteri', galanterie (waren).
galeri', galerij, gaanderij.
galon', galon.
galoŝ', overschoen.

gam', gamma, toonladder.
gamaŝ', slobkous.
gant', handschoen.
garanti', waarborgen.
garanti'aĵ', pand, waarborg.
garanti'ul', gijzelaar.
garb', schoof, garf.
gard', (be) waken, (be) hoeden, oppassen.
ĝarden', hof, tuin.
gargar', spoelen, gorgelen.
gas', gas.
gast', gast.
gazel', gazelle.
gazet', gazet, nieuwsblad, courant, krant.
ge' vereenigt de beide geslachten; b. v.: *patr'*, vader — *ge'patr'oj*, ouders (vader en moeder).
gelaten', gelatine (geleiachtige stof).
ĝem', kreunen, steunen, zuchten.
ĝen', geneeren, hinderen, lastig vallen.
generaci', geslacht, generatie.
genitiv', genitief, 2e naamval.
genot', genet-, civetkat.
gent', geslacht, stam, ras.
ĝentil', beleefd, hoffelijk.
genu', knie.
ĝerm', kiem.
gest', gebaar.
ĝi, het.
ĝib', bochel, bult.
gips', gips, plaaster, pleister.
ĝiraf', giraffe.
ĝis, tot (dat).
gitar', guitaar.
glaci', ijs.
glaci'aĵ', roomijs.
glad', strijken (van linnen).
glan', eikel.
gland', klier.
glas', (drink) glas.
glat', glad.
glav', zwaard.
glim', mica, glimmer-aarde.
glit', glijden.
glit'il', schaats.
glit'vetur'il', slede.
glob', kogel, bol.
glor', roemen, verheerlijken.
glu', lijmen.
glut', slikken, zwelgen.
gobi', grondel, grondeling (visch).
ĝoj', zich verheugen.
golf', zeegolf.
gorĝ', keel.
graci', slank, bevallig.
grad', graad, trap.
graf', graaf.
grajn', korrel, graantje.
gramatik', grammatica, spraakleer.
granat', granaat (vrucht).
grand', groot.
grand'anim', grootmoedig.
granit', graniet.
gras', vet.
grat', krabben.
gratul', gelukwenschen.
grav', gewichtig, ernstig, belangrijk.
graved', zwanger.
gravur', graveeren, plaatsnijden.
gren', koren, graan.
gren'ej', (koren) zolder, schuur.
grenad', granaat (steen, wapen).
gri', gort.
grifel', griffel, stift.

gril', krekel.
grimac', grimas, gezichts-, gelaatsvertrekking.
grinc', knarsen.
griz', grijs, grauw.
gros', kruisbes, stekelbezie.
groŝ', groschen (6 centstuk).
grot', grot, spelonk.
gru', kraanvogel.
grup', groep.
ĝu', genieten.
gudr', teer, kolenteer.
guf', oehoe-uil.
gum', gom.
gurd', draaiorgel.
gust', smaak.
gust'um', proeven, smaken.
ĝust', recht, juist.
gut', druipen.
gut'o, droppel.
guvern', regeeren, besturen.
gvardi', (soldaten) wacht.
gvid', leiden, richten.

H, Ĥ

ha!, ha! ach
hajl', hagel.
hak', hakken, houwen, kappen.
hak'il', hak, bijl.
hal', hal.
haladz', damp, (uit) wasem (ing).
halt', stilhouden, ophouden, halt maken.
hamstr', hamster.
ĥaos', chaos.
har', haar.
har'ar', haarbos, pruik.
har'eg', stuifhaar, borstelhaar.
har'lig', haarvlecht, haarstaart.
hard', harden, stalen.
haring', haring.
harp', harp.
haŭt', huid, vel.
hav', hebben.
haven', haven.
heder', klimop.
hejm', tehuis, heim.
hejt', heet maken, stoken.
hel', helder, klaar.
help', helpen.
mal'help', (ver) hinderen, storen.
ĥemi', chemie, scheikunde.
hepat', lever.
herb', gras, kruid.
herb'ej', weide.
hered', erven.
herez', ketterij.
herni', breuk (heelkunde).
hero', held.
hidrarg', kwikzilver.
hidrogen', waterstof.
hieraŭ, gisteren.
ĥimer'. hersenschim.
hipokrit', huichelen, schijnheilig doen.
hirud', bloedzuiger.
hirund', zwaluw.
hiskiam', bilsenkruid.
histori', geschiedenis.
histrik', stekelvarken
ho!, O! ho! och!
hodiaŭ, heden, vandaag.
hok', haak, angel.
fiŝ'hok', vischhaak.
pord'hok, duim van een deurhengsel.
ĥoler', cholera.
hom', mensch.
honest', eerlijk, billijk.
honor', eeren.
honor'o, eer.
hont', zich schamen.

ĥor', uur.
ĥor', koor (zang).
horde', gerst.
horizontal', horizontaal, waterpas-.
horloĝ', klok, uurwerk.
hortulan', ortolaan.
hosti', hostie, gewijde ouwel.
hotel', hotel.
huf', hoef.
humil', ootmoedig, nederig.
humor', humor, luim.
hund', hond.
husar', huzaar.
ĥuz', steur.

I

i, uitgang van den noemvorm der werkwoorden; b. v. : *laŭd'i*, loven.
ia, welkdanig, een of ander.
ial, om een of ander reden.
iam, eens, op een of anderen tijd, ooit.
ibis', ibis.
id', kind, afstammeling, jong; b. v. : *bov'*, rund, os — *bov'id'* kalf; *Izrael'* Israël—*Izrael'id'*, Israëliet.
idili', idylle.
idol', afgod.
ie, ergens, waar ook, op een of ander plaats.
iel, op een of ander wijze, hoe dan ook.
ies, iemands.
ig', maken..., doen... b. v. : *pur'*, rein — *pur'ig'*, reinigen; *mort'*, sterven — *mort'ig'*, doen sterven, dooden.
iĝ, zich maken, worden; b. v. : *pal'*, bleek — *pal'iĝ'*, bleek worden, verbleeken; *sid'*, zitten — *sid'iĝ'*, zich zetten.
iĥtiokolo', vischlijm.
il', kenmerkt het werktuig, het instrument; b. v. : *tond'*, scheren, knippen, — *tond'il'*, schaar; *paf'*, schieten — *paf'il'*, geweer.
ili, zij (meervoud).
ilumin', verlichten, illumineeren.
imag', zich inbeelden, zich voorstellen.
imit', namaken, nabootsen.
imperi', keizerrijk.
impres', indruk.
implik', inwikkelen, verwikkelen.
in, kenmerkt het vrouwelijk; b. v. : *patr'*, vader — *patr'in'*, moeder; *bov'*, os — *bov'in'*, koe.
incit', tergen, prikkelen, aanzetten.
ind', waardig (van, om); b. v. : *laŭd'*, loven — *laŭd'ind'*, lovenswaardig.
indiferent', onverschillig.
indign', zich verontwaardigen, verontwaardigd zijn.
indulg', sparen, verschoonen.
industri', nijverheid.
infan', kind.
infekt' besmetten, aansteken.
infer', hel.
influ', beinvloeden.
infuz', aftrekken, laten trekken.
ing', houder van (voor); b.

v. : *kandel'*, kaars — *kandel'ing'*, kandelaar; *plum'*, pen — *plum'ing'*, pennestok, penhouder.
ingven', liesstreek.
inĝenier', ingenieur.
iniciat', het initiatief nemen van iets, iets beginnen.
ink', inkt.
inklin', geneigd, bereid tot.
inokul', inenten.
insekt', insekt.
insid', belagen, strik spannen.
insign', wapen, herkenningsteeken.
inspir', inboezemen, bezielen.
instig', aansporen, aanhitsen.
institut', instituut, inrichting.
instru', onderwijzen, onderrichten.
instrukci', instructie, order, opdracht, bevel.
insul', eiland.
insult', schimpen, schelden.
int', uitgang van het bedrijvend verleden deelwoord der werkwoorden; *far'*, maken (doen) — *far'int'*, hebbende gemaakt, gedaan ; *am'*, beminnen — *am'int'*, hebbende bemind.
intenc', het inzicht hebben, bedoelen, voornemens zijn.
inter, tusschen, te midden van.
interes', belang inboezemen.
interjekci', tusschenwerpsel.
intern', inwendig, innerlijk, van binnen.
interpunkci', interpunctie, plaatsing van de leesteekens, punctuatie.
intest', darm, ingewand.
intim', intiem, innig.
intrig', kuipen, listen beramen, intrigeeren.
invit', uitnoodigen.
intermit', afbreken, tusschenpoos brengen.
io, iets, een of ander.
iom, ietwat, een weinig.
ir', gaan.
is, uitgang van den verleden tijd der werkwoorden; b. v. : *far'*, maken, doen; *mi far'is*, ik deed, ik maakte, ik heb gedaan, ik heb gemaakt.
ist', kenmerkt het beroep; b. v. : *bot'*, laars — *bot'ist'*, laarzenmaker; *mar'*, zee — *mar'ist'*, zeeman.
it', uitgang van het lijdend verleden deelwoord der werkwoorden; b. v. : *am'*, beminnen-*am'it'*, bemind geworden.
iu, iemand, de een of ander.
izol', afzonderen.

J, Ĵ

j, uitgang van het meervoud; b. v. : *hom'o*, mensch — *hom'o'j*, menschen; *patr'o*, vader — *patr'o'j*, vaders.
ja, inderdaad, toch, immers.
jak', vest.
ĵaluz', jaloersch, afgunstig.
jam, reeds.

Januar', Januari.
jar', jaar.
jasmen', jasmijn.
ĵaŭd', Donderdag.
je, voorzetsel zonder bepaalde beteekenis, dat door verscheidene voorzetsels vertaald kan worden, gemakkelijk begrijpelijk door den zin.
jen, ziehier, ziedaar.
  jen... jen... nu (eens)... dan (weer)...
jes, ja.
  jes'ig', bevestigen.
ĵet', werpen, slingeren, gooien.
ĵongl', jongleeren, goochelen.
ju... des, hoe (meer)... des te...
jug', juk.
juĝ', (be) oordeelen, rechtspreken.
jugland', walnoot.
juk', jeuken.
Juli', Juli.
jun', jong.
jung', voor-, aan-, inspannen.
Juni', Juni.
juniper', jenever (bes).
jup', (vrouwen) rok.
jur', zweren, eed doen.
ĵus', juist, zoo-, daareven.
just', rechtvaardig, billijk.
juvel', juweel, kleinood.

K

kaĉ', brei, moes.
kadr', lijst, omlijsting, raam.
kaduk', bouwvallig, gebrekkig.
kaf', koffie.
kaĝ', kooi, kot, kevie.
kahel', vloertegel.
kaj, en.
kajer', schrijfboek, aflevering.
kajut', kajuit, scheepshut.
kal', likdoorn, eksteroog, eelt.
kaldron', ketel.
kaleŝ', koets.
kalfatr', kalfateren.
kalik', kelk, beker.
kalk', kalk.
kalikot', kaliko, gedrukt katoen.
kalkan', hiel (van den voet).
kalkul', (be) rekenen.
kalson', onderbroek.
kalumni', valsch beschuldigen, lasteren.
kambi', wissel (brief).
kamel', kameel, kemel.
kamen', schoorsteen, haard.
  kamen'tub', schoorsteen (pijp).
kamer', camera.
kamfor', kamfer.
kamizol', wambuis, kamizool.
kamlot', stof van geitenhaar of kemelhaar.
kamomil', camille.
kamp', veld, land.
kan', riet.
kanab', kemp, hennep.
kanajl', canaille, schurk.
kanap', canapé, ruststoel.
kanari', kanarie (vogel).
kancelari', kanselarij, griffie.
kancelier', kanselier.
kand', kandij (suiker).

kandel', kaars.
kankr', kreeft.
kant', zingen.
kantarid', Spaansche vlieg.
kantor', voorzanger, koorzanger.
kanvas', kanefas, borduurstof.
kap', hoofd, kop.
kapabl', bekwaam, geschikt.
kapel', kapel, kerkje.
kapitan', kapitein.
kapitel', kapiteel.
kapitulac', capituleeren, zich overgeven.
kapon', kapoenhaantje,
kapot', kapoot, kapmantel.
kapor', kapper (struik, specerij).
kapr', bok (geit).
kapreol', ree (bok).
kapric', gril, kuur, luim.
kapsul', capsuul, fleschdopje.
kapt', vangen, grijpen, vatten.
kapt'il, strik, val.
kapucen', kapucien(er) (bedelmonnik).
kapuĉ', kap (van mantel).
kar', lief, dierbaar; duur.
karaben', karabijn, buks.
karaf', karaf.
karakter', karakter, inborst.
karas', steenkarper (visch).
karb', (steen) kool.
kard', distel.
kardel', distelvink.
kares', liefkozen, streelen.
kariofil', kruidnagel.
karmin', karmijn (verf).
karnaval', carnaval, vastenavond.
karo', ruiten (kaartspel).
karob', St-Jansbrood.
karot', wortel, peen.
karp', karper (visch).
karpen', haagbeuk.
kart', kaart.
kartav', brouwen (brouwend spreken).
kartilag', knobbel, kraakbeen, knorbeen.
kartoĉ', patroon, kardoes.
karton', karton, bordpapier.
karusel', karoussel, draaimolen.
kas', (geld) kas.
kaŝ', verbergen.
kaserol', braadpan.
kask', helm.
kaŝtan', kastanje.
kastel', kasteel.
kastor', bever.
kastr', ontmannen, snijden.
kat', kat.
kataplasm', pap, kataplasme (heelkunde).
katar', zinking, kopvalling, catarrhe.
katarakt', staar, oogstaar (ziekte).
katen', kluister.
katun', katoenen stof.
kaŭteriz', wegbranden, uitbranden (heelkunde).
kaŭz', veroorzaken, aanleiding geven.
kaŭz'o, oorzaak.
kav', holte, diepte.
kavalir', ridder.
kavern', hol, grot.
kaviar', kaviaar.
kaz', geval, naamval.
kaze', wrongel, gestremde melk.
ke, dat (voegwoord).
kegl', kegel.
kel', kelder.
kelk', eenig, enkele.
kelner', kelner, koffiehuisbediende.

ken', pijnboomenhout, harsboomenhout.
ker', herten (kaartspel).
kern', kern, steen, pit.
kerub', cherubijn.
kest', kist, koffer.
  tir'kest', schuif, lade.
kia, welk (danig), wat voor een, hoe (danig).
kial, waarom, om welke reden.
kiam, wanneer, als, toen.
kie, waar.
kiel, hoe, (zoo) als.
kies, wiens,
kil', kiel (van een schip).
kio, wat.
kiom, hoeveel.
kiras', kuras, pantser, harnas.
kis', kus, zoen.
kitel', kiel, (kleedingstuk).
kiu, wie, welke.
klaft', vadem (maat).
klap', klep.
klar', klaar, duidelijk.
klarnet. klarinet.
klas', klas.
klav', toets (van klavier).
kler', beschaafd, ontwikkeld (geestelijk).
klimat', klimaat.
klin', (over) hellen, neigen.
klister', lavement.
klopod', trachten, zich moeite geven.
kloŝ', klok, stolp.
klub', vereeniging, klub.
kluz', sluis.
knab', knaap, jongen.
kned', kneden.
koaks', cokes (van steenkolen).
kobalt', cobalt.
kobold', kaboutermannetje, aardmannetje.
koĉenil', cocenille, schildluis.
kojn', kegge, wig, keil.
kok', haan.
kokcinel', goudtor, o. lieven heer (o. lievevrouw) beestje.
koket', coquet, behaagziek.
kokluŝ', kinkhoest.
kokos', kokosnoot.
koks', heup.
kol', hals.
  kol'um', kraag, halsboord.
  kol'har'o'j, manen.
kolbas', worst.
koleg', collega, ambtgenoot.
kolekt', verzamelen, inzamelen.
koler', boos zijn, toornen.
kolibr', kolibri.
kolimb', duiker, duikelaar (vogel).
kolofon', colophonium, vioolhars.
kolomb', duif.
kolon', zuil, kolom, pijler.
kolor', kleur.
kolport', rondventen.
kolubr' adder.
kom' komma.
komand', bevelen, commandeeren.
komb', kammen.
kombin', samenstellen, combineeren.
komenc', beginnen, aanvangen.
komentari', commentaar, nadere verklaring, toelichting.
komerc', handelen, handel drijven.
  komerc'aĵ', (koop) waar.

komfort', gerief, gemak.
komisi', opdracht geven, last geven.
komitat', comiteit, bestuur, comité.
komiz', klerk.
komod', ladetafel, ladekast.
kompar', vergelijken.
kompat', medelijden hebben, zich erbarmen over.
komplez', behagen, welwillendheid, bereidwilligheid.
kompost', letterzetten.
kompren', verstaan, begrijpen.
kompres', compres.
komun', gemeenschappelijk, algemeen.
  komun'um', gemeente.
komuni', Heilig avondmaal, Communie.
komunik', mededeelen.
kon', kennen.
koncern', betreffen, aangaan, aanbelangen.
kondamn', veroordeelen.
kondiĉ, voorwaarde.
kondolenc', condoleeren, rouwbeklag doen.
konduk', voeren, (ge) leiden
  konduk'il', teugel, toom.
kondut', zich gedragen.
konfes', bekennen, belijden, biechten.
konfid', vertrouwen.
konfirm', bevestigen, bekrachtigen.
konfit', inmaken, inleggen met suiker, konfijten.
konform', in overeenstemming, conform.
konfuz', verwarren.
konjekt', vermoeden, gissen.
konjugaci', vervoeging der werkwoorden.
konk', schelp.
konklud', besluit-, gevolg trekken.
konkur', wedijveren, concurreeren.
konkurs', wedstrijd.
konsci', zich bewust zijn, zich rekenschap geven.
konscienc', geweten.
konsekvenc', zich zelven gelijk blijvend, konsekwent.
konsent', instemmen, toestemmen, inwilligen.
konserv', bewaren.
konsider', beschouwen, overwegen.
konsil', (aan) raden, raadgeven.
konsist', bestaan (uit).
konsol', troosten.
konsonant', medeklinker.
konspir', samenzweren.
konstant', bestendig.
konstat', vaststellen, bewijzen.
konstern', ontstellen, verbluffen.
konstru', (op) bouwen.
konsum', verbruiken, verteren.
kontant', contant, baar.
kontent', tevreden.
kontor', kantoor.
kontrakt', een contract-, eene overeenkomst afsluiten.
kontraŭ, tegen, tegenover.
  kontraŭ'e, tegenover, integendeel, daarentegen.
kontur', omtrek, buitenlinie.
kontuz', kwetsen, kneuzen.

konval', Meibloempje, lelietje der dalen.
konven', behooren, passen, betamen.
konvert', bekeeren.
konvink', overtuigen.
konvulsi', kramp, rilling, stuip trekking.
konus', kegel.
kopi', afschrijven, overdrukken.
kor', hart.
koran', Koran.
korb', korf, mand.
kord', snaar.
korekt', verbeteren.
korespond', briefwisseling voeren.
kork', kork, stop.
korn', hoorn, horen.
kornic', kroonlijst.
korp', lichaam.
korporaci', genootschap, gilde.
korpus', korps.
kort', koer, binnenhof, binnenplaatsje.
  kort'eg', Hof (van Staatshoofd).
korv', raaf.
kost', kosten.
  kost'o, prijs, kosten.
kostum', kostuum, kleeding.
kot', slijk, modder.
koton', ruw katoen.
koturn', kwartel, kwakkel.
kov', broeden, broeien.
kovert', (brief) omslag.
kovr', (be) dekken.
  kovr'il' (de libr'o), omslag.
  kovr'il' (de fenestr'o), luik.
  mal'kovr', ontdekken, onthullen.

kraĉ', spuwen.
krad', tralie (werk), hek.
krajon', potlood.
krak', kraken, knallen.
kraken', krakeling.
kramp', klamp, klam, kram; haakje (parenthesis).
kran', kraan.
krani', schedel.
kratag', hagedoorn.
krater', krater.
kravat', das, halsdoek.
kre', scheppen.
kred', gelooven.
  kred'ebl', geloofbaar, waarschijnlijk.
krem', room.
kren', rammenas, radijs.
krep', krip, floers.
krepusk', schemering.
kresk', groeien, wassen.
  kresk'aĵ', gewas, plant.
kret', krijt.
krev', barsten.
kri', schreeuwen, roepen.
kribr', ziften, zeven.
krim', misdaad.
kriminal', lijfstraffelijk.
kring', beignet, kranskoekje
kripl', kreupel.
krisp', kroesheid (van het haar).
Krist', Christus.
  krist'an', Christen.
  krist'nask', Kerstmis.
kristal', kristal.
kritik', beoordeelen, critiseeren.
kriz', crisis.
kroĉ', (aan) haken, (aan) klampen.
krokodil', krokodil.
krom, uitgezonderd, behalve.
kron', kroon, krans.
kronik', kronijk, kroniek.

krop', krop.
kroz', kruisen (van schepen), rondvaren.
kruc', kruis.
kruc'um', kruisigen.
kruĉ', kruik, kan.
krud', ruw, woest, onbewerkt.
kruel', wreed, gruwelijk.
krup', kroep, ziekte der luchtpijp.
krur', been (lichaamsdeel).
krust', korst.
krut', steil.
kub', kubus, teerling.
kubut', elleboog.
kudr', naaien.
kuf', muts.
kugl', kogel.
kuir', koken.
kuk', koek.
kukol', koekoek.
kukum', komkommer.
kukurb', kalebas, pompoen.
kul', mug.
kuler', lepel.
kulp', schuldig.
kun, met.
kun'e, tezamen, samen.
kunikl', konijn.
kup', kopglas, laatkop.
kupol', koepel.
kupr', koper.
flav'a kupr'o, geel koper, messing.
kur', loopen, draven.
kurac', genezen, heelen, ziekte behandelen.
kurac'il', geneesmiddel, artsenij.
kuraĝ', moedig, koen, dapper.
kurator', curator, zaakvoerder.
kurb', bocht, krom.
kurier', koerier.
kurten', gordijn, voorhang.
flank'kurten', zijgordijn.
rul'kurten', rolgordijn.
kusen', kussen, peluw.
kusen'eg', veeren bed.
kuŝ', liggen.
sub'kuŝ', onderliggen.
kutim', zich gewennen.
kuv', kuip, tobbe.
kuz', neef, kozijn (kind van oom en tante).
kvankam, (of)schoon, (al) hoewel.
kvant', hoeveelheid.
kvar, vier (4).
kvaranten', karantijn, quarantaine (afzondering wegens besmettelijke ziekte).
kvarc', kwarts.
kvart', quarte (muziek).
kvartal', stadswijk, kwartier.
kvazaŭ, alsof, quasie.
kverk', eik.
kviet', rustig, zacht, kalm.
kvin, vijf (5).
kvit', voldaan, effen, quitte.
kvitanc', quiteeren, voldaan teekenen.

L

l', **la**, bepalend lidwoord : de, het.
labor', werken, arbeiden.
per'labor', met werken verdienen.
pri'labor', iets uitwerken, bewerken.
lac', moe, vermoeid.
lacert', hagedis.
laĉ', koord, veter, nestel.

lad', blik.
laf', lava.
lag', meer.
lag'et', vijver.
lak', lak, vernis.
lake', lakei.
laks', buikloop, diarrhée.
lakt', melk.
lakt'um', melk van den visch, hom.
lam', lam, hinkend, mankend.
lam'baston', kruk.
lamp', lamp.
lampir', lichtkever, glimworm.
lan', wol.
land', land.
lang', tong.
lantern', lantaarn.
lanug', dons, vlashaar.
lard', spek.
larĝ', breed.
laŭ'larĝ', dwars, in de breedte.
laring', strottenhoofd.
larm', (oog) traan.
larv', larve.
las', (ver) laten.
last', laatste.
laŭ, volgens, naar (gelang).
laŭb', prieel, zomerhuis.
laŭd', loven, prijzen.
laŭr', laurier, lauwer.
laŭt', luid, luidop.
lav', wasschen.
lavang', lawine.
lecion', les, lesuur.
led', leder.
leg', lezen.
legend', legende, overlevering.
legi', legioen.
legom', groente.
leĝ', wet.
lek', likken.
lekant', groote madelief, ganzebloem.
leksikon', lexikon, woordenboek.
lent', linze.
lentug', zomersproet.
leon', leeuw.
leontod', leeuwentand, hondsbloem.
leopard', luipaard.
lepor', haas.
lepr' lepra, melaatscheid.
lern', leeren.
lern'ej', school.
lert', handig, behendig.
lesiv', loog, zeepsop.
leter', brief.
leŭtenant', luitenant.
lev', optillen, (op) heffen.
lev'il', hefboom.
levkoj', violier, nagelplant.
li, hij.
li'a, zijn.
lian', liaan, slingerplant.
libel', libel, waterjuffertje.
liber', vrij.
libr', boek.
libr'o'ten'ant'o, boekhouder.
lien', milt.
lig', binden.
lign', hout.
liken', vurige puist, haarworm; korstmos.
likvid', afrekenen, likwideeren.
likvor', likeur.
lili', lelie.
lim', grens.
lim'ig', begrenzen, beperken.
limak', slak.
limonad', limonade.
lin', vlas.

lingv', taal.
lini,' lijn, linie.
link', los, lynx.
lip', lip.
  lip'har'o'j, snor, knevel.
lir', lier (muziek).
lit', bed.
litani', litanie, klaaglied.
liter', letter.
liut', luit.
liver', leveren, verschaffen.
livre', livrei.
lod', lood, decagram, half ons.
log', (aan) lokken.
  de'log', verleiden, verlokken.
loĝ', wonen.
loĝi', loge.
lojt',puit-aal,kwab, aalrups.
lok', plaats, oord.
lokomotiv', lokomotief.
lol', onkruid, dolik.
long', lang.
  laŭ'long', langs, langsheen, in de lengte.
lonicer', kamperfoelie.
lorn', verrekijker.
lot', loten.
  lot'um', uit-, verloten.
lu', huren.
lud', spelen.
luks', weelde, praal, pracht.
lul', wiegen.
  lul'il', wieg.
lum', lichten, licht geven.
  mal'lum'a, donker.
  lum'tur', lichttoren, vuurtoren.
lumb', lende(n).
lun', maan.
lunatik', maanziek; grillig.
lund', Maandag.
lup', wolf.
lupol', hop.
lustr',(kroon)luchter,luster.
lut', soldeeren, aaneensmeden.
lutr', (visch) otter.

M

mac', ongezuurd brood, paaschbrood.
maĉ', kauwen.
magazen',magazijn,pakhuis.
magi', tooverkunst.
magnet' magneet.
maiz', maïs.
Maj', Mei.
majest', majestueus, statig, verheven.
majstr', meester, baas.
  sub'majstr', onderbaas, meesterknecht.
makler', makelen.
makul', vlek, plek.
makzel', kinnebak, kaaksbeen, kaak.
mal', kenmerkt het tegenovergestelde : b. v. : *bon'*, goed — *mal'bon'*, slecht; *estim'*, achten — *mal'estim'*, verachten.
maleol', enkel, knoesel.
malgraŭ, trots, ondanks, niettegenstaande, spijts.
malic', arglistig, boosaardig, sluw.
mam', borst, uier.
man', hand.
  man'plat', handpalm.
  man'um', manchette.
mana',manna, hemelsbrood.
mangan', mangaan.
manĝ', eten.

maten'manĝ',ontbijten.
tag'manĝ', middagmalen, dineeren.
vesper'manĝ', avondmalen.
manier', manier, wijze.
manik', mouw.
mank', ontbreken,
manovr', maneuvreeren.
mantel', mantel.
mar', zee.
marĉ', moeras, drasland.
marĉand', afdingen, afbieden.
marcipan',marsepein,amandelbrood.
mard', Dinsdag.
mark', merk, mark.
markot', aflegger, afzetsel, poot, stek.
marmot', marmot, bergrat.
marmor', marmer.
maroken', marokijn.
marŝ', stappen, marcheeren.
marŝal', maarschalk, opperbevelhebber.
Mart', Maart.
martel', hamer.
mas', massa.
maŝ', maas (van een net).
maŝin', machien.
masiv', massief.
mask', masker.
mason', metselen.
mast', mast.
mastik', mastiek, stopverf.
mastr', waard, gastheer, huisheer.
mastr'um', huishouden doen.
mat', (vloer) mat.
maten', morgen (vroeg van den dag), ochtend.
matrac', matras.
matur', rijp, volwassen.
mebl', meubel.
meĉ', wiek, lont, pit.
meĉ'aĵ', zwam, tondel, lont.
medal', gedenkpenning, médaille.
medalion', médaillon.
medit', peinzen, mijmeren, overdenken.
meĥanik', mekaniek, werktuigkunde.
mejl', mijl.
mel', das (dier).
meleagr, kalkoen.
melk', melken.
melon', meloen.
akv'o'melon', watermeloen.
mem', zelf.
membr', lid
membran', vlies, velletje.
memor', zich herinneren, gedenken.
mem'star', onafhankelijk, zelfstandig.
mend', bestellen.
mensog', liegen.
ment', munt (plant).
menton', kin.
merit', verdienen, waard(ig) zijn.
meriz'. vogelkers, wilde kriek.
merkred', Woensdag
merl', merel.
mes', mis, goddelijke dienst.
Mesi', Messias.
met', zetten, leggen, plaatsen.
el'met', uitstallen.
meti', stiel, vak, ambacht.
mev', meeuw.
mez', midden.
tag'mez', middag.
mez'o'nombr', middengetal.

mezur', meten.
  al'mezur', aanpassen.
mi, ik.
  mi'a, mijn (bezittelijk voornaamwoord).
miel', honig.
mien', uitzicht, voorkomen, gelaat.
migdal', amandel.
migr', reizen, trekken, zwerven.
miks', mengen.
mil', duizend.
mili', gierst.
milit', oorlog voeren, oorlogen.
  al'milit', veroveren.
min', mijn (delfstoffenrijk).
minac', (be) dreigen.
minut', minuut.
miogal', muskusrat.
miop', kortzichtig, bijziende.
miozot', vergeet-mij-niet.
mir', zich verwonderen.
mirh', mirre.
mirt', mirt.
mirtel', boschbes, mirtebezie, blauwbes.
misi', Missie, zending.
mister', mysterie, geheimnis.
  mister'a, mysterieus, geheimnisvol, wondervol.
mizer', ellende, nood.
mod', mode, zede (n).
model', model, monster.
moder', matig.
modest', bescheiden.
mok', (be) spotten.
mol', zacht, week, malsch.
mol'anas', eidereend.
moment', oogenblik.
mon', geld.
monah', monnik.
monarh', monarch, vorst.
monat' maand.
mond', wereld.
moned', kauw, kerkkraai.
monstr', monster.
mont', berg.
montr', (aan) toonen, wijzen.
monument', gedenkteeken.
mops', mopshond.
mor', zeden.
morbil', mazelen.
mord', bijten.
  mord'et', knagen, knabbelen.
morgaŭ, morgen (dag nadien).
mort', sterven.
morter', mortel.
morus', moerbezie.
most', most.
moŝt', algemeene titel; b. v. : *vi'a reĝ'a moŝt'o*, uw Majesteit; *vi'a general'a moŝt'o*, Heer Generaal; *vi'a episkop'a moŝt'o*, enz.
mov', bewegen.
muel', (fijn) malen.
muf', mof, moffel (kleeding).
muĝ', bruisen.
muk', slijm.
mul', muilezel, muildier.
mult', veel, talrijk.
mur', muur, wand.
murmur', murmelen, mopperen, morren.
mus', muis.
muŝ', vlieg.
musk', mos.
muskat', muskaat, kruidnoot.
muskol', spier.
muslin', neteldoek.
mustard', mostaard.
mustel', marter.
mut', stom.

N

n, kenmerk van den accusatief of vierden naamval, van het voorwerp van den zin, en van de plaats waarheen een beweging zich richt.
naci', natie, volksstam.
naĝ', zwemmen, drijven.
najbar', gebuur, buurman.
najl', nagel, spijker.
najtingal', nachtegaal.
nanken', nankin(g) (stof).
nap', koolraap.
narcis', narcis (bloem).
nask', baren, ter wereld brengen.
  nask'iĝ', geboren worden
  du'nask'it', tweeling.
natur', natuur,
naŭ, negen (9).
naŭz', walgen.
naz', neus.
  naz'um', neusknijper.
ne, neen, niet.
nebul', nevel, mist.
neces', noodig, noodwendig.
  neces'ej', privaat, gemak, W. C.
  neces'uj', nécessaire, tasch met benoodigdheden.
neĝ', sneeuw.
neglig', négligé, ochtend- of nachtkleeding.
negoc', handel, zaak.
nek — nek, noch... noch.
nenia, geen enkel (soort).
neniam, nooit, nimmer.
nenie, nergens.
neniel, geenszins, op geen wijze, geenerlei.
nenies, niemands.
nenio, niets.
neniu, niemand.
nep', kleinzoon.
nepr', volstrekt.
nest', nest.
net', in't rein, in't net.
  mal'net', klad (schrift).
nev', neef (oomzegger).
ni, wij.
  ni'a, ons, onze.
niĉ', nis.
nigr', zwart.
nivel', waterspiegel, waterpas (peil).
nj', na de 2-5 eerste letters van vrouwelijke voornamen, maakt verkleinenden, liefkozenden, vriendschappelijken vorm; b. v. : *Mari' Ma'nj'*, Mietje; *Henriet' He'nj'*, Jetje.
nobel', edelman, adellijk persoon.
nobl', edel (moedig).
nokt', nacht.
nom', naam.
  nom'i, noemen.
  nom'e, namelijk, het is te zeggen.
nombr', aantal, getal.
  unu'nombr' enkelvoud.
nominativ', nominatief, 1e naamval.
nord', noord, noorden.
not', opteekenen, noteeren.
  not'o (**muzik'a**), muzieknoot.
notari', notaris.
nov', nieuw.
Novembr', November.
novic', novice, nieuweling.

nu!, hewel! welnu!
nuanc', tint, schakeering.
nub', wolk.
nud', naakt, bloot.
nuk', nek.
nuks', noot.
nul', nul.
numer', nummer.
nun, nu, thans, huidig.
nur, slechts, alleenlijk.
nutr', voeden.

O

o uitgang van de zelfstandige naamwoorden.
obe', gehoorzamen.
objekt', voorwerp, ding; zaak.
obl', kenmerkt het vermenigvuldigend telwoord,... maal,... voudig : *du*, twee — *du'obl'*, dubbel.
oblat', oblaat, ouwel.
observ', waarnemen, opmerkzaam volgen.
obstin', koppig, halsstarrig, eigenzinnig.
obstrukc', verstopping.
odor', rieken, geuren.
ofend', beleedigen, krenken.
ofer', (op) offeren, aanbieden.
ofic', ambt, betrekking.
  ofic'ist', beambte, bediende.
  ofic'ej', bureel, kantoor.
oficir', officier.
oft', dikwijls, vaak.
ok, acht (8).
okaz', geschieden, gebeuren, voorvallen, plaats hebben.
  okaz'o, gebeurtenis, voorval, gelegenheid.
  okaz'a, toevallig.
okcident', westen.
oksigen', zuurstof.
oksikok', boschbezie.
Oktobr', Oktober.
okzal', zuring, zurkel.
okul', oog.
  okul'har', oogwimper.
  okul'vitr', bril, oogglazen.
okup', bezighouden, innemen, bezetten.
ol, dan (bij een vergelijking).
ole', olie.
oliv', olijf.
omar', zeekreeft.
ombr', schaduw, lommer.
ombrel', scherm (zon- of regen-).
on', kenmerkt de breukgetallen ; b. v. : *kvar'*, vier — *kvar'on'*, het kwaart, kwart of 1/4.
ond', golf, baar.
oni, men.
onkl', oom.
ont', uitgang van het bedrijvend toekomend deelwoord der werkwoorden.
op', kenmerk van de verzamelende telwoorden ; b. v. : *du*, twee — *du'op'*, met tweeën.
opal', opaal.
opini', meenen, van meening-, van gedacht-, van gevoelen zijn.
oportun', geschikt, gemakkelijk, van pas.
or', goud.
orakol', orakel, Godspraak.
oranĝ', oranje-, sinaasappel.

ord', orde, rangschikking, regeling.
orden', orde (geestelijke), onderscheidingsteeken.
ordinar', gewoon, alledaagsch.
ordon', bevelen, gebieden.
orel', oor.
orf', wees (kind).
orgen', orgel.
orient', oosten.
ornam', versieren, opsmukken.
os, uitgang van den toekomenden tijd der werkwoorden.
osced', geeuwen, gapen.
ost', been (deren).
ostr', oester.
ot', uitgang van het lijdend toekomend deelwoord bij werkwoorden.
ov', ei.
ov'uj', eierstok.
ov'blank', eiwit.
oval', ovaal, eivormig, eirond.

P

pac', vrede.
pacienc', geduld.
paf', schieten, vuren.
paf'il', geweer.
paf'il'eg', kanon.
pag'. betalen.
de'pag', belasting.
paĝ', bladzijde.
paĝi', page, edel-, schildknaap.
pajl', stroo(i).
pak',(in)pakken, verpakken.
pal' bleek, vaal, flets.
palac', paleis.
palat', gehemelte, verhemelte.
paletr', palet, verfbord.
palis', paal, staak.
palm', palm (plant).
palp',(be)tasten,(be)voelen.
palpebr', ooglid.
palpebr'um'.knipoogen, pinken.
pan', brood.
pantalon', broek,
panter', panter.
pantofl', pantoffel
pap', paus.
papag', papegaai.
papav', papaver, maankop.
paper', papier.
papili', vlinder, kapel.
par', paar, koppel.
parad', paradeeren, pronken, prijken.
paradiz', paradijs.
paraliz', verlammen, krachteloos maken.
parazit', parasiet, tafelschuimer.
pardon', vergeven.
parenc', bloedverwant.
parentez', tusschenzin, tusschen ( ).
parfum', reukwerk.
parget', parket, ingelegden (houten) vloer.
park', park.
parker', van buiten, uit het hoofd.
paroĥ' parochie, kerspel.
parol', spreken, woordvoeren.
inter'parol', gesprek, onderhoud.
el'parol', uitspreken.

part', deel, partij.
part'o'pren', deelnemen (aan).
parter', parterre.
parti', partij.
parti'a, partijdig.
particip', deelwoord.
paru', mees.
pas', voorbijgaan, vergaan.
paŝ', stappen.
pasament', passement; tres, boordsel.
pasament'ist', passementwerker.
paser', musch.
pasi', hartstocht.
Pask', Paschen.
pasport', pasport, reispas.
past', deeg.
paŝt', weiden, grazen.
pasteĉ', pastei, gebak.
pastel', pastille.
pastinak', witte peen, pastinak.
pastr', priester, pastoor.
pat', pan.
patr', vader.
patr'uj', vaderland.
patrol', ronde, (nacht) wacht.
paŭz', poos, pauze.
pav', pauw.
pavim', bestrating, plaveisel.
pec', stuk, brok.
peĉ', pik, pek.
pedik', luis.
peg', specht.
pejzaĝ', landschap.
pek', zondigen.
pekl', (in) pekelen, (in) zouten.
pel', (ver) jagen, verdrijven.
pelikan', pelikaan.
pelt', pels.
pelv', bekken, kom, schaal.
pen', moeite doen, zich inspannen, trachten.
pend', (op) hangen, (in hangenden staat zijn).
de'pend', afhangen, afhankelijk zijn.
el'pend'aĵ, uithangbord.
pendol', slinger.
penetr', door-, indringen.
penik', kwast, penseel.
pens', denken.
el'pens', uitdenken, uitvinden.
pri'pens', bedenken, overdenken, nadenken (over iets).
pensi', pensioen.
pent', berouwen, berouw hebben, betreuren.
Pentekost', Pinksteren Sinxen.
pentr', schilderen.
pep', piepen, tjilpen.
per, door, met, door middel van.
per'a, middellijk.
per'i, bemiddelen, als bemiddelaar optreden.
perĉ', baars.
perd', verliezen.
perdrik', patrijs.
pere', verongelukken, omkomen, vergaan.
pere'ig', ten gronde brengen, vernietigen, ruineeren.
perfekt', volmaakt, volkomen.
perfid', verraden.
perfid'a, verraderlijk.
pergamen', perkament.
peritone', buikvlies.
perk', baars.
perl', perel, parel.

perlamot', parelmoer.
permes', toelaten, toestaan.
for'permes', verlof geven.
peron', perron.
persekut', vervolgen, nazetten.
persik', perzik.
persist', volharden.
person', persoon.
person'a, in persoon, persoonlijk.
pes', (af) wegen.
pes'il', weegschaal.
pest' pest.
pet', verzoeken,
petol', dartelen, stoeien, den kwâjongen uithangen, guitenstreken uitsteken, streken uithalen.
petrol', petroleum.
petromiz', negenoog.
petrosel', pieterselie.
pez', wegen, zwaar zijn.
pez'il, gewicht (om te wegen).
pi', vroom, godvruchtig.
pice', edelden, Noorsche den.
pied', voet.
pied'ing', stijgbeugel.
piedestal'. voetstuk.
pig', ekster.
pik', steken, pikken, stikken.
pik'il'. stekel, doorn.
piked', piket, veldwacht.
pilk', (speel) bal.
pilol', pil.
pilot'. loods.
pin', pijnboom.
pinĉ', knijpen, nijpen.
pingl', speld.
pini', zoete pijnboom.
pint', punt, kop, piek, spits.
pionir', pionier, voorlooper.
pip', pijp.
pipr', peper.
pips', pip (vogelziekte).
pir', peer.
pirit', pyriet, zwavelijzererts.
pirol', bloedvink, goudvink.
piroz', het zuur, maagzuur.
pist', fijnstampen, verpletteren.
piŝt', kolf, zuiger (machien).
pistak', pistache.
pistol', pistool.
piz', erwt.
plac', plaats, plein.
plaĉ', behagen, bevallen, believen.
plad', schotel.
plafon', plafond, zoldering.
plan', plan, ontwerp.
pland', zool, (voet) plank.
planed', planeet.
plank', (planken) vloer.
plant', planten, stekken, poten.
plastr', pleister, plaaster.
plat', plat, vlak.
platen', platina.
plaŭd', plassen, kletsen, plonsen.
plej', (het) meest....
plekt', vlechten, strengelen.
plen', vol.
plen'aĝ', meerderjarig, mondig.
plen'um', vervullen, volvoeren.
plend', zich beklagen, klagen.
plet', theeblad, presenteerblad, schaal, schenkblad.
plezur', genoegen, plezier.
pli, meer.
plik', poolsche vlecht ziekte) (haar-.
plor', weenen, schreien.
plot', voorn (visch).

plu, (te) meer, verder, bovendien.
plug', ploegen.
plum', pluim, pen, veder.
plumb', lood.
pluŝ', pluche, pluis.
pluv', regen.
po, bij, (telwoorden) voor, per, het stuk, à rato van, in verhouding van.
poent', punt (school, spel, enz.)
pokal', bokaal, beker.
polic', politie.
poligon', boekweit.
polur', politoeren, glanzend maken.
polus', pool.
polv', stof.
pom', appel.
  ter'pom', aardappel.
ponard', dolk, ponjaard.
  ponard'eg', piek, spies, lans.
pont', brug.
popl', populier.
popol', volk.
  popol'amas', volksmenigte.
por, voor, ten voordeele van, om te....
porcelan', porcelein.
porci', portie, deel, rantsoen.
pord', deur.
  pord'eg', poort.
porfir', porfier.
pork', varken, zwijn.
port', dragen.
  al'port', aandragen, brengen.
  el'port', verdragen, uitstaan.
porter', porter (bier).
portret', portret, beeltenis.
poŝ', zak, tasch (in kleeding).
posed', bezitten.
post, na, daarna.
poŝt', post (de).
  sign'o de poŝt'o, postzegel.
posten', post (wacht).
postul', eischen, vorderen, verlangen.
pot', pot.
potas', potasch.
potenc', macht.
pov', kunnen, vermogen.
pra', oer-, over-, voor-, groot-, oud-, achter-.
praktik', praktijk, toepassing.
pram', praam, pont, veerpont.
prav', gelijk (hebbend).
precip', hoofdzakelijk, voornamelijk, in't bijzonder, vooral.
preciz', nauwkeurig, juist.
predik', preken, prediken.
predikat', titel, praedicaat, gezegde.
prefer', den voorkeur geven.
preĝ', bidden.
prem', drukken, persen.
premi', premie, prijs.
pren', nemen.
  pren'o, slag (kaartspel).
  pren'il', tang.
prepar', (voor) bereiden, gereed maken.
prepozici', voorzetsel.
pres', drukken, munten, stempelen.
preskaŭ, bijna, schier.
pret', gereed, bereid, klaar.
pretekst', voorwendsel. uitvlucht.
pretend', aanspraak maken, beweren.
preter, voorbij, langs.

prez', prijs.
prezent', voorstellen, aanbieden.
  re'prezent', vertegenwoordigen.
prezid', voorzitten, leiden.
pri, betreffende, aangaande, over.
primol', sleutelbloem.
princ', prins, vorst.
printemp', Lente, voorjaar.
privat', privaat, bijzonder, eigen.
privilegi', voorrecht.
pro, voor, wegens, terwille van.., uit oorzaak van.
pro'cent', procent, tenhonderd percent.
  pro'cent'eg', woeker.
proces', proces, rechtszaak, rechtsgeding.
produkt', voortbrengen.
profesi', beroep, ambt.
profet', profeet, ziener.
profit', voordeel trekken.
profund', diep.
progres', vooruitgaan, vorderingen maken.
proklam', uitroepen, aankondigen.
prokrast', uitstellen, vertragen, verdagen.
proksim', aanstaand, nabij, dichtbij.
promen', wandelen.
promes', beloven.
promontor', kaap, voorgebergte.
pronom', voornaamwoord.
propon', voorslaan, voorstellen, aanbieden.
propr', eigen (van zich).
prosper', gelukken, slagen.
prov', beproeven, probeeren.
proverb', spreekwoord.
provinc', provincie, gewest.
proviz', voorzien van.
prudent', verstandig, redelijk.
prujn', rijp, rijm, ruigvorst.
prun', pruim.
prunel', sleedoorn.
prunt', leenen.
pruv', bewijzen.
publik', publiek.
  publik'a, openbaar.
pudel', poedel.
pudr', poeder.
pugn', vuist.
pul', vloo(i).
pulm', long.
pulv', poeder, kruit.
pulvor', poeder, (geneesmiddel, b. v.).
pumik', puimsteen.
pump', pompen.
pun', (be) straffen.
punc', hoogrood.
punĉ', punch.
punkt', punt, stip.
  punkt'o'kom', komma punt.
  du'punkt', dubbel punt.
punt', kantwerk.
pup', pop.
pupil', oogappel.
pur', rein, zuiver.
purpur', purper.
pus', etter.
puŝ', duwen, stooten.
put', put, bron.
putor', bunsing, fret.
putr', (ver) rotten, bederven.

R

rab', rooven, plunderen.
rabat', rabat, korting, afslag.
raben', rabbijn.
rabot', schaven.
rad', wiel, rad.
radi', straal.
radik', wortel.
rafan', ramenas.
rafin', raffineeren.
rajd', paard rijden.
rajt', recht, bevoegdheid.
rajt'ig', recht geven, volmacht geven.
rakont', vertellen, verhalen.
ramp', kruipen.
ramp'aĵ', kruipdier.
ran', kikvorsch.
ranc', ransig.
rand', rand, boord, zoom, kant.
rang', rang, graad, stand.
ranunkol', ranonkel.
rap', raap.
rapid', snel, vlug, gezwind.
rapir', rapier, degen.
raport', berichten, melden, verslag geven.
rasp', raspen.
rast', harken.
rat', rat.
raŭk', heesch, schor.
raŭp', rups.
rav', verrukken, betooveren.
raz', scheren.
re', opnieuw, terug, weder (om), nog eens.
reciprok', wederkeerig, wederzijdsch.
redakci', redactie, opstel.
redaktor', opsteller, redacteur.
reg', regeeren.
reg'at', onderdaan.
reĝ', koning.
regal', onthalen, tracteeren, vergasten.
régiment', regiment.
region', streek, landgebied, gewest.
registr', registreeren.
regn', Staat, Rijk, gebied.
regol', goudhaantje, winterkoninkje.
regul', regel, princiep.
rekomend', aanbevelen.
rekompenc', (be) loonen.
rekrut', recruut.
rekt', recht.
mal'rekt', afwijkend, scheef.
rel', riggel, spoor.
religi', godsdienst.
rem', roeien, riemen.
rembur', (op) vullen.
rempar', wal, vesting, bolwerk.
ren'. nier.
renkont', ontmoeten.
rent', rente.
renvers', omwerpen, omstooten.
respekt', achten, eerbiedigen.
respond', antwoorden.
respond'ec', verantwoordelijkheid.
rest', blijven.
restoraci', eethuis, spijshuis, restaurant.
ret', net (een).
rev', droomen.
dis'rev'iĝ', ontnuchtering, ontgoocheling.
rezerv', voorbehouden.
rezin', hars.
rib', aalbes.

ribel', opstaan, opstand, oproer maken, muiten.
riĉ'. rijk.
ricev', ontvangen, bekomen, krijgen.
rid'. lachen.
rif', klip, rif.
rifuĝ', toevlucht nemen.
rifuz', weigeren, afwijzen, bedanken.
rifuz'iĝ', afzien van.
rigard', bekijken, bezien, beschouwen.
rigid', stijf, strak.
rigl', grendelen.
rigl'il', grendel.
rikolt', oogsten, inzamelen.
rikolt'il', zeis, sikkel.
rilat', betreffen, in verband staan.
rim', rijmen.
rimark', opmerken, bemerken.
rimed', middel.
rimen', riem (leder).
ring', ring.
ring'eg', hoepel, reep.
rinocer', neushoorn, rhinoceros.
rip', rib (be).
ripet', herhalen.
ripoz', rusten, uitrusten.
riproĉ'. verwijten.
risk', wagen, op het spel zetten.
risort', drijfveer, springveer.
river', rivier.
riverenc', buiging, groet.
riz'. rijst.
rod', reede.
romp', (iets) breken.
rond', ronde, kring.
ronk', ronken, snorken.
ros', dauw.
rosmar', walrus.
rosmaren', rozemarijn.
rost', braden, roosteren.
rostr', slurf, tromp, snuit.
rot', troep, bende, rij.
roz', roos.
rozari', rozenkrans, paternoster.
rub', puin, gruis.
ruband', band, lint.
ruben', robijn.
rubrik', rubriek.
ruĝ', rood.
ruin', ruïne, bouwval, puinhoop.
ruin'ig', ruïneeren, ten gronde richten, in puin leggen.
rukt', oprisping, boer (van de maag).
rul', rollen, walsen.
rul'o, rol, wals.
rum', rhum.
rust', roest.
ruz', listig, slim.

S, Ŝ

sabat', Zaterdag.
sabl', zand.
sabl'aĵ', zandbank.
ŝaf', schaap.
safir', saffier.
safran', safraan.
sag', pijl.
saĝ', wijs, verstandig.
sagac', spitsvondig.
ŝajn', schijnen, lijken.
sak', zak.
ŝak', schaak (spel).
ŝakal', jakhals.
sakr', kruisbeen, heiligbeen.

sal', zout.
ŝal', sjaal.
salajr', loon, salaris, wedde, bezoldiging.
salamandr', salamander.
salamoniak', salmiak.
salat', sla, salade.
salik', wilg.
salm', zalm.
ŝalm', schalmei.
salon', salon.
salpetr', salpeter.
salt', springen.
salut', groeten.
salvi', salie.
sam', zelfde, gelijk.
ŝam', zeemleder.
sambuk', vlier.
san', gezond,
ŝancel', wankelen, waggelen.
sang', bloed.
ŝanĝ', veranderen, ver-, of omwisselen, inruilen.
sankt', heilig.
  sankt'ej', heiligdom.
sap', zeep.
sardel', sardijn.
ŝarg', laden (een geweer, enz).
ŝarĝ', laden, beladen, opladen, belasten.
sark', (uit) wieden.
ŝark', haai.
sat', verzadigd, zat, vol.
ŝat', schatten, (hoog) achten, waardeeren, veel houden van.
mal'ŝat', gering schatten, versmaden, verachten.
satur', verzadigen (scheikunde), laven.
saŭc', saus.
ŝaŭm', schuim.
sav', redden.
sceptr', schepter.
sci', weten.
  sci'ig', doen weten, mededeelen.
  sci'iĝ', te weten komen, vernemen.
scienc', wetenschap.
sciur', eekhoorn.
se, indien, als.
seb', talk, reuzel.
sed, maar.
seg', zagen.
seĝ', stoel.
sek', droog.
sekal', rogge.
sekc', ontleden, in stukken snijden, openen.
sekret', geheim.
sekretari', secretaris.
seks',geslacht,sekse,kunne.
sekund', seconde.
sekv', volgen.
sel', zadel.
  sel'i, zadelen.
ŝel', schel, schaal, korst, schors, schelp.
  sen'ŝel'ig', afschillen, pellen.
selakt', wei, hui (van melk).
ŝelk', bretel.
sem', zaaien.
  sem'o, zaad.
semajn', week.
sen, (-loos), zonder.
senc', zin, verstand.
send', zenden.
sent', voelen, waarnemen.
sentenc', spreuk, zinspreuk.
sep, zeven (7).
sepi', inktvisch.
Septembr', September.
serĉ', zoeken.
serĝent', sergeant.
seri', serie, reeks.
serioz', ernstig.

serpent', slang.
serur', (deur) slot.
serv', (be) dienen.
servic', servies.
servut', heerendienst, lijfeigenschap.
ses, zes (6).
sever', streng.
sezon', jaargetijde.
si, zich (zelf).
  si'a, zijn, haar, hun, van zich zelf.
ŝi, zij (vrouwelijk enkelvoud)
  ŝi'a, haar.
sibl', fluiten, sissen.
sid', zitten.
  kun'sid', vergadering, zitting.
sieĝ', belegeren.
sigel', verzegelen.
  sigel'vaks', zegellak.
sign', (ken) teeken, merk.
  post'sign', spoor.
signal', signaal, sein.
signif', beteekenen, beduiden.
silab', lettergreep.
  silab'i, spellen.
ŝild', schild.
silent', zwijgen.
silik', kiezelsteen.
silk', zijde (stof).
silur', meerval, gemeene wentelaar (visch).
silvi', grasmusch.
ŝim', (be) schimmelen.
simi', aap.
simil', gelijken op.
simpl', eenvoudig.
sincer', oprecht.
ŝind', tengel, spalk, dakspar, dakbordje.
singult', hik hebben, snikken.
sinjor', heer, mijnheer.
ŝink', hesp, ham.
ŝip', schip.
ŝir', (ver) scheuren.
siring', sering, lila.
ŝirm', (be) schermen, (be) hoeden.
sirop', siroop, stroop.
sitel', emmer.
situaci', toestand, stand van zaken.
skabi', schurft.
skadr', eskadron, schwadron.
skal', schaal (maatstaf).
skapol', schouderblad.
skarab', kever.
skarlat', scharlaken.
skarp', sjerp.
skatol', doos.
skerm', schermen.
skiz', schetsen.
sklav', slaaf.
skolop', snip, snep.
skorbut', scheurbuik.
skorpi', schorpioen.
skrap', schrabben.
skrib', schrijven.
skrofol', kliergezwel.
sku', schudden.
skulpt', beeldhouwen.
  skulpt'il', (beeldhouwers) beitel.
skurĝ', geesel, roede.
skvam', schub (be).
ŝlim', modder, slijk.
ŝlos', sluiten (met sleutel).
  ŝlos'il', sleutel.
ŝmac', zoenen, smakken.
smerald', smaragd.
ŝmir', (in) smeren.
ŝnur', touw, koord, lijn.
sobr', matig, sober.
  mal'sobr', onmatig.
societ', vereeniging, gezelschap, vennootschap, maatschappij.

sof', sofa.
soif', dorsten, dorst hebben.
sojl', dorpel, drempel.
sol', alleen, eenig.
soldat', soldaat.
solen', feestelijk, plechtig.
solv', oplossen.
somer', Zomer.
son', klinken, luiden.
sonĝ', droomen.
sonor', klinken, luiden, bellen.
son'serpent', ratelslang.
sopir', smachten, verlangen naar, zuchten.
sopran', sopraan.
sorb', (op) slorpen, zuigen.
sorĉ', tooveren, heksen.
sorik', spitsmuis.
sorp', lijsterbes.
sort', lot, noodlot.
ŝov', schuiven.
sovaĝ', wild.
ŝovel', scheppen, schuppen.
spac', ruimte.
spalir', latwerk, tralieraam.
ŝpar', (be) sparen.
spat', spaath (delfstoffenrijk).
spec', soort, aard.
spegul', spiegel.
spert', ervaren, kundig, (ondervinding hebben).
spez', omzetten, verrekening.
  el'spez', uitgeven (geld).
  en'spez', ontvangen (geld).
spic', kruiderij, specerij.
spik', (koren) aar.
spin', ruggegraat.
ŝpin', spinnen.
spinac', spinazie.
spion', spion, verspieder.
spir', ademen.
spirit', geest.
spit', in weerwil van, spijts ten spijte van, trots.
spong', spons.
sprit', geestig, snedig.
spron', spoor (van ruiter).
ŝpruc', spuiten, spatten.
sput', spuwen.
ŝrank', kast.
ŝraŭb', vijs, schroef.
stab', staf.
stabl', werkbank, stelling, stellage.
staci', statie, halte, station.
  staci'dom', statie (gebouw).
stal', stal.
ŝtal', staal.
stamp', stempel, zegel, afdruk.
stan', tin.
  stan'i, vertinnen.
standard', vaandel, vlag, banier, standaard
stang', stang, staak.
star', staan.
stat', staat, toestand.
ŝtat', Staat.
steb', stikken (naaien).
stel', ster.
ŝtel', stelen.
step', heide, steppe.
sterk', mest.
sterled', sterlet, Donausteur.
stern', neerleggen.
stertor', rochelen, reutelen.
stil', stijl, trant.
stip', priemkruid, brem, hei.
ŝtip', blok, klos.
stof', stofe (russische maat).
ŝtof', stof (voor kleeding).
stomak', maag.
ŝton', steen.
ŝtop', stoppen, toestoppen.
strab', scheelzien.

strang', vreemd, zonderling, wonderlijk.
strat', straat.
streĉ', strekken, spannen.
strek', doorhalen, doorstrepen, doorschrappen.
strek'o, streep, schrap.
stri', lijn, strook, streep.
strig', uil.
strik', werkstaking.
ŝtrump', kous.
strut', struisvogel.
student, student.
stuk', stukadoren, gipswerk maken.
stup', hede, afval, werk (vezels).
ŝtup', trede, trap.
ŝtup'ar', trap, ladder.
sturg', steur.
sturn', spreeuw.
ŝu', schoen.
sub, onder.
subit', plotseling, opeens.
subjekt', onderwerp.
sublimat', sublimaat.
substantiv', zelfstandig naamwoord.
suĉ', zuigen.
sud', zuiden.
sufer', lijden, dulden.
sufiĉ', genoeg, voldoende.
sufok', (ver) stikken, versmoren.
suk', sap.
sukcen', barnsteen, gele amber.
sukces', slagen, gelukken, goed gevolg hebben.
suker', suiker.
ŝuld', schuld.
sulfur', zwavel.
sulk', plooi, rimpel, voorgroef.
ŝultr', schouder.
sum', som, bedrag.
re'sum', samenvatten.
sun', zon.
sun'flor', zonnebloem.
sup', soep.
super, boven (over).
super'i, overtreffen.
super'akv', overstroomen.
super'flu, overbodig.
super'jar', schrikkeljaar.
superstiĉ', bijgeloof.
supoz', veronderstellen.
supr', boven (op), opper-.
supr'o, top, spits, kruin, nok.
supr'aĵ', oppervlakte.
sur, op.
surd', doof.
surpriz', verrassen.
surtut', overjas.
suspekt', verdenken, argwaan hebben.
ŝut', gieten, storten (niet voor vloeistoffen).
svat', huwelijk tot stand brengen, voor iemand dingen naar... aanmakelen.
ŝvel', zwellen.
sven', bezwijmen, in onmacht vallen.
sving', zwaaien, slingeren.
ŝvit', zweeten.

T

tabak', tabak.
taban', paardenvlieg, brems.
tabel', tabel, lijst, staat.
tabl', tafel.
tabul', bord, plank.
taĉment', (leger) afdeeling, detachement.
taft', taf.

tag', dag.
tajlor', kleermaker.
taks', schatten, taxeeren.
talent', talent, aanleg.
tali', taille, lichaams- of lendenomtrek.
talp', mol.
tambur', trom (mel).
tambur'i, trommelen.
tamen, nochtans, toch, echter, evenwel.
tan', looien, vetten, tanen.
tapet', behangsel.
tapiŝ', tapijt.
tas', tas, kop (je).
taŭg', deugen, geschikt zijn.
tavol', laag, schijf.
te', thee.
te'kruĉ', theepot.
te'maŝin', theeketel, theemachien, samovar.
ted', vervelen, tegenzin verwekken.
teg', bekleeden, overtrekken.
teg'o, overtrek (van kussen), tijk.
tegment', dak.
sub'tegment', zolder, vliering, scheerzolder.
teks', weven.
teler', telloor, (etens) bord.
tem', thema, onderwerp.
temp', tijd.
tempi', slaap (van voorhoofd).
ten', houden.
ten'il', handvat, hengsel, greep, steel, knop, gevest.
de'ten', weer-, af-, terughouden.
sub'ten', ondersteunen.
tend', tent.
tenden', pees.
tent', verleiden, in verzoeking-, in bekoring brengen.
ter', aarde.
en'ter'ig', begraven, ter aarde bestellen.
ter'kol', landengte.
ter'pom', aardappel.
teras', terras.
terebint', terpentijn.
termin', woord, uitdrukking, term.
tern', niezen.
terur', schrik, ontzetting.
testament', testament.
testik', kloot, teelbal.
testud', schildpad.
tetan', stijfkramp, doodskramp, mondklem.
tetr', korhaan.
tetra', hazelhoen.
tez', thesis, stelling.
tia, zulk, zoo een.
tial, daarom, omdat, derhalve.
tiam, dan, alsdan, toen, destijds.
tibi', scheen (been).
tie, daar, ginds.
tiel, zoo (danig), derwijze, op die wijze, op die manier.
tigr', tijger.
tikl', kittelen.
tili', linde (boom).
tim', vreezen, angst hebben.
timian', tijm.
timon', dissel (boom).
tine', mot, schieter, (insekt)-
tint', tinten, klingelen, rinkelen, rammelen.
tio, dat, het gindsche.
tiom, zooveel.
tir', trekken.

kun'tir', samentrekken, aanstrengen.
titol', titel (benaming).
tiu, die, dat, gindsche.
tol', linnen.
tol'aĵ', linnengoed, lijnwaad.
toler', dulden.
tomb', graf.
tombak', tombak (koperlegeering).
ton', toon, geluid.
tond', scheren, knippen.
tond'il', schaar.
tondr', donderen.
topaz', topaas.
torĉ', fakkel, toorts.
tord', draaien, wringen.
torf', turf.
torn', draaien (op draaibank).
tornistr', ransel, knapzak.
tort', taart.
tra, (dwars) door.
trab', balk.
traduk', vertalen.
traf', doel treffen, raken.
traĥe, luchtpijp.
trajt', gelaatstrek, karaktertrek.
trakt', behandelen (een thema), onderhandelen.
tranĉ', snijden.
al'tranĉ', aansnijden.
trankvil', matig, kalm, bedaard.
trans, over, trans, aan gene zijde van.
tre, zeer, erg.
tref', klaver (en) (in kaartspel).
trem', beven, sidderen.
tremol', trilpopulier, ratelpopulier, esp, ratelaar.
tremp', (in) doopen, dompelen.
tren', slepen, sleuren.
trezor', schat.
tri, drie (3).
tribun', tribuun, spreekgestoelte.
tri'foli', klaver.
trik', breien.
trikot', tricot, breiwerk.
tril', trillen.
trink', drinken.
trip', ingewand (en), pens, darm.
tritik', tarwe, weit.
trivial', plat, gemeen, alledaagsch, triviaal.
tro, (al) te, te veel, te zeer.
trog', trog, bak.
tromb', (wind-, water-) hoos.
tromp', bedriegen, misleiden.
tron', troon.
tropik', keerkring.
trot', draven.
trotuar', voetpad, trottoir
tro'uz', misbruiken.
trov', vinden.
tru', gat, opening.
trud', (op) dringen.
truf', truffel.
trul', troffel, truweel.
trumpet', trompet.
trunk', stam, boomstam, romp.
trunk'et', stengel, steel.
trut', forel.
tualet', toilet, opschik.
tub', buis, pijp.
tuber', knobbel, knol, knoest, dikte, gezwel.
tuf', bosje, bundeltje.
tuj, onmiddellijk, dadelijk.
tuk', doek.
tul', tulle, neteldoek.

tulip', tulp.
tumult', lawaai, getier, geraas.
tur', toren.
turban', tulband.
turd', lijster.
turkis', turkoois.
turment', kwellen, pijnigen, martelen, folteren.
turn', draaien, wenden.
turnir', tornooi, steekspel.
turt', tortelduif.
tus', hoesten.
tuŝ', raken, aanraken, roeren.
tut', geheel, gansch.

U

u, uitgang van de gebiedende wijze (en de bijvoeglijke wijze) der werkwoorden.
uj', wat inhoudt of draagt, wat bewoond is door..., dus : inhoudsvat, boom of land; *cigar'*, sigaar — *cigar'uj'*, sigarenkoker; *pom'*, appel — *pom'uj*, appelboom; *Turk'*, Turk — *Turk'uj'*, Turkije.
ul', levend wezen gekenmerkt door; *avar'*, gierig — *avar'ul'*, gierigaard; *jun'*, jong — *jun'ul*, jongeling.
ulcer', zweer.
ulm', olm (boom).
uln', el (maat).
um', weinig gebruikt achtervoegsel met onbepaalde beteekenis.
umbilik', navel.
unc', ons (gewicht).
ung', nagel (van vinger b. v.).
ung'eg', klauw.
uniform', uniform, dienstkleedij.
univers', heelal.
universala, universeel, algemeen, wereld-.
universitat', universiteit, hoogeschool.
unu, een (1).
ur', wilde stier, oeros.
urb', stad.
  antaŭ'urb', voorstad.
urin', wateren, urineeren.
urn' urn, bus.
urogal', auerhaan.
urs', beer.
urtik', brandnetel.
us, uitgang van de voorwaardelijke wijze der werkwoorden.
uter', baarmoeder.
util', nuttig, voordeelig.
  mal'util', schadelijk, nadeelig.
uz', gebruiken.
  uz'aĵ', gereedschap.
  tro'uz', misbruiken.
uzurp', onrechtmatig bemachtigen, overweldigen.

V

vafl', wafel.
vag', (om) zwerven.
vagon', spoorwagen.
  vagon'ar', (spoor) trein

vakcini', roode boschbes.
vaks', was.
vaks'tol', wasdoek, toile cirée.
sigel'vaks', zegellak.
val', vallei, dal.
valiz', valies.
vals', wals (dans).
van', vergeefsch.
vang', wang.
vang'har'oj', bakkebaarden.
vanil', vanielje (vanille).
vant', ijdel, nietig.
vapor', stoom.
varb', (aan) werven.
variol', (kinder) pokken.
varm', warm.
mal'varm'um', kou vatten.
vart', oppassen, verplegen, verzorgen, (kind).
vasal', vazal, leenman.
vast', ruim, wijd, uitgestrekt.
mal'vast', eng, beperkt, smal.
vast'ig', uitbreiden, verruimen, verspreiden.
vat', watte, (verband) wat.
vaz', vaas, kan.
ve! helaas! wee! ach!
veget', vegeteeren, een plantenleven leiden.
vejn', ader.
vek', wekken.
vekt', schouderjuk, waagbalk.
vel', zeil.
velen', velijn (perkamentachtig papier).
velk', verwelken.
velur', fluweel.
ven', komen.
de'ven', voortkomen, afstammen, afgeleid zijn.
vend', verkoopen.
vendred', Vrijdag.
venen', vergift.
venĝ', wreken.
venk', overwinnen.
vent', wind.
vent'um', bewaaien.
ventol', ventileeren, (ver)luchten.
ventr', buik.
ver', waarheid.
verb', werkwoord.
verd', groen.
verdigr', kopergroen.
verg', roede.
verk', (een werk) schrijven, samenstellen.
verm', worm.
vermiĉel', vermicelli.
vers', vers.
verŝ', gieten.
verst', werst (russische mijl).
vert', schedel, kruin (van het hoofd).
vertebr', wervelbeen.
vertikal', loodrecht.
veruk', wrat, knobbel.
vesp', wesp.
vesper', avond.
vespert', vledermuis.
vest', kleeden.
vest'o, kleed (ingstuk).
vestibl', vestibule, voorportaal, huisgang.
veŝt', vest, ondervest.
vet', wedden.
veter', weder (het).
vetur', zich bewegen door middel van... (rijtuig, schip, enz).
vezik', blaas.
vezir', vizier, (Turksch minister).

vi, gij, u.
  vi'a, uw.
viand', vleesch (om te eten).
viburn', sporkeboom, watervlier.
vic', beurt, rang, rij.
vid', zien.
vidv', weduwnaar.
vigl', opgewekt, flink, wakker, monter.
vikari', vicaris.
vil', haarbos.
vilaĝ', dorp.
  vilaĝ'an', dorpeling.
vin', wijn.
  vin'ber', (wijn) druif.
  sek'vin'ber', rozijn.
vinagr', azijn.
vind', (om) winden, bakelen.
vintr', Winter.
viol', viooltje.
violon', viool, vedel.
violonĉel', violoncel, cello.
vip', zweep.
vipur', adder.
vir', man.
virg', maagdelijk, rein.
  mal'virg'ig', onteeren, verkrachten, ontmaagden.
virt', deugd.
virtuoz', virtuoos.
viŝ', wisschen, vegen.
  viŝ'il', handdoek.
vitr', glas (stofnaam) ruit.
  okul'vitr', oogglas, bril.
vitriol', vitriool.
viv', leven.
vizaĝ', aangezicht, gelaat.
vizier', vizier, helmklep.
vizit', bezoeken.
voĉ', stem.
voj', weg, baan.
vojaĝ', reizen.
vok', roepen.
vokal', klinker.
vol', willen.
volont', gaarne.
volum', boek (deel).
volupt', wellust.
volv', (om) winden, inwikkelen.
vom', (uit)braken, overgeven.
vort', woord.
vost', staart.
vual', sluier.
vulkan', vulkaan, vuurspuwende berg.
vulp', vos.
vultur', gier.
vund', kwetsen, verwonden.

Z

zebr', zebra.
zenit', zenith, kruinpunt.
zibel', sabeldier.
zingibr', gember.
zink', zink.
zizel', spitsmuis.
zon', gordel.
zorg', zorgen, zorg dragen.
  zorg'ant', voogd, pleegvader.
  zorg'at', pleegkind, pupil.
zum', gonzen.

TABELO DE LA ENHAVO

Presejo de
BELGA ESPERANTO - INSTITUTO
Koopera Societo
ANTVERPENO

Belga Ligo Esperantista

(Belgische Esperanto - Bond)
Gesticht in 1905.

Eere-Voorzitter: PRINS LEOPOLD VAN BELGIE
(Vorige Eere-voorzitter. Generaal Graaf Leman)
Voorzitter ter eere: A. J. Witteryck, Steenbrugge-bij-Brugge.
Voorzitter: Fr. Schoofs, Kleine Hondstraat, 11, Antwerpen.
Onder-Voorzitter:
L. Cogen, Vrederechter, Dreef, 52, Ninove.
Paul Kempeneers, Wolstraat, 20, Brussel.
Algemeen Secretaris: H. Petiau, St-Lievenslaan, 60, Gent.
Schatbewaarder: Maurice Jaumotte, Lage Weg, 254/14, Hoboken (Antwerpen).

Officieel orgaan:
Belga Esperantisto, Kleine Hondstraat, 11, Antwerpen.

Lidmaatschap:
20 frank per jaar, abonnement inbegrepen op het officieel maandschrift « BELGA ESPERANTISTO » (gesticht in 1908). Postcheck 1337.67.

Wend u ook voor inlichtingen tot:
Aalst : Denderstraat, 58.
Antwerpen: Schoenmarkt, 161.
Bergen: Dr N. Botte, Casteau.
Brugge: Wijnzakstraat, 4.
Brussel: Wolstraat, 20.
Charleroi: rue Ferrer, 30, Lodelinsart.
Eigenbrakel: Rossignol, 21.
Gent: Sint-Lievenslaan, 60.
Herenthals: Nederrij, 77.
Kortrijk: Marckesteenweg, 18.
Lier: Vaartlaan, 37.
Lokeren : Bergendries, 28.
Luik: Rue de Campine, 253.
Mechelen: Melaan, 40.
Namen: rue H. Lemaitre, 57.
Ninove: Dreef, 52.
Oostduinkerke: Grand Hôtel.
Ronse: Wijnstraat, 31.
Spa: Place des Glorieux, 3.
Sint-Niklaas-Waas: Kardinaal Mercierplaats, 6.
Thienen: Leuvenschesteenweg, 62.
Verviers: rue des Raines, 8.